بِسمِ اللهِ الرَّحمنِ الرَّحیمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ

ریاضی دوست داشتنی

۱

دوم دبستان

۲۰۵۱

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب: ریاضی دوست‌داشتنی (۱) (اجرای آزمایشی) - دوم دبستان - ۲۰۵۱
پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه‌ی نظری

شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف:
شورای برنامه‌ریزی درسی، راهبری و نظارت بر تولید بسته‌های تربیت و یادگیری دوره‌ی اوّل ابتدایی:
علی لطیفی، سیدمهدی باقریان، حسن حذرخانی، عباس حضرتی، فاطمه رمضانی، نبی‌الله صادقیان، لطیف عیوضی، معصومه فرهوش و ملاحت نجفی
شورای تدوین راهنمای تفصیلی ریاضی دوره‌ی اوّل ابتدایی: مهدی ایزدی، زهره پندی، خسرو داودی، ملیحه دوستی و مرتضی مرتضوی
گروه تولید بسته های تربیت و یادگیری ریاضی دوست‌داشتنی (۱) پایه‌ی دوم ابتدایی:
مهدی ایزدی (مدیر ارشد)
مهدی ایزدی، خسرو داودی و ملیحه دوستی (اعضای گروه تألیف) ـ سعید فرمانی (ویراستار)
مدیریت آماده سازی هنری: اداره ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی: احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) ـ مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری ارشد) - علی بخشی (مدیر هنری) - علی بخشی و هدا توکلی (طراح گرافیک)- سوسن آذری، حجت اعظم‌پور، ویدا شیرازی و سارا صابری فومنی (تصویرگران) ـ فاطمه باقری مهر، فاطمه گیتی جبین، فاطمه صغری ذوالفقاری و زهرا لونی (امور آماده سازی)

نشانی سازمان: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی ـ ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
ناشر: شرکت افست: تهران، کیلومتر ۴ جاده ی آبعلی، پلاک ۸، تلفن: ۷۷۳۳۹۰۹۳، دورنگار: ۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی: ۴۹۷۹-۱۱۱۵۵
چاپخانه: شرکت افست «سهامی عام» (www.offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ اوّل ۱۴۰۵

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی، به نشانی www.chap.sch.ir ، و برای خرید کتاب‌های درسی، به سامانه‌ی فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.ir ، یا www.irtextbook.com مراجعه کنید.

کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن، به‌صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه‌ی فیلم و تکثیر، به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز از این سازمان، ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۹ - ۳۸۸۶ - ۰۵ - ۹۶۴ - ۹۷۸
9 - 3886 - 05 - 964 - 978

امید است با نشاط و خرّمی
درس‌هایتان را خوب بخوانید.

امام خمینی (قُدِّسَ سِرُّهُ)

سخنی با معلم

مهم‌ترین کارکرد و مأموریت درس ریاضی، در پایه‌ی دوم دبستان، ایجاد فرصت‌های یادگیری غنی و فراگیر برای همه‌ی کودکان است. دانش‌آموزان به کمک این فرصت‌ها می‌توانند ریاضی‌ورزی کنند و از این طریق، لذت کارکردن با ریاضیات را بچشند و از جنبه‌های زیبا و شگفت‌آور آن استفاده کنند و از توانایی‌های ذهنی خود مطلع شوند؛ مهارت‌های پایه‌ی یادگیری (مشاهده، کنجکاوی، پرسشگری، گفتن، شنیدن و طبقه‌بندی‌کردن) و حساب‌کردن را در خود توسعه دهند؛ توانایی‌های خود برای فکرکردن به‌صورت منطقی و بیان ایده‌ها به‌صورت گفتاری و نوشتاری را درباره‌ی موضوعات مرتبط با ریاضی و زندگی روزمره ارتقا دهند و ریاضی را به‌عنوان موضوعی درک‌کردنی، کارآمد و باارزش در نظر بگیرند؛ بر همین اساس، سعی شده است محتوای این کتاب به‌گونه‌ای طراحی شود تا دانش‌آموزان، در فرایند یاددهی و یادگیری ریاضی، نقشی فعال داشته باشند. همچنین، به کاربردی‌بودن ریاضیات در زندگی روزمره و نیز فرهنگ اسلامی ـ ایرانی به مثابه‌ی زمینه‌ای مناسب برای توسعه‌ی یادگیری ریاضی دانش‌آموزان توجهی ویژه شده است.

فرایند آموزش ریاضی در این کتاب شامل سه مرحله‌ی کلی به شرح زیر است:

۱. مرحله‌ی درگیری: در این مرحله، به کمک یک یا چند موقعیت جذاب، سرگرم‌کننده، بازی‌گونه، بازپاسخ و مرتبط با زندگی روزمره، سعی می‌شود فرصتی فراهم شود تا دانش‌آموزان دانش و تجربه‌های پیشین خود را درباره‌ی موضوع یا مفهوم ریاضی مشخصی آشکار کنند و از این طریق، عواطف و احساسات و کنجکاوی آنان برای یادگیری آن موضوع برانگیخته شود.

۲. مرحله‌ی دستیابی به مفهوم: این مرحله مرحله‌ی اصلی یادگیری است که شامل مجموعه‌ای از موقعیت‌های یادگیری متنوع، به‌منظور کمک به دانش‌آموزان مختلف، برای مشارکت فعالانه در فرایند جست‌وجو و دستیابی به مفهوم جدید و پیونددادن آن با دانش قبلی‌شان است.

۳. مرحله‌ی تثبیت و بازاندیشی: این مرحله تکمیل‌کننده و انسجام‌دهنده‌ی کل فرایند یادگیری است. در این مرحله، فرصت‌هایی فراهم می‌شود تا دانش‌آموزان بر فعالیت‌های یادگیری خود تأمل کنند؛ مفاهیم آموخته‌شده را با تجربیات دیگر خود پیوند دهند؛ یادگیری‌های خود را عمیق‌تر و به‌روزتر کنند و آن‌ها را با دیگر هم‌کلاسی‌هایشان به اشتراک بگذارند.

هر واحد یادگیری در این کتاب شامل تصویر عنوانی دوصفحه‌ای و محتوا برای پنج جلسه‌ی آموزشی ۴۵ دقیقه‌ای است. تصویر عنوانی هر واحد یادگیری، به‌عنوان مرحله‌ی درگیری کلی، محتوای جلسه‌ی پنجم، به عنوان مرحله‌ی تثبیت و بازاندیشی کلی، و محتوای جلسه‌ی اوّل تا چهارم هر واحد یادگیری، به‌عنوان مرحله‌ی دستیابی به مفهوم کلی، برای یک هفته‌ی آموزشی، در نظر گرفته شده است. همچنین، محتوای جلسه‌ی اوّل تا چهارم نیز بر اساس همان سه مرحله‌ی اصلی فرایند آموزش یعنی درگیری، دستیابی به مفهوم، تثبیت و بازاندیشی طراحی شده است.

در کتاب حاضر، از نشانه‌هایی برای وضوح‌بخشی به هر یک از مراحل فرایند آموزش استفاده شده است. این نشانه‌ها به همراه توضیحاتشان به شرح زیر است:

نشان‌دهنده‌ی مرحله‌ی درگیری است.

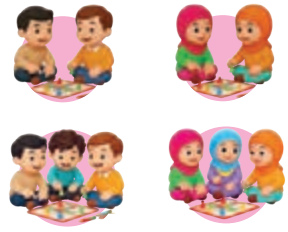
نشان‌دهنده‌ی مرحله‌ی دستیابی است.

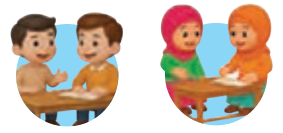
نشان‌دهنده‌ی مرحله‌ی تثبیت و بازاندیشی است.

نشان‌دهنده‌ی فرصت‌هایی است که انتظار می‌رود دانش‌آموزان، درباره‌ی یک مفهوم، یک روش حل یا یک ایده‌ی ریاضی بازاندیشی کنند؛ یعنی به ابعادی از یک مفهوم یا ایده، که تاکنون به آن نیاندیشیده‌اند، فکر یا توجه کنند و با کاربردهای جدیدی از یک مفهوم آشنا شوند یا با سؤال یا چالشی جدید درباره‌ی مفهومی که در آن جلسه یا واحد یادگیری آموخته‌اند مواجه شوند و این سؤال یا چالش به گونه‌ای است که پاسخ آن ضرورتاً در آن جلسه یا واحد یادگیری ارائه نمی‌شود.

عنصر بازی ظرفیت‌های متعدد برای ارتقای درک دانش‌آموزان، در فضایی جذاب و سرگرم‌کننده، در مراحل مختلف فرایند آموزش دارد و این نشانه نشان‌دهنده‌ی چنین موقعیت‌هایی است. بازی‌های ارائه شده در این کتاب، بازی‌های گروهی دونفره یا سه‌نفره هستند. نشان‌دهنده‌ی بازی دونفره و نشان‌دهنده‌ی بازی سه‌نفره هستند.

نشان‌دهنده‌ی فرصت‌هایی است که در آن‌ها انتظار داریم دانش‌آموزان ایده‌ها و پاسخ‌ها و روش‌های حل مسئله‌ی خود را با هم‌کلاسی‌های خود در میان بگذارند و درباره‌ی آن‌ها با یکدیگر گفت‌وگو کنند. در این پایه، دو سطح از گفت‌وگو و بیان ایده شامل گفت‌وگوهای دونفره و گفت‌وگوهای کلاسی پیش‌بینی شده است. در گفت‌وگوهای دونفره انتظار می‌رود هر دانش‌آموز ایده‌ها و پاسخ‌ها و روش‌های حل خود را برای یک هم‌کلاسی خود بیان کند؛ در حالی که درگفت‌وگوهای کلاسی انتظار می‌رود دانش‌آموزان ایده‌ها و پاسخ‌ها و روش‌های خود را با کل کلاس در میان بگذارند و یک بحث و گفت‌وگوی کلاسی در خصوص آن‌ها شکل بگیرد. نشان‌دهنده‌ی گفت‌وگوی دونفره و نشان‌دهنده‌ی گفت‌وگوهای کلاسی هستند.

نشان‌دهنده‌ی فرصت‌هایی است که در آن‌ها انتظار داریم دانش‌آموزان بر اساس آنچه که در درس‌های قبلی آموخته‌اند، یک نقاشی بکشند.

نشان‌دهنده‌ی رسانه‌ها، فرصت‌های متنوع یا قواعد بازی است و آموزگاران و والدین با اسکن کردن این رمزینه‌ها می‌توانند به محتوای آن‌ها دسترسی یابند.

در این کتاب، برای نشان‌دادن فرایند یادگیری ریاضی، به‌عنوان فرایندی طبیعی و ایجاد این باور در دانش‌آموزان که موقعیت‌ها، سؤال‌ها، چالش‌ها و راه‌حل‌های ارائه‌شده در کتاب دست‌نیافتنی و غیرمعمول نیستند، از شخصیت‌های دانش‌آموزی، به همراه یک شخصیت دانا، استفاده شده است. شخصیت‌های استفاده‌شده در این کتاب عبارت‌اند از:

علی

محمد

ماهان

سارا

مریم

زهرا

شخصیت دانا

همچنین، در کتاب حاضر، واژه‌های جدید، در اوّلین مواجهه‌ی دانش‌آموزان، با قلم رنگی و مراحل انجام کار یا ترتیب تصاویر با علامت فلش مشخص شده است.

در فرایند تدوین و ارزیابی واحدهای یادگیری از نظرهای ارزشمند جمعی از آموزگاران گرامی استفاده شده است. بدین‌وسیله از همکاری، دقت نظر و همراهی صمیمانه‌ی این همکاران ارجمند، صمیمانه سپاسگزاری می‌کنیم. گروه تألیف، آماده‌ی دریافت نظرها و دیدگاه‌های تمامی همکاران و عزیزان، از طریق پست الکترونیکی گروه ریاضی دفتر تألیف، به نشانی mathrde@gmail.com است. اطمینان داریم که با اتکال به خدای متعال و تکیه بر تلاش و اراده و همت آموزگاران عزیز می‌توانیم به برآورده‌شدن اهداف این بسته‌ی تربیت و یادگیری امیدوار باشیم.

نظرسنجی

فهرست

۱ رقم و جدول ارزش مکانی

۱۰

۲ جمع تا ۲۰ و تفریق‌های مرتبط

۲۴

۳ مکان‌یابی

۳۶

۴ مقایسه و مرتب‌کردن عددهای دو رقمی

۵۰

۵ حل مسئله

۶۴

۶ بیان زمان با دقیقه

۷۶

۷ جمع و تفریق عددهای دو رقمی با عددهای یک رقمی

۸۸

۸ شمارش چند تا چند تا

۱۰۰

۹ اندازه‌گیری با واحد سانتی‌متر

۱۱۲

۱۰ جمع و تفریق عددهای دو رقمی بدون نیاز به انتقال یا قرض‌گرفتن

۱۲۶

۱۱ اجزا و ویژگی‌های شکل‌های هندسی

۱۴۲

۱۲ عددهای سه رقمی

۱۵۴

۱۳ جمع و تفریق عددهای دو رقمی با نیاز به انتقال یا قرض‌گرفتن

۱۶۸

۱

عددها را بیشتر بشناسیم.

۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹
۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹
۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹
۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹
۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹
۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹
۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸
۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹
۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹
۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹
۶۹

مانند مریم و محمد، با دوستت بازی کن.

حالا که درست انجام دادی، می‌توانی یک مهره برداری.

مریم، حالا نوبت توست.

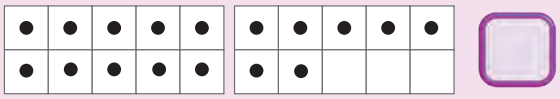
هر مهره یک امتیاز دارد. در پایان یک دور بازی، هر کدام زودتر ۵ امتیاز بگیرید، بازی تمام می شود.

جدول نتیجه‌ی بازی در پایان مرحله‌ی اوّل

بازی	اوّل	دوم	سوم	چهارم
برنده	مریم			

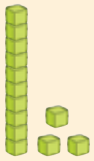
۱. عددهای ۱ تا ۲۰ را به‌ترتیب بنویس.

۲. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

یکی	ده‌تایی
ــــ	ــــ

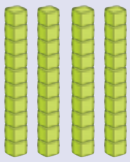
ــــ ده‌تایی و ــــ یکی

یکی	ده‌تایی
ــــ	ــــ

ــــ ده‌تایی و ــــ یکی

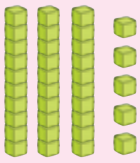

یکی	ده‌تایی
ــــ	ــــ

ــــ ده‌تایی و ــــ یکی

ــــــ

یکی	ده‌تایی
ــــ	ــــ

ــــ ده‌تایی و ــــ یکی

ــــــ

یکی	ده‌تایی
ــــ	ــــ

ــــ ده‌تایی و ــــ یکی

شصت‌وسه

۳. من چه عددهایی می‌توانم باشم؟

- عددی قبل از ۵۰ هستم. ۸ تا یکی و تعدادی ده‌تایی دارم. ــــــ
- عددی بعد از ۳۷ هستم. ۳ تا ده‌تایی و تعدادی یکی دارم. ــــــ

۴. مانند نمونه برای هر عدد مثال بزن.

۱۲

تعداد مدادهای یک بسته‌ی مدادرنگی

تعداد ماه‌های یک سال

تعداد عددهای روی ساعت

۵۰ ۲۴ ۳۶

مانند مریم و محمد، با دوستت بازی کن.

جدول نتیجه‌ی بازی در پایان مرحله‌ی دوم

بازی	اوّل	دوم	سوم	چهارم
برنده	مریم	مساوی		

۱. با عددی که دوست داری، جاهای خالی را کامل کن.

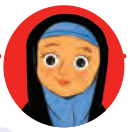
ده‌تایی	یکی
___	___

آیا عددی که نوشتی با عددهای دیگران برابر است؟ به‌نظرت، چرا این اتفاق افتاد؟

۲. در جاهای خالی جدول، ۱ و ۳ را بنویس و دو عدد بساز؛ سپس، از هر جدول، عدد را خارج کن و در کنار آن بنویس.

ده‌تایی	یکی
___	___

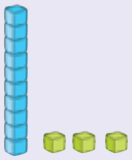
ده‌تایی	یکی
___	___

عددهایی که نوشتی عددهای دورقمی هستند که با رقم‌های ۳ و ۱ درست شده‌اند.

۱۳ یک عدد دورقمی است. ۱ در ۱۳، رقم دهگان و تعداد ده‌تایی‌ها را نشان می‌دهد.

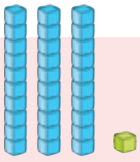
۳ در ۱۳، رقم یکان و تعداد یکی‌ها را نشان می‌دهد.

دهگان	یکان
۱	۳
۱۰	۳

- جاهای خالی را کامل کن.

دهگان	یکان
___	___
___	___

۳۱ یک عدد دورقمی است.

رقم دهگانش ___ و رقم یکانش ___ است.

۱. جاهای خالی را کامل کن.

دهگان	یکان
۴	۳
___	___

دهگان	یکان
۷	۵
___	___

- ۵ ده‌تایی و ۷ یکی می‌شود ___ .
- ۴ ده‌تایی و ۰ یکی می‌شود ___ .
- عدد ۲۰، ___ ده‌تایی و ___ یکی دارد. رقم دهگانش ___ و رقم یکانش ___ است.
- عدد ۹۱، ___ ده‌تایی و ___ یکی دارد. رقم دهگانش ___ و رقم یکانش ___ است.

۲. هر عدد را از جدول خارج کن و در جاهای خالی بنویس. بگو این دو عدد، چه فرقی با هم دارند؟

دهگان	یکان
۹	۵

دهگان	یکان
۵	۹

- عددی دورقمی بنویس که رقم دهگان و یکانش ۷ باشد: ___

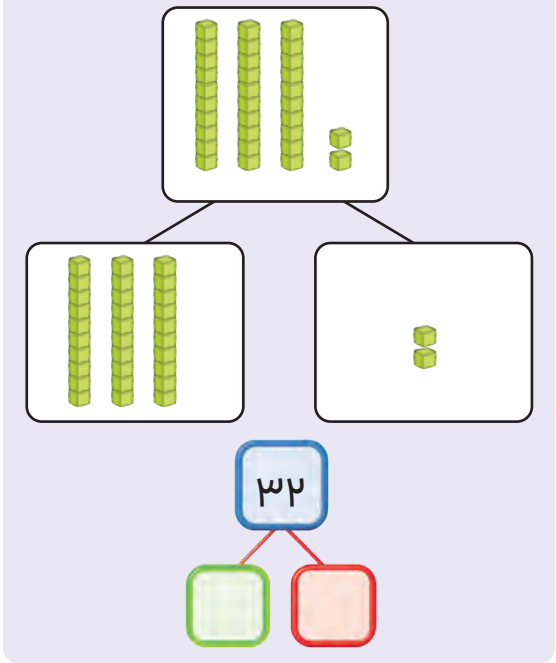
مانند مریم و محمد، با دوستت بازی کن.

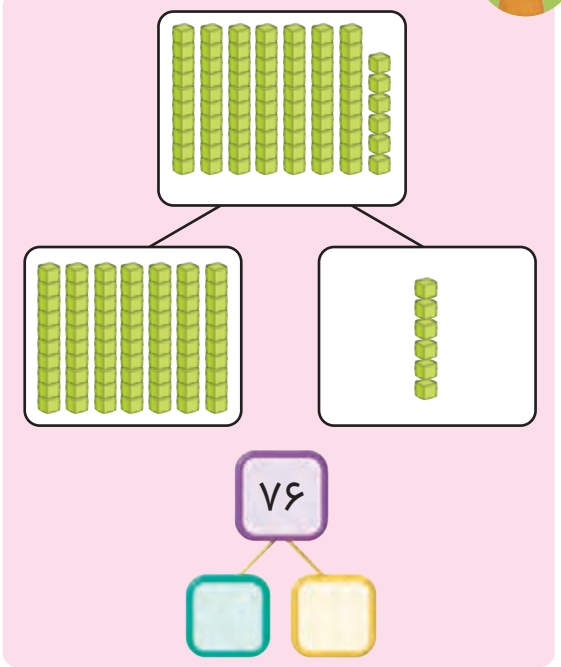

جدول نتیجه‌ی بازی در پایان مرحله‌ی سوم

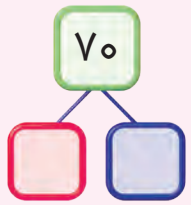
بازی	اوّل	دوم	سوم	چهارم
برنده	مریم	مساوی	مساوی	

۱. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

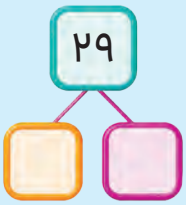

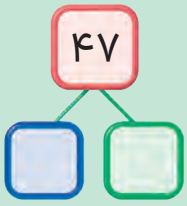
۲. مانند نمونه، در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

___ می‌شود ___ و ___.

___ می‌شود ___ و ___.

۴۷ می‌شود **۴۰** و **۷**.

۱. مانند نمونه، در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

یکان	دهگان
۹	۳

___ می‌شود ___ و ___.

یکان	دهگان
۰	۸

___ می‌شود ___ و ___.

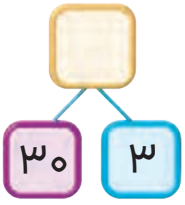
یکان	دهگان
۳	۹

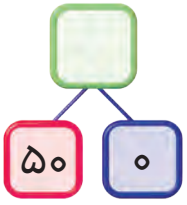
___ می‌شود ___ و ___.

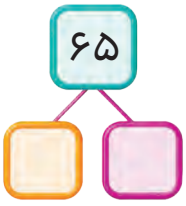
یکان	دهگان
۱	۷

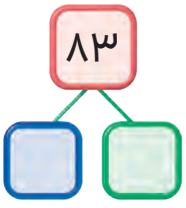
۷۱ می‌شود **۷۰** و **۱**.

۲. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

۳. شکل زیر عدد ۲۶ را نشان می‌دهد. هر یک ده‌تایی و هر ● یکی را نشان می‌دهد.

۲۶ یعنی ۲ ده‌تایی و ۶ یکی یا ۲۰ و ۶.

رقم دهگان ۲۶ ۲ و رقم یکانش ۶ است.

جاهای خالی را کامل کن و مانند بالا، هر عدد را با کشیدن شکل نشان بده.

۳۴ یعنی ___ ده‌تایی و ___ یکی یا ___ و ___.

رقم دهگان ۳۴ ___ و رقم یکانش ___ است.

۴۰ یعنی ___ ده‌تایی و ___ یکی یا ___ و ___.

رقم دهگان ۴۰ ___ و رقم یکانش ___ است.

به‌نظرت، محمد از کجا فهمید که عدد آن خانه ۲۸ است؟

آفرین محمد جان! حالا نوبت توست. یک مهره‌ی سبز را بردار و به یک خانه‌ی خالی اشاره کن.

این بازی هم ۵ امتیازی بود. آفرین! هر دو تا برنده‌اید.

بازی	اوّل	دوم	سوم	چهارم
برنده	مریم	مساوی	مساوی	محمد

در جدول روبه‌رو، عدد خانه‌ی آبی چند است؟

۲۳				

در جدول ۰ تا ۹۹، هر خانه که پایین بیایید، ۱۰ تا اضافه می‌شود.

هر خانه که به سمت راست بروید، یکی اضافه می‌شود؛

پس ۲۰ تا بعد از ۲۳ می‌شود ۴۳ و ۴ تا بعد از ۴۳ می‌شود ۴۷.

۲۳				

۲۰تا

۴تا

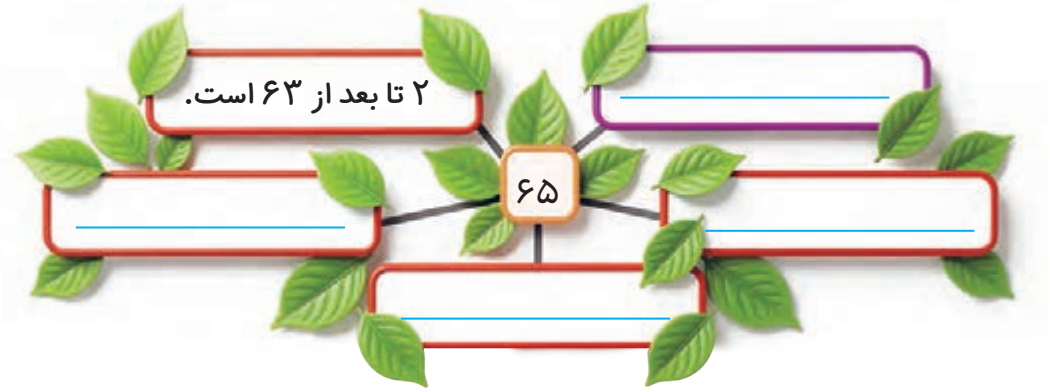

مانند مریم و محمد، روی عددها بگذار و با دوستت بازی کن.

			۳						۹
۱۰									
		۲۲							۲۹
							۳۷		
	۴۱								
					۵۵				۵۹
۶۰									
	۷۱							۷۸	
			۸۳						
	۹۱						۹۷		

۱. عدد ۶۵ را در نظر بگیر و مانند نمونه درباره‌ی آن بنویس.

۲. به جدول نگاه کن و در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹
۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹
۳۰	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹
۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹
۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹
۶۰	۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹
۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹
۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹
۹۰	۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹

- ۴ تا بعد از ۳۶ می‌شود ____.
- ۳تا قبل از ۳۶ می‌شود ____.
- ۵ تا بعد از ۲۳ می‌شود ____.
- ۳ تا قبل از ۲۳ می‌شود ____.
- ۱۰ تا بیشتر از ۳۶ می‌شود ____.
- ۲۰ تا کمتر از ۳۶ می‌شود ____.
- ۳۰ تا بیشتر از ۵۴ می‌شود ____.
- ۴۰ تا کمتر از ۵۴ می‌شود ____.

۳. به جدول بالا نگاه کن. ده‌تا ده‌تا بشمار و جاهای خالی را کامل کن.

۳ ۱۳ ۲۳ ۳۳ ___ ___ ___ ___ ___ ___

۴۵ ___ ___ ___ ___ ___

۳۷ ___ ___ ___ ___ ___ ___

۴. به سؤال‌های زیر جواب بده.

- در کلاس شما، چند تا نیمکت است؟ ____ آیا در کلاس شما، ۵۰ تا نیمکت جا می‌شود؟ ____

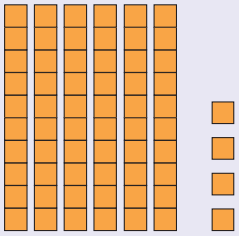
- به‌نظرت، در یک جعبه ی کبریت، چند تا چوب‌کبریت هست؟ ____
- در خانه، یک جعبه ی کبریت بردار و چوب‌کبریت‌های آن را بشمار. ____
- بدون شمردن، به‌نظرت در یک طبقه‌ی این کتاب‌خانه چند تا کتاب هست؟ در مربع علامت x بزن.

بیشتر از ۵۰ تا ☐ کمتر از ۵۰ تا ☐

۱. مانند نمونه، در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

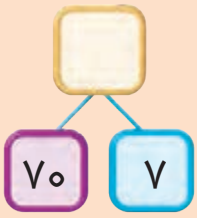
یعنی ۲ و ۴

یکان	دهگان
۲	۴

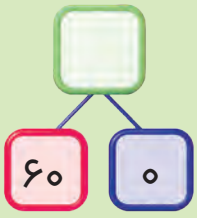
یعنی ۴۲

یکان	دهگان
۴	۲

یعنی ۲۴ و ۴

یعنی ۷۰ و ۷

یعنی ۶۰ و ۰

یعنی ۹۹ و ۰

۲. زهرا ۸۳ عکس گل جمع کرده است. به کمک کشیدن شکل | و ● ، تعداد عکس‌ها را نشان بده و در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

- ۸۳ می‌شود ۸۰ و ۳.
- رقم دهگان ۸۳ ۸۰ و رقم یکانش ۳ است.

۳. دور رقم یکان عددهای زیر دایره و دور رقم دهگان آن‌ها، مربع بکش.

۸۴ ۹۰ ۳۷ ۵۳

۴. در جاهای خالی، کدام عددها را می‌توانی بنویسی؟ در ◯ علامت x بزن.

۳۸ ۳۷ ◯ ۴۷ ۳۷ ◯

۷ ۱۷ ۲۷ ___ ___ ۵۷

توضیح بده چرا دو عدد دیگر نمی‌توانند درست باشند.

۵. از جدول ۰ تا ۹۹ استفاده کن و بگو من چه عددی هستم؟

- اگر از ۴۳ ده‌تا ده‌تا بشماری، من بعد از ۷۳ و قبل از ۹۳ هستم. _____
- اگر از ۲۱ یکی‌یکی بشماری، من بعد از ۲۶ و قبل از ۲۸ هستم. _____

۶. به‌نظرت، تعداد گوسفندها چند تا است؟ ____

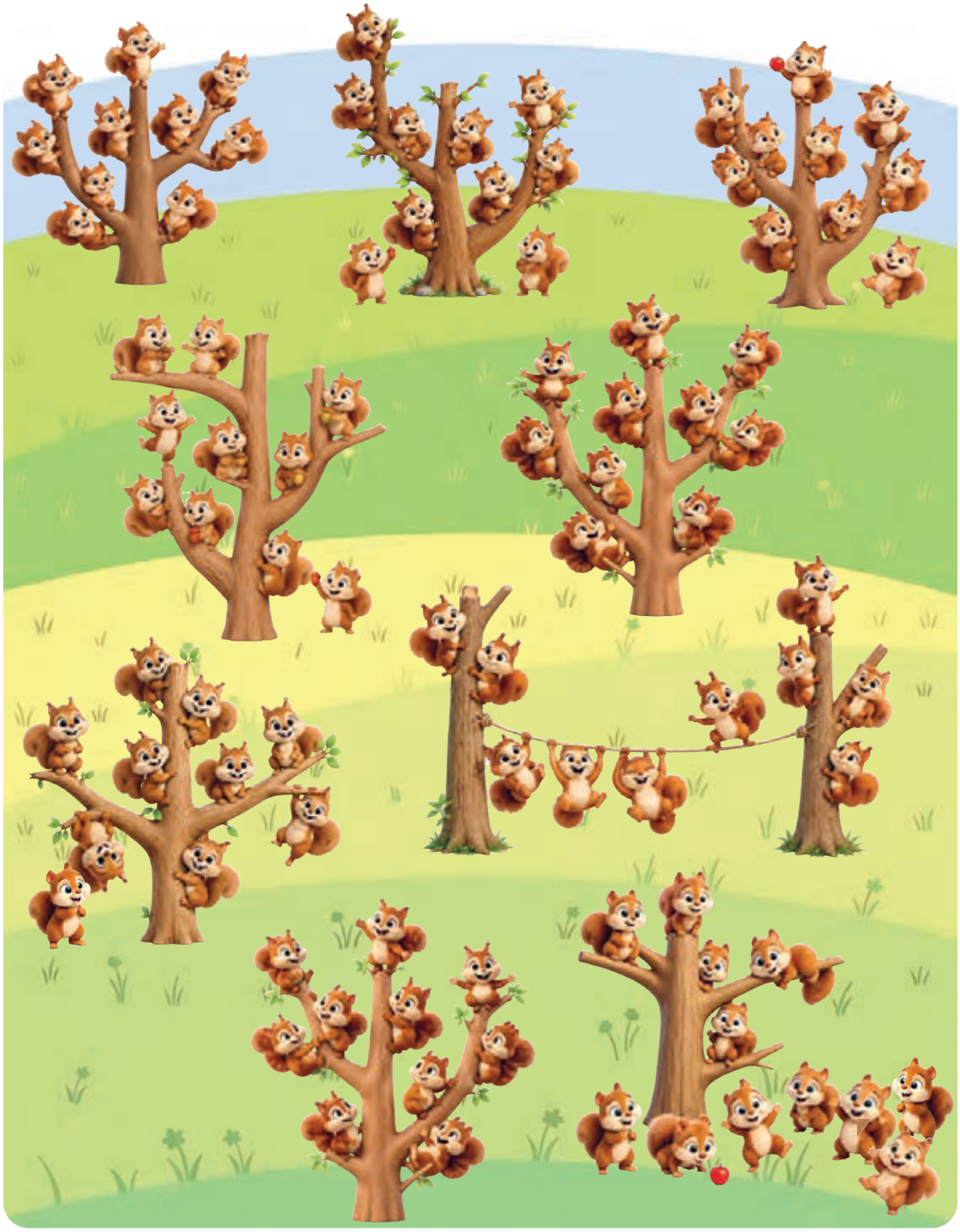
- برای دوستانت توضیح بده چطوری فهمیدی.

۷. به‌نظرت تعداد سنجاب‌ها چند تاست؟ ـــــ

- برای دوستانت توضیح بده چطوری فهمیدی.
- دور ۵۰ تا از سنجاب‌ها خط بکش.

۲

جمع و تفریق‌ها را راحت‌تر حل کنیم.

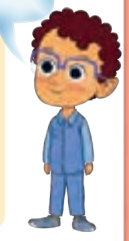
+	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۴	۴+۱	۴+۲	۴+۳	۴+۴	۴+۵	۴+۶	۴+۷	۴+۸	۴+۹
۵	۵+۱	۵+۲	۵+۳	۵+۴	۵+۵	۵+۶	۵+۷	۵+۸	۵+۹
۶	۶+۱	۶+۲	۶+۳	۶+۴	۶+۵	۶+۶	۶+۷	۶+۸	۶+۹
۷	۷+۱	۷+۲	۷+۳	۷+۴	۷+۵	۷+۶	۷+۷	۷+۸	۷+۹
۸	۸+۱	۸+۲	۸+۳	۸+۴	۸+۵	۸+۶	۸+۷	۸+۸	۸+۹
۹	۹+۱	۹+۲	۹+۳	۹+۴	۹+۵	۹+۶	۹+۷	۹+۸	۹+۹

۱

مانند محمد و علی، با انتخاب تعدادی از کارت‌های زیر، یک دسته درست کن و بگو چرا آن‌ها را در یک دسته قرار دادی.

۹+۸=	۹+۱۰=	۶+۵=	۹+۹=	۷+۱۰=	۷+۷=	۳+۸=	۴+۳=
۶+۸=	۵+۸=	۸+۹=	۸+۳=	۸+۴=	۸+۸=	۷+۶=	۶+۷=
۵+۴=	۵+۹=	۶+۴=	۹+۵=	۴+۴=	۶+۲=	۸+۷=	۵+۵=
۴+۷=	۱۰+۶=	۶+۳=	۵+۶=	۷+۲=	۱۰+۸=	۹+۴=	۹+۶=
۳+۵=	۳+۴=	۹+۷=	۷+۹=	۸+۱۰=	۳+۹=	۳+۶=	۴+۸=
۹+۳=	۴+۹=	۶+۶=	۷+۸=	۵+۳=	۶+۹=	۸+۶=	۶+۱=

عدد اوّل همه‌ی این جمع‌ها ۶ است.

۶+۴=	۶+۵=	۶+۶=
۶+۲=	۶+۹=	۶+۸=

در این جمع‌ها، عدد اوّل یکی بیشتر از عدد دوم است.

۸+۷=	۷+۶=	۵+۴=
۶+۵=	۱۰+۹=	۹+۸=

به قسمت‌هایی مانند این، در یک جدول، **ستون** می‌گویند.

۱+۲=	۱+۱=	۱+۰=
۲+۳=	۲+۲=	۲+۱=
۳+۴=	۳+۳=	۳+۲=
۴+۵=	۴+۴=	۴+۳=
۵+۶=	۵+۵=	۵+۴=

به قسمت‌هایی مانند این، در یک جدول، **ردیف** می‌گویند.

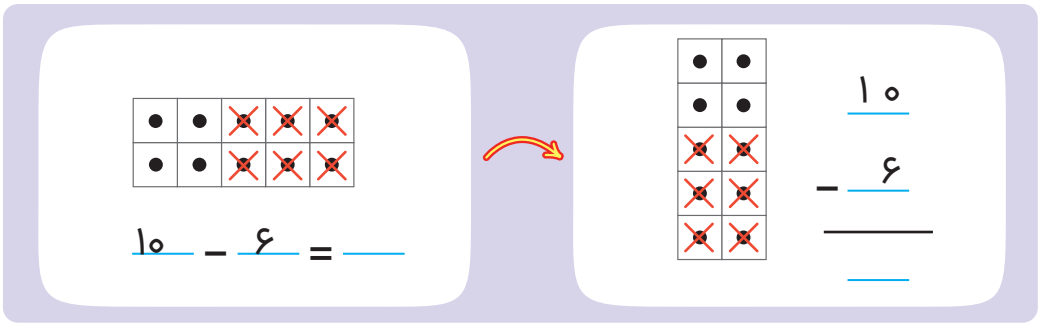
۱. در هر ردیف، اوّل جواب جمع خانه‌های رنگ‌شده را بنویس.

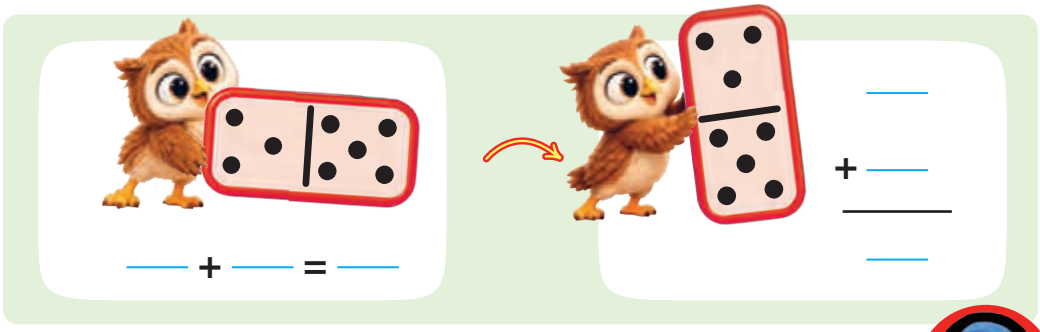
- سپس جواب جمع دو خانه‌ی دیگر هر ردیف را بنویس.

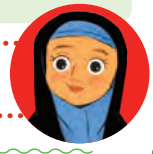

در هر ردیف، چه نظمی بین جواب جمع خانه‌ی رنگی و دو خانه‌ی دیگر می‌بینی؟

۲. مانند نمونه، در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

هر جمع یا تفریق را می‌توان به دو صورت نوشت.

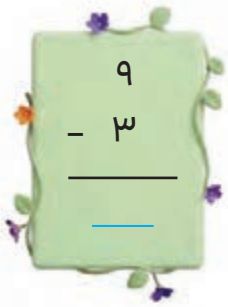
۱. در هر ردیف، اوّل جواب جمع خانه‌ی رنگی را بنویس؛ سپس، به کمک آن، جواب جمع دو خانه‌ی دیگر را بنویس.

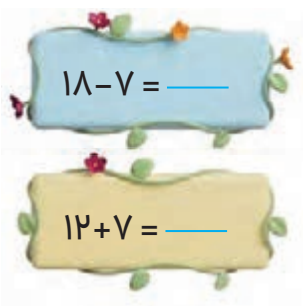

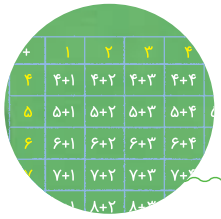
۶+۵=	۶+۶= ____	۶+۷=
	۷+۶=	۷+۷= ____
		۷+۸=
	۸+۷=	۸+۸= ____
		۸+۹=
	۹+۸=	۹+۹= ____
		۹+۱۰=

۲. جواب هر جمع یا تفریق را بنویس.

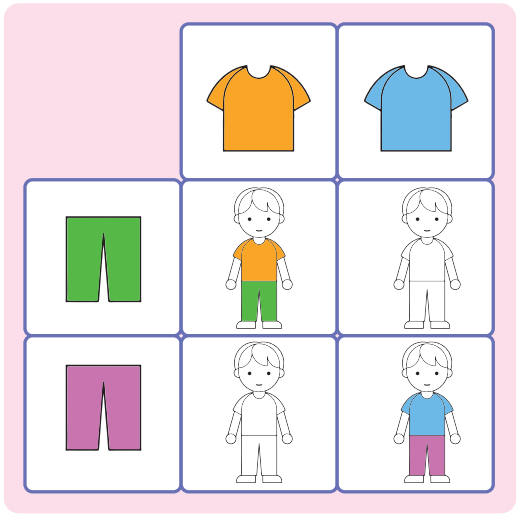

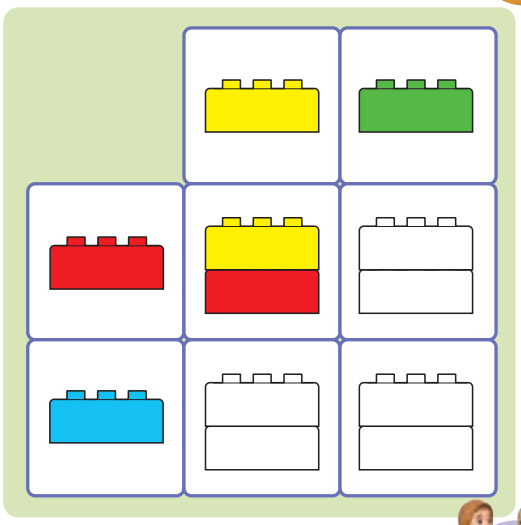

چه نظمی در جدول جمع تصویر شروع درس می‌بینی؟ برای هم‌کلاسی‌هایت توضیح بده.

۱. مانند نمونه، رنگ کن.

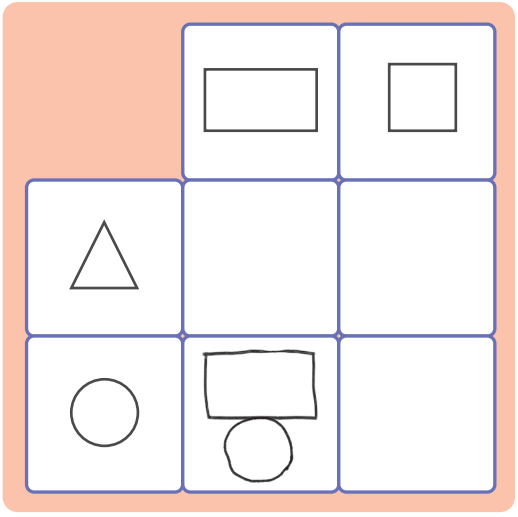

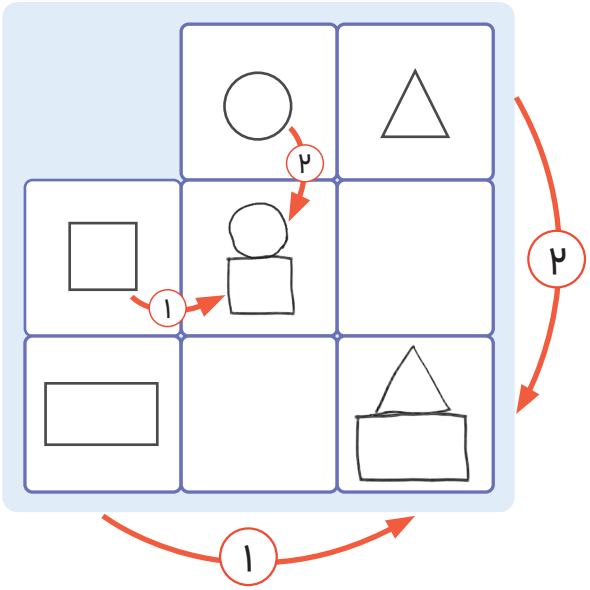

یکی از خانه‌های هر جدول را انتخاب کن و بگو چگونه رنگ کردی.

۲. مانند نمونه، جدول‌های زیر را کامل کن.

یکی از خانه‌های هر جدول را انتخاب کن و بگو چگونه کامل کردی.

۳. مانند نمونه، با نوشتن جواب جمع یا تفریق، جدول‌های زیر را کامل کن.

+	۴
۲	۶
۳	۷
۴	
۵	

۲+۴

۳+۴

+	۴	۵	۶	۷
۷				۱۴

۷+۷

−	۶	۷
۸	۲	
۹		۲
۱۰		

۹−۷

۱. مانند نمونه، با نوشتن جمع، جدول زیر را کامل کن.

+	۶	۷	۸	۹	۱۰
۶	۶+۶=۱۲				
۷		۷+۷=۱۴			
۸			۸+۸=		
۹				۹+۹=	
۱۰					۱۰+۱۰=

چه نظمی بین جمع‌های هر ردیف می‌بینی؟ چه نظمی بین جمع‌های هر ستون می‌بینی؟
چه نظم دیگری در جدول می‌بینی؟ برای هم‌کلاسی‌هایت توضیح بده.

۲. مانند نمونه، با نوشتن جواب تفریق، جدول زیر را کامل کن.

−	۵	۶
۱۹	۱۴	
۱۷		
۱۶		

هر تصویر چه چیزی را نشان می‌دهد؟

۴	+۴	۸
۵		۹

۴	+۴	۸

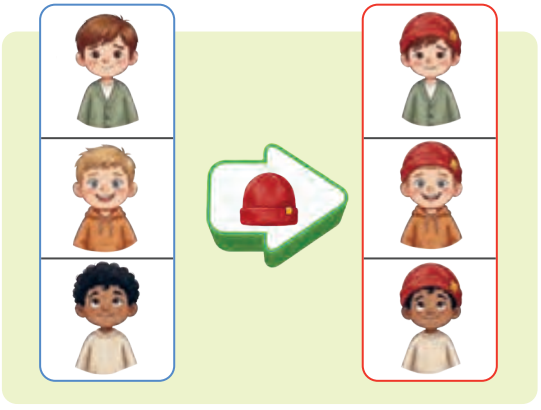

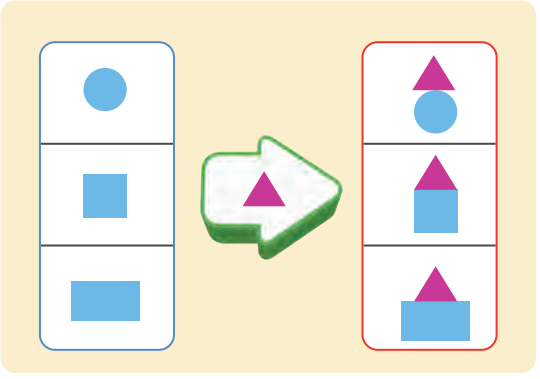
۱. مانند ماهان، وسیله‌ای مثال بزن که وقتی چیزی داخل آن قرار داده می‌شود، کار مشخصی روی آن چیز انجام می‌دهد.

۲. هر تصویر چه چیزی را نشان می‌دهد؟

این تصویر نشان می‌دهد که هر عدد جدول سمت چپ با ۴ جمع می‌شود و جواب آن در خانه‌ی روبه‌رویش در جدول سمت راست نوشته می‌شود.

۴	۴+۴	۸
۵	۵+۴	۹
۶	+۴	
۷		

۱. جاهای خالی را کامل کن.

شکل روبه‌رو چه قسمتی از جدول جمع داده‌شده در تصویر شروع درس را نشان می‌دهد؟

۵	۱۱
۶	۱۲
۷	
۸	
۹	

+۶

۲. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

۱۸	
۱۷	
۱۰	
۶	

−۶

۷	
۱۰	
۱۵	
۱۷	

−۳

۹	
۷	
۴	
۱۱	

+۸

۳. مانند یک ستون از جدول جمع داده‌شده در تصویر شروع درس را انتخاب کن و به کمک آن جاهای خالی زیر را کامل کن.

۶
۴+۶
۵+۶
۶+۶
۷+۶
۸+۶
۹+۶

۴	۱۰
۵	۱۱
۶	۱۲
۷	۱۳
۸	۱۴
۹	۱۵

+۶

+ ——

بین اعداد ستون سمت چپ، چه نظمی وجود دارد؟
بین اعداد ستون سمت راست، چه نظمی وجود دارد؟

محمد چند تا جمع بیشتر از ماهان حل کرده است؟

روش حل خود را بنویس.

من جواب ۵ تا جمع را درست گفتم.

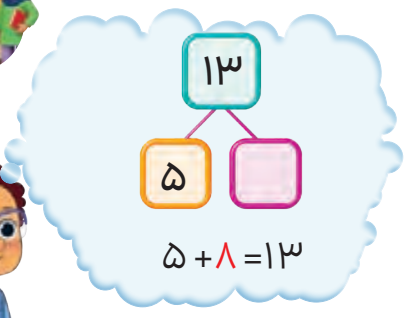

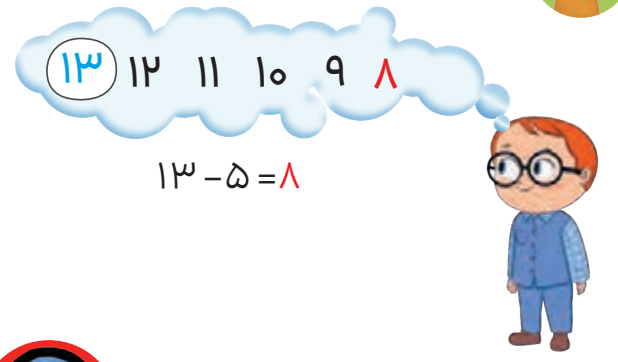
من هم جواب ۱۳ تا را درست گفتم.

درباره‌ی روش‌های زیر، با دوستانت حرف بزن.

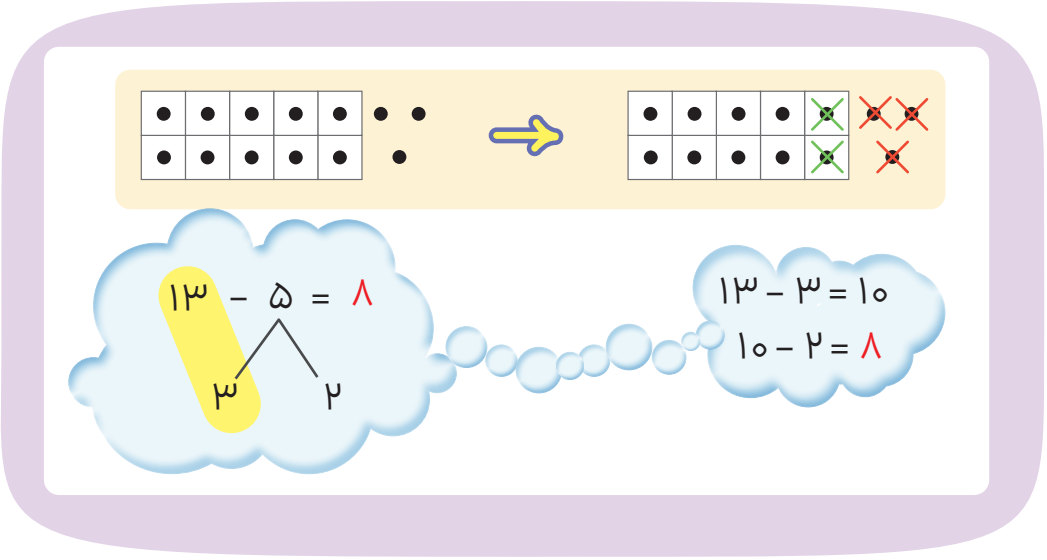

مسئله‌ی بالا را می‌توانیم به کمک روش زیر هم حل کنیم:

با کامل‌کردن جاهای خالی، تفریق زیر را حل کن.

۱۶ − ۹ = ___

۱۶ − ۶ = ___

۱۰ − ___ = ___

۱۵ − ۷ = ___

۱۵ − ۵ = ___

۱۰ − ۲ = ___

۱. تفریق‌های زیر را حل کن.

۱۴ − ۷ =

۱۳ − ۹ =

۱۲
− ۴
___

۱۷
− ۸
___

۲. مانند نمونه، با نوشتن جواب تفریق در هر خانه، جدول زیر را کامل کن.

−	۷	۹
۱۱	۴	
۱۵		
۱۸		
۱۷		

۳. مریم ۱۳ تا کتاب داستان داشت. او ۷ تا از کتاب‌هایش را به دوستانش هدیه داد. مریم اکنون چند تا کتاب داستان دارد؟

۴. در یک مسابقه‌ی بسکتبال، امید ۸ امتیاز و رضا ۱۱ امتیاز گرفت. در این مسابقه، رضا چند امتیاز بیشتر از امید گرفته است؟

۱. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

۱۳	−۹	
۱۵		
۱۸		

۷	+۱۳	
۵		
۲		

۲. چندتا چندتا بشمار و به کمک آن، جاهای خالی را کامل کن.

۲ ، ۴ ، ۶ ، ۸

۲ +۲ ۴ +۲ ۶ +۲ — +۲ — +۲ — +۲ —

۲۰ ، ۱۸ ، ۱۶

۲۰ −۲ ۱۸ −۲ ۱۶ −۲ — −۲ — −۲ — −۲ —

۹۰ −۱۰ ۸۰ −۱۰ — −۱۰ — −۱۰ — −۱۰ — −۱۰ —

۳. با نوشتن جواب جمع یا تفریق، جدول‌های زیر را کامل کن.

−	۵	۸
۹		
۱۴		
۱۹		

+	۷	۱۱
۸		
۶		
۹		

۴. جاهای خالی را کامل کن.

۱-۱=۰								
۲-۱=۱	۲-__=۰							
۳-۱=__	۳-۲=۱	۳-۳=۰						
۴-۱=۳	۴-۲=۲	__-۳=۱	۴-۴=۰					
__-۱=۴	۵-۲=__	۵-۳=۲	۵-۴=۱	۵-__=۰				
۶-۱=۵	__-۲=۴	۶-۳=۳	۶-__=۲	۶-۵=__	۶-۶=۰			
۷-۱=__	۷-۲=۵	۷-۳=__	۷-۴=۳	۷-۵=۲	۷-__=۱	۷-۷=۰		
۸-۱=۷	۸-۲=۶	۸-۳=۵	__-۴=۴	۸-۵=۳	۸-۶=۲	۸-۷=__	۸-۸=۰	
۹-۱=۸	۹-۲=__	۹-۳=۶	۹-۴=__	۹-۵=۴	__-۶=۳	۹-۷=۲	۹-__=۱	۹-۹=۰

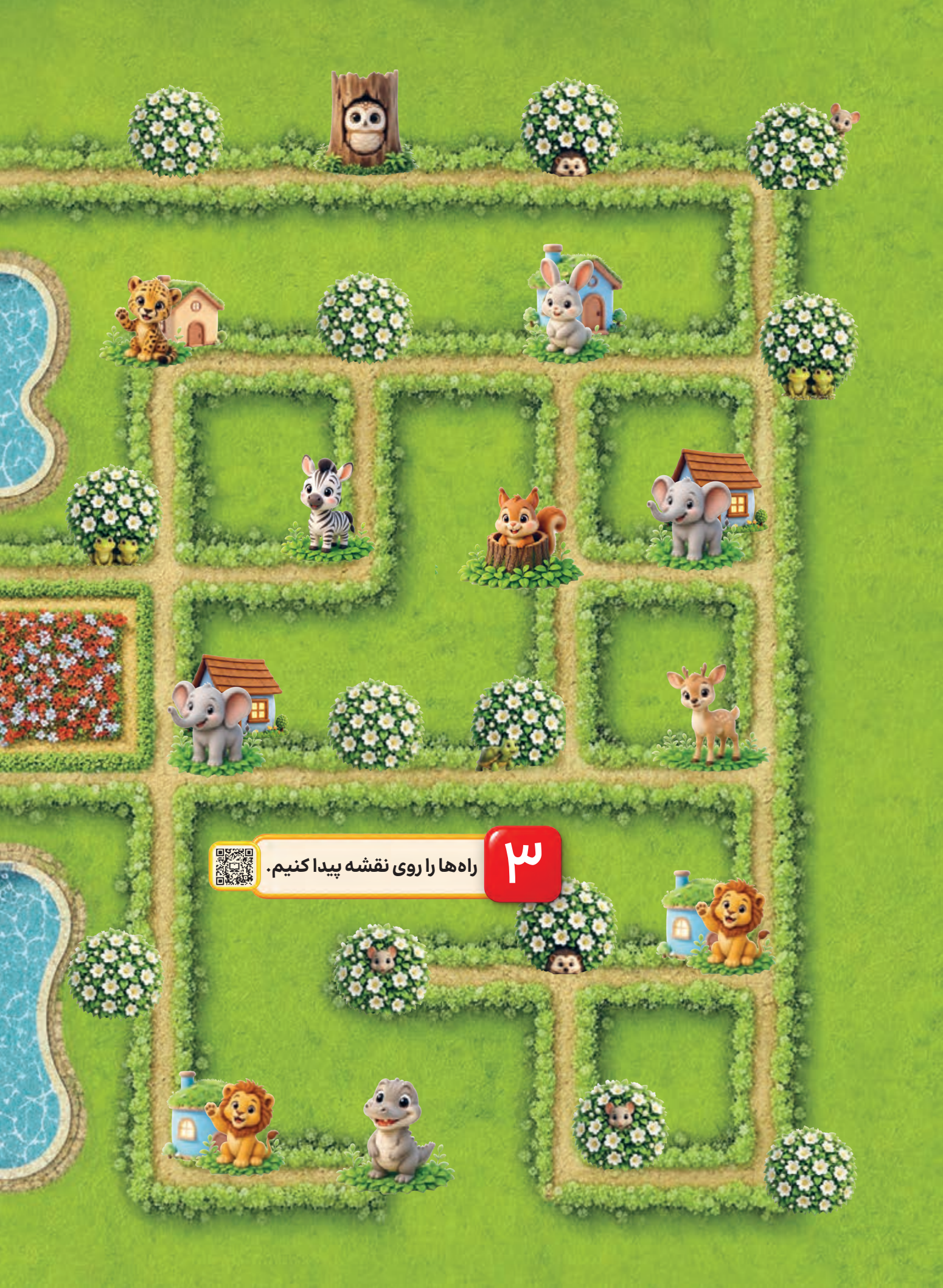

بین تفریق‌های هر ستون، چه نظمی وجود دارد؟

بین تفریق‌های هر ردیف، چه نظمی وجود دارد؟

- روی یکی از خانه‌های جدول، یک ◻ بگذار و از دوستت بخواه تا تفریق آن خانه را بگوید. حالا، دوستت این کار را انجام دهد و تو تفریق خانه‌ای را بگو که روی آن، ◻ است.
- چگونه تفریق خانه‌ای را که روی آن ◻ است پیدا می‌کنی؟ روش خود را برای دوستت توضیح بده.

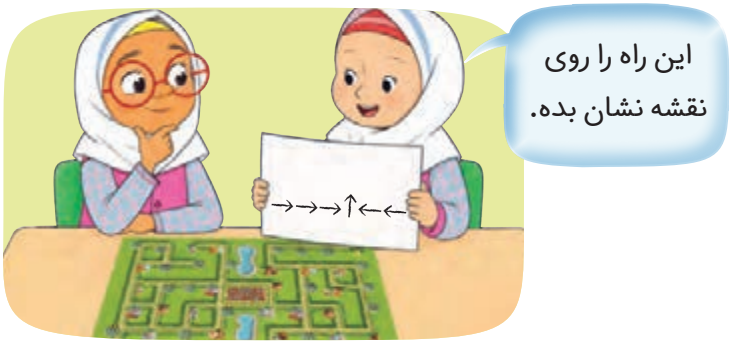

۳
راه‌ها را روی نقشه پیدا کنیم.

۱

راهی را که زهرا نشان داده است روی نقشه بکش و بگو تو را از چه مکانی به کجا می‌رساند.

۱. جاهای خالی را کامل کن.

- →→→ ، ـــــ خانه در جهت _____ را نشان می‌دهد.
- ↑ ، ـــــ خانه در جهت _____ را نشان می‌دهد.
- ←← ، ـــــ خانه در جهت _____ را نشان می‌دهد.

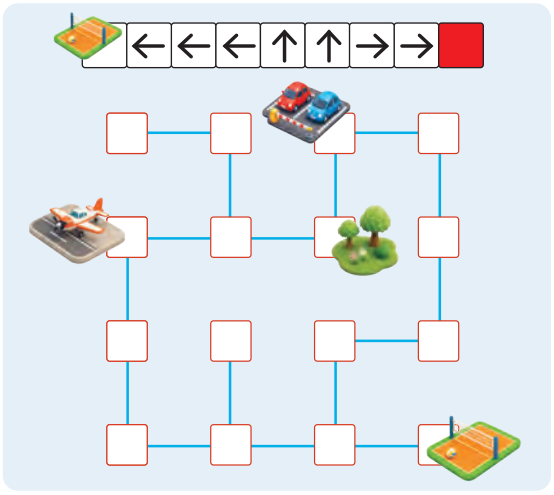
۲. روی نقشه، را پیدا کن.

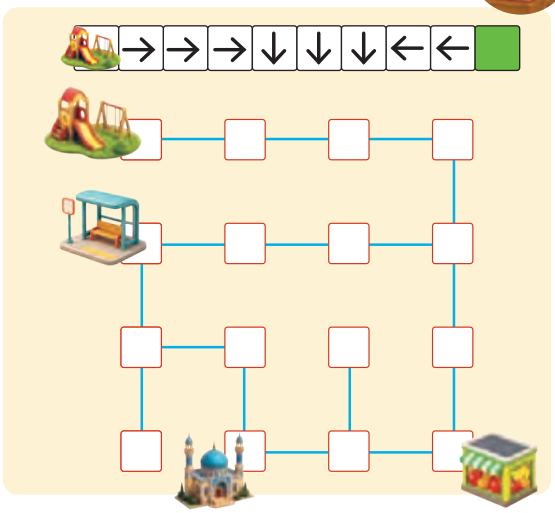
- راه‌های بالا را به‌ترتیب روی نقشه بکش و بگو به کجا رسیدی. _____

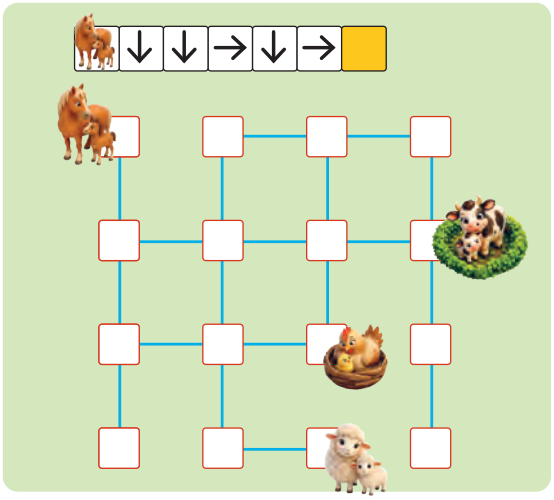
۳. بگرد و خانه‌ی شروع دیگری را پیدا کن که بتوانی با کمک آن، راه داده‌شده را روی نقشه بکشی.

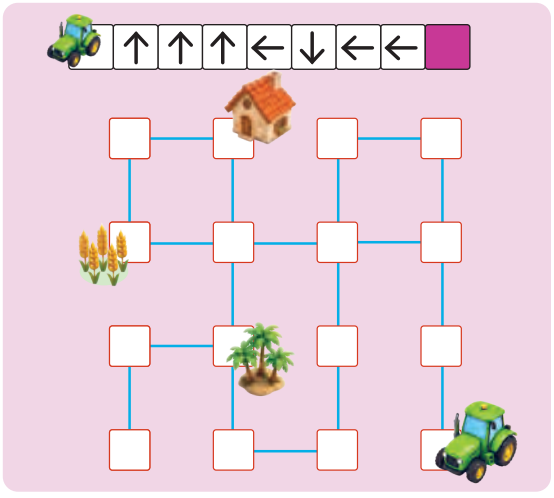
- حالا به کجا رسیدی؟ _____

۱. هر راه را روی نقشه بکش و خانه‌ای را که به آن رسیدی رنگ کن.

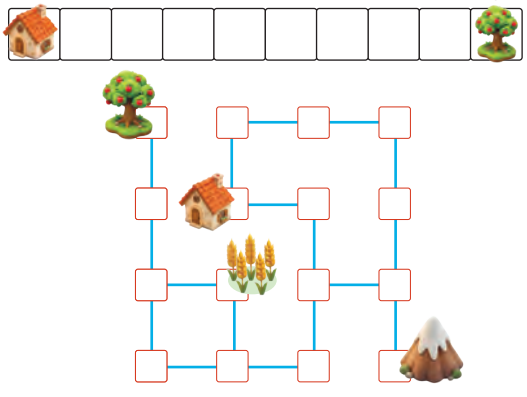

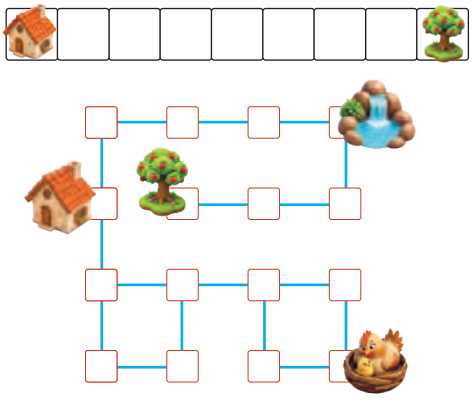

۲. راه رسیدن به را روی نقشه بکش و با کمک ↑↓←→ بنویس.

تلاش کن راهی را که سارا نشان داده است خلاصه بنویسی.

راه خلاصه‌شده را بنویس.

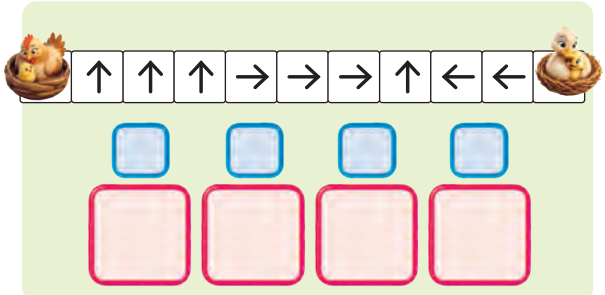

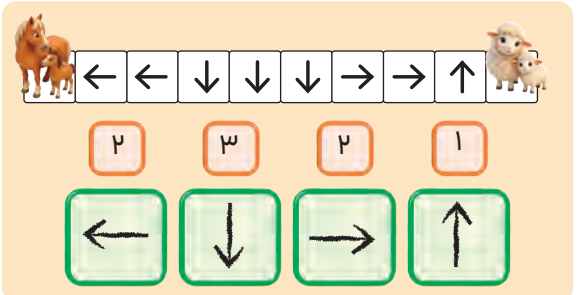
۱. جاهای خالی را کامل کن.

- ←، ___ خانه در جهت _____ را نشان می‌دهد و می‌توان آن را به صورت ←۱ نشان داد.
- ↑↑↑، ___ خانه در جهت _____ را نشان می‌دهد و می‌توان آن را به صورت ↑۳ نشان داد.
- ←←، ___ خانه در جهت _____ را نشان می‌دهد و می‌توان آن را به صورت ←۲ نشان داد.
- ↓↓، ___ خانه در جهت _____ را نشان می‌دهد و می‌توان آن را به صورت ↓۲ نشان داد.

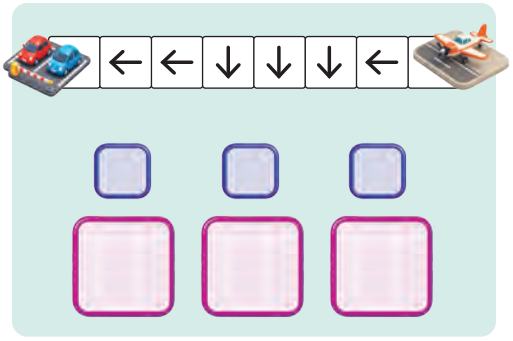
پس ↓↓←←↑↑↑← را می‌توان خلاصه کرد و به صورت ←۱ ↑۳ ←۲ ↓۲ نشان داد.

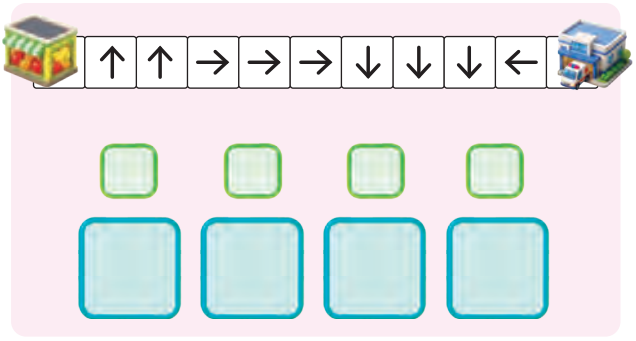
۲. مانند نمونه، راه داده‌شده را خلاصه کن و جاهای خالی را کامل کن.

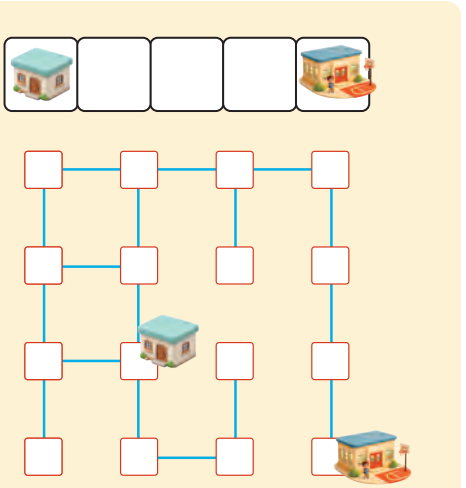

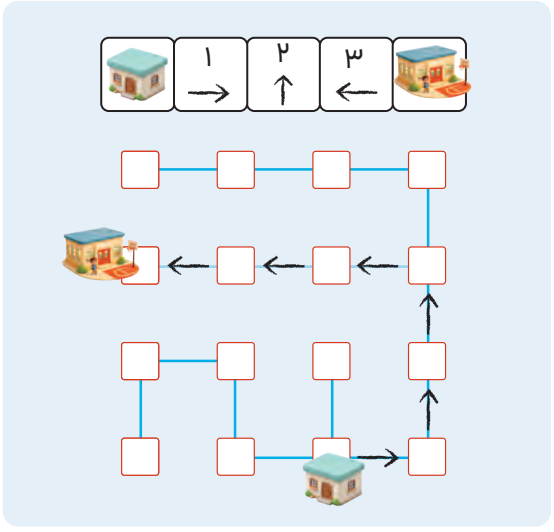
۱. راه‌های داده‌شده را خلاصه کن و در جاهای خالی بنویس.

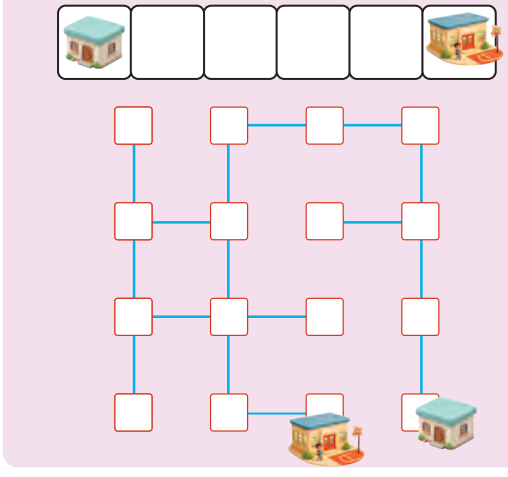

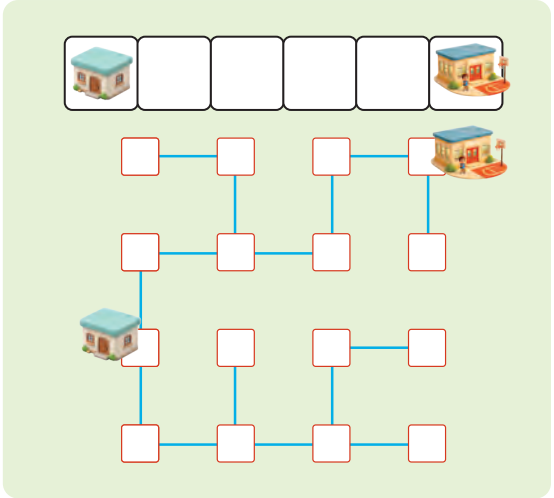

۲. مانند نمونه، راهی که تو را از به می‌رساند روی نقشه بکش و جاهای خالی را کامل کن.

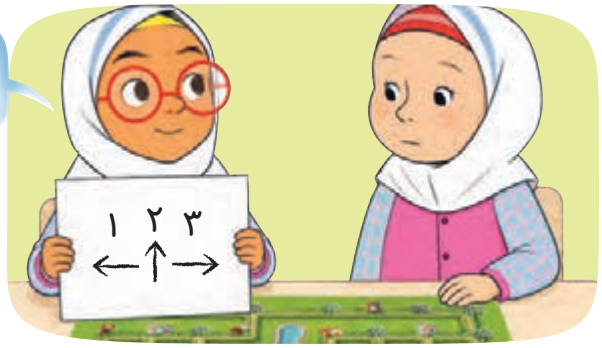

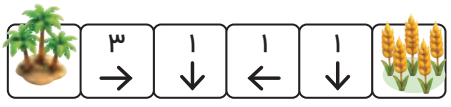

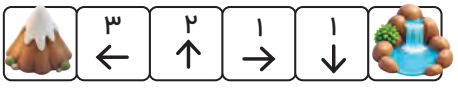
راهی را که سارا نشان داده است روی نقشه بکش و بگو تو را از چه مکانی به کجا می‌رساند.

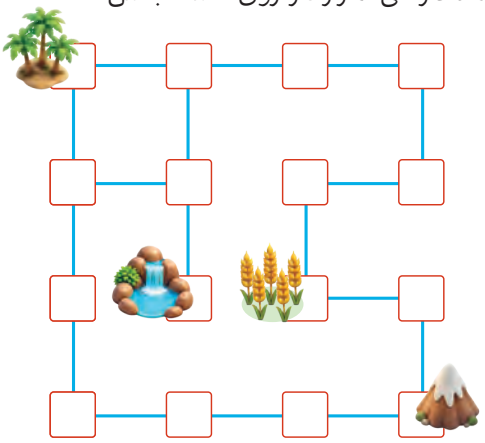

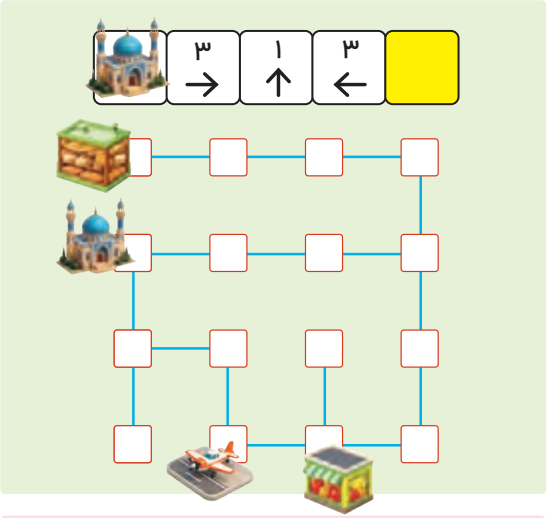
۱. با مداد رنگی، هر راه را روی نقشه بکش.

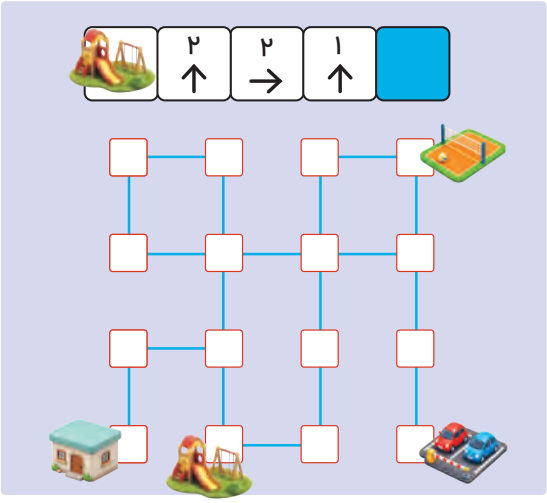

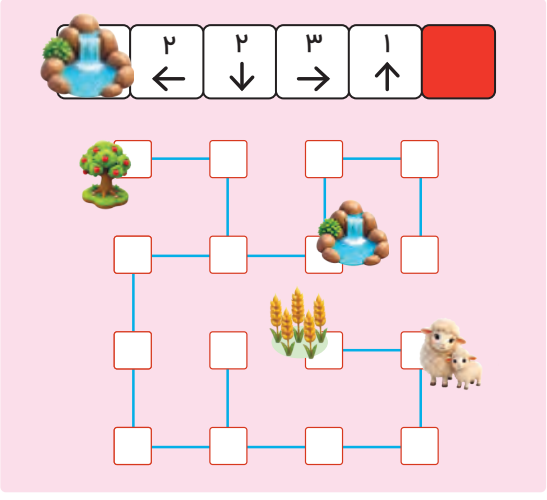

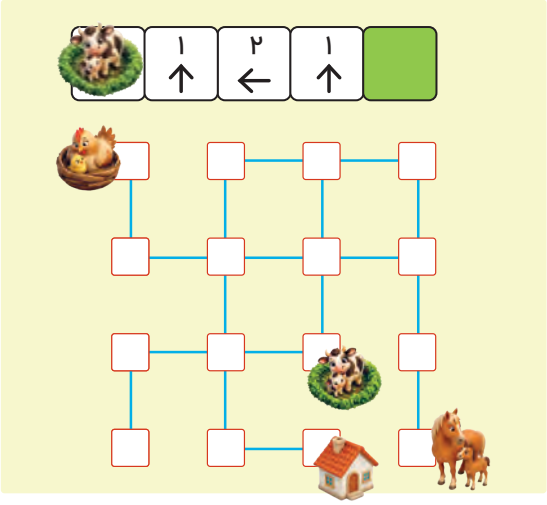

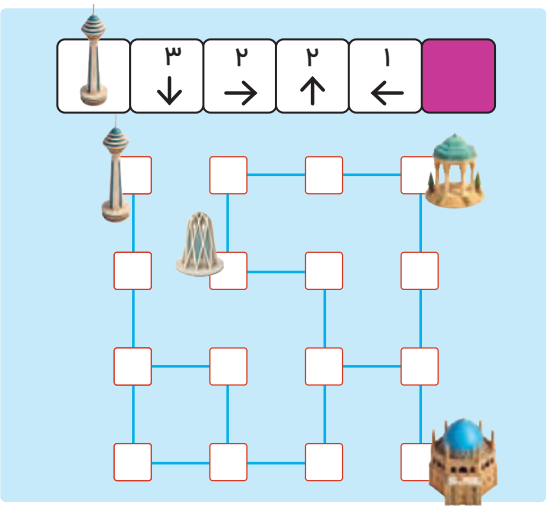
۲. هر راه را روی نقشه بکش و خانه‌ای را که به آن رسیدی رنگ کن.

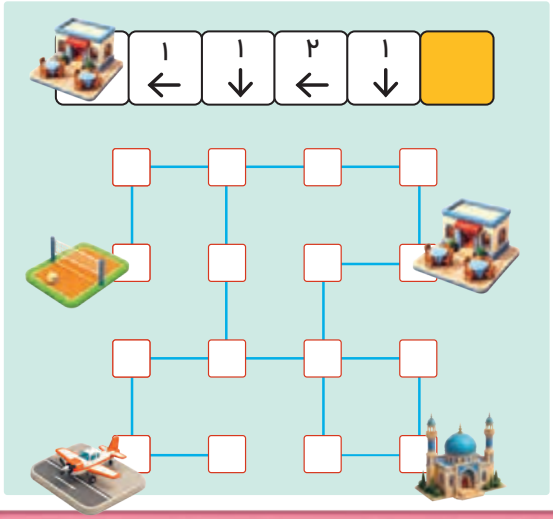

چطوری می‌توانی راهی را که زهرا گفته است روی نقشه بکشی؟

از شروع کن. راهی را روی نقشه نشان بده که اوّل از و بعد از بگذری و به برسی.

۱. راه‌های زیر را به‌ترتیب روی نقشه بکش تا به برسی.

- راهی را بکش که از به برسی.
- راهی را بکش که از به برسی.
- راهی را بکش که از به برسی.
- راه کشیده‌شده را با کمک ←→↑↓ و عددها در جای خالی بنویس.

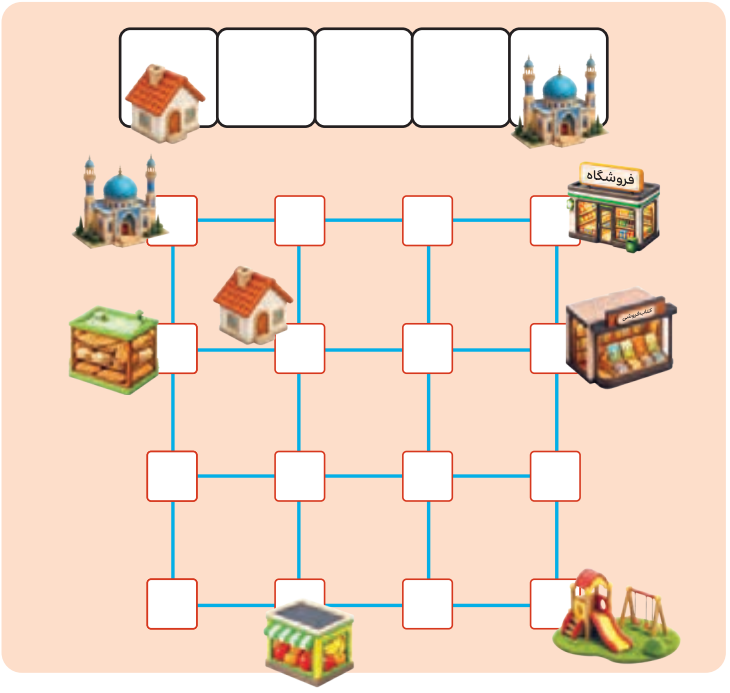
۲. از شروع کن. راهی را روی نقشه بکش که اوّل از و بعد از بگذری و به برسی؛ سپس، جاهای خالی را کامل کن.

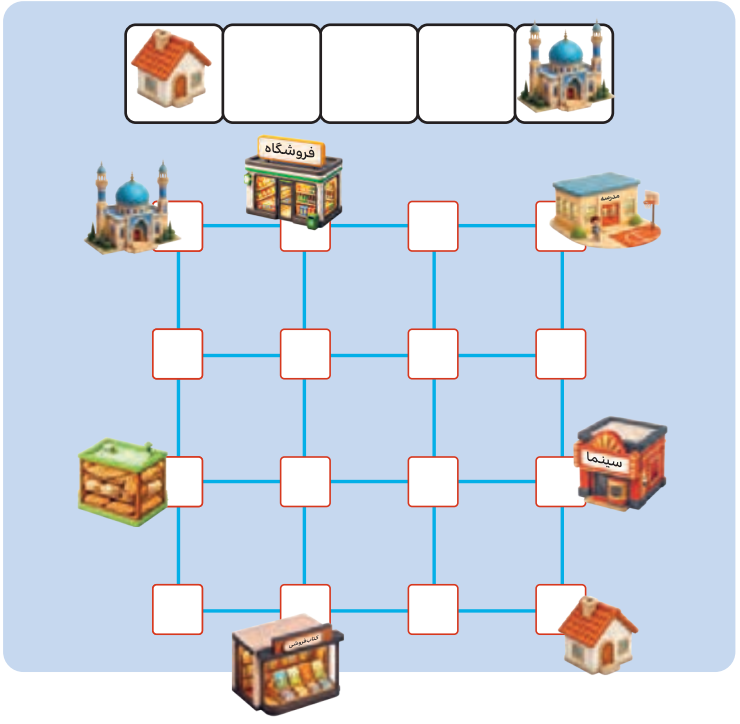

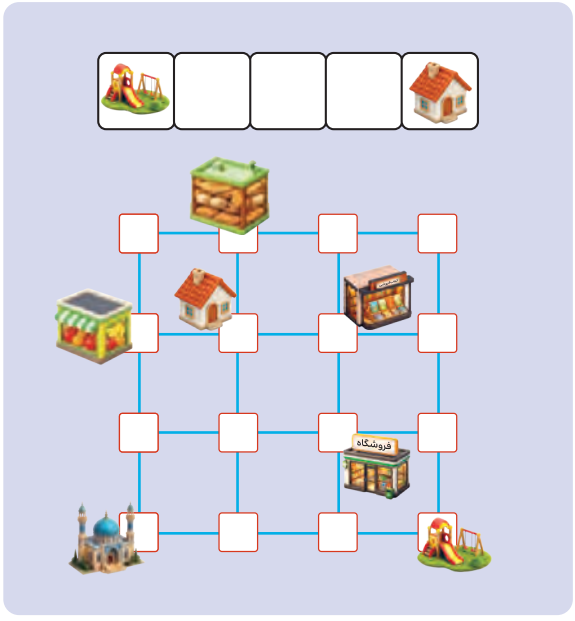
۱. از شروع کن. راهی را روی هر نقشه بکش که اوّل از و بعد از بگذری و به برسی؛ سپس، جاهای خالی را کامل کن و توضیح بده چطور از به رسیدی.

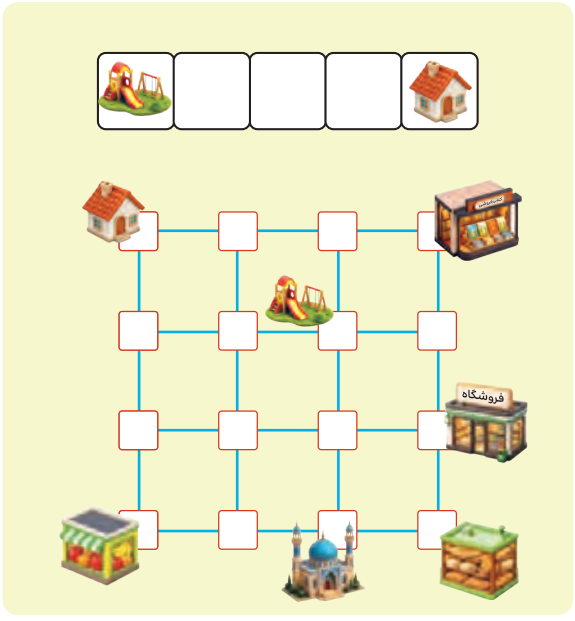

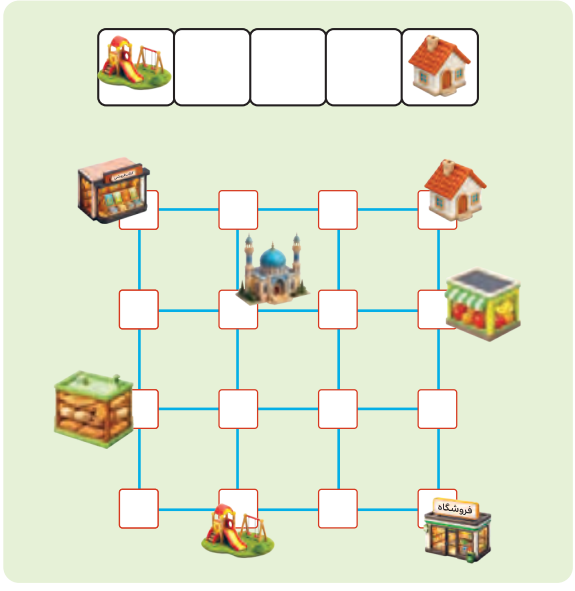

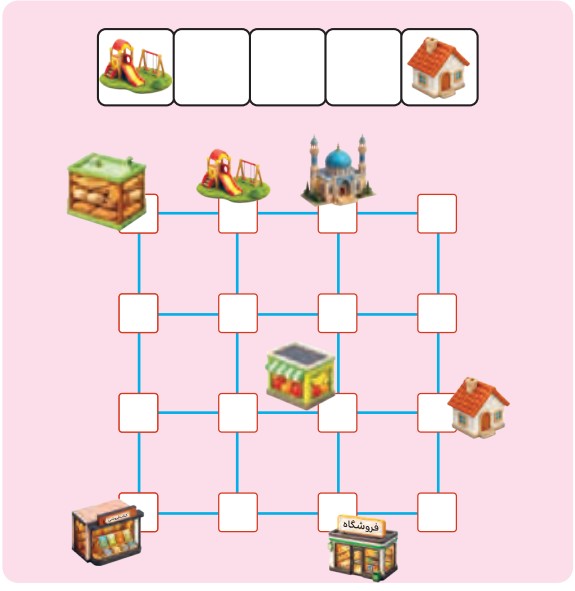

۲. از شروع کن. راهی را روی هر نقشه بکش که اوّل از و بعد از بگذری و به برسی؛ سپس، جاهای خالی را کامل کن.

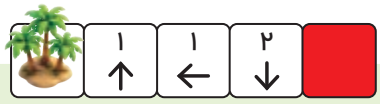

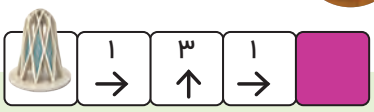

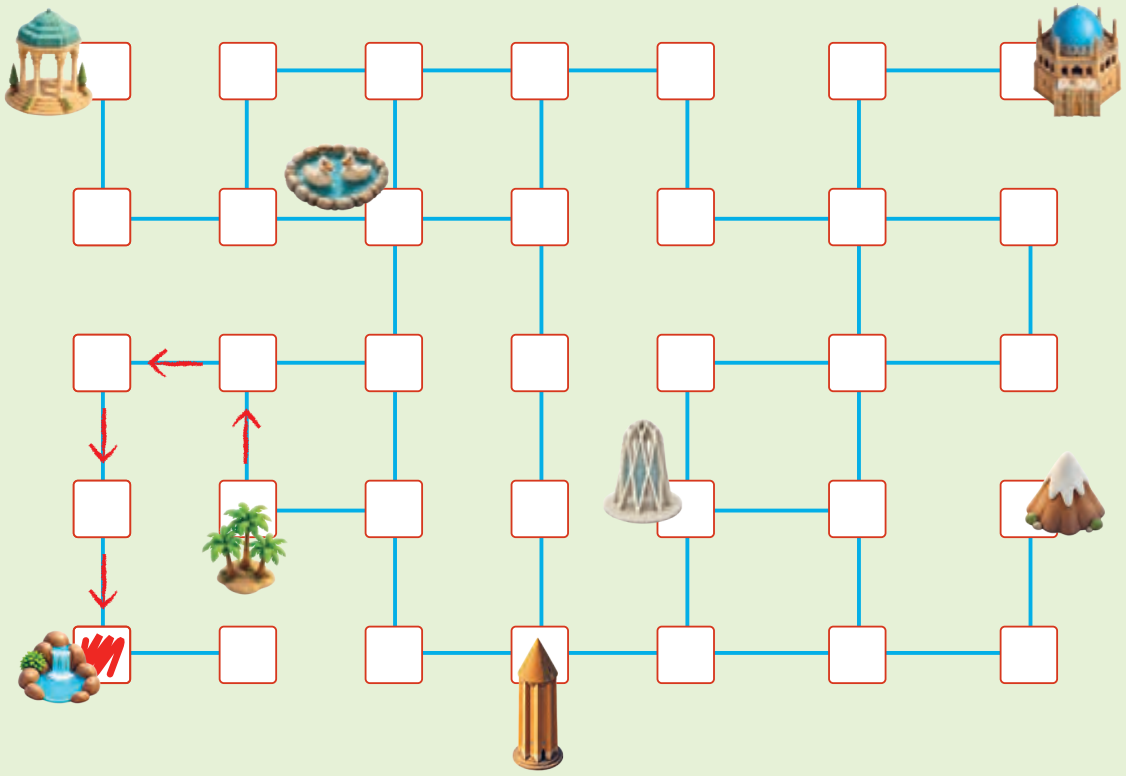

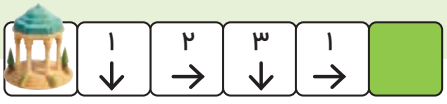
۱. مانند نمونه، هر راه را با مداد رنگی مناسب، روی نقشه بکش و خانه‌ای را که به آن رسیدی رنگ کن.

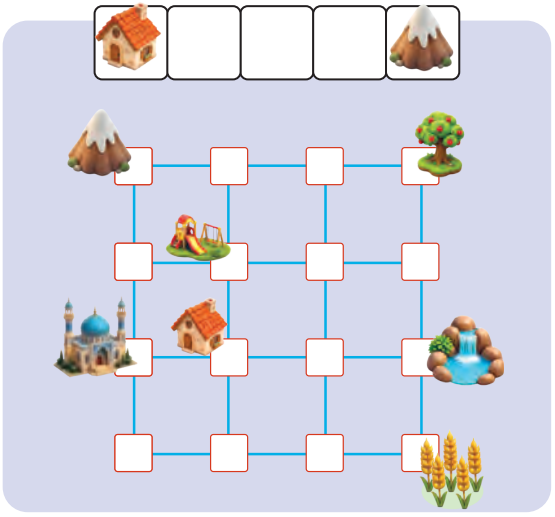

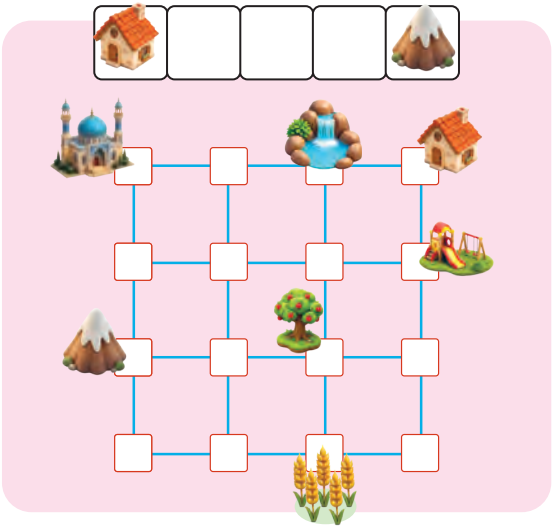

۲. از شروع کن. راهی را روی نقشه بکش که اوّل از و بعد از بگذری و به برسی؛ سپس، جاهای خالی را کامل کن.

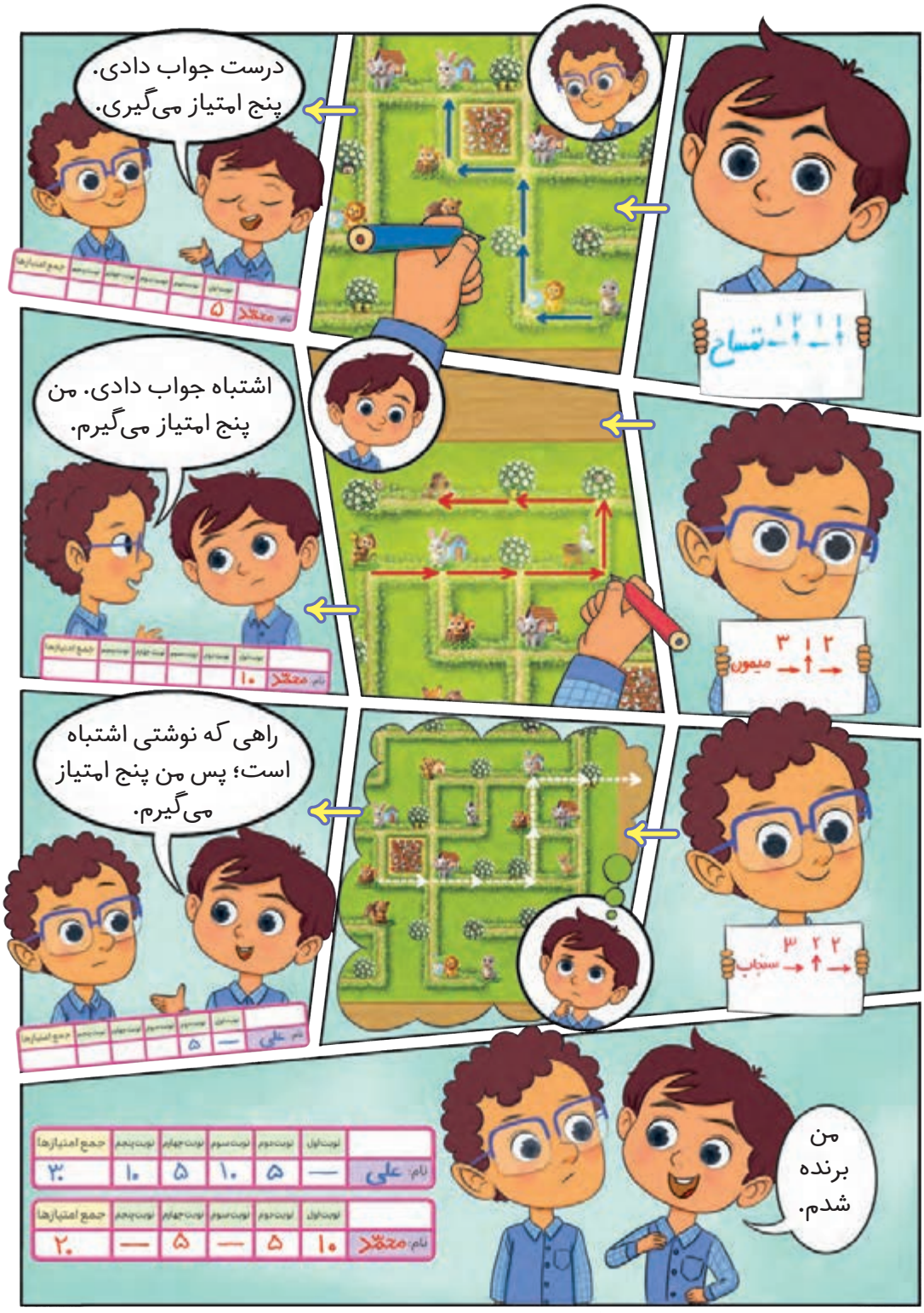

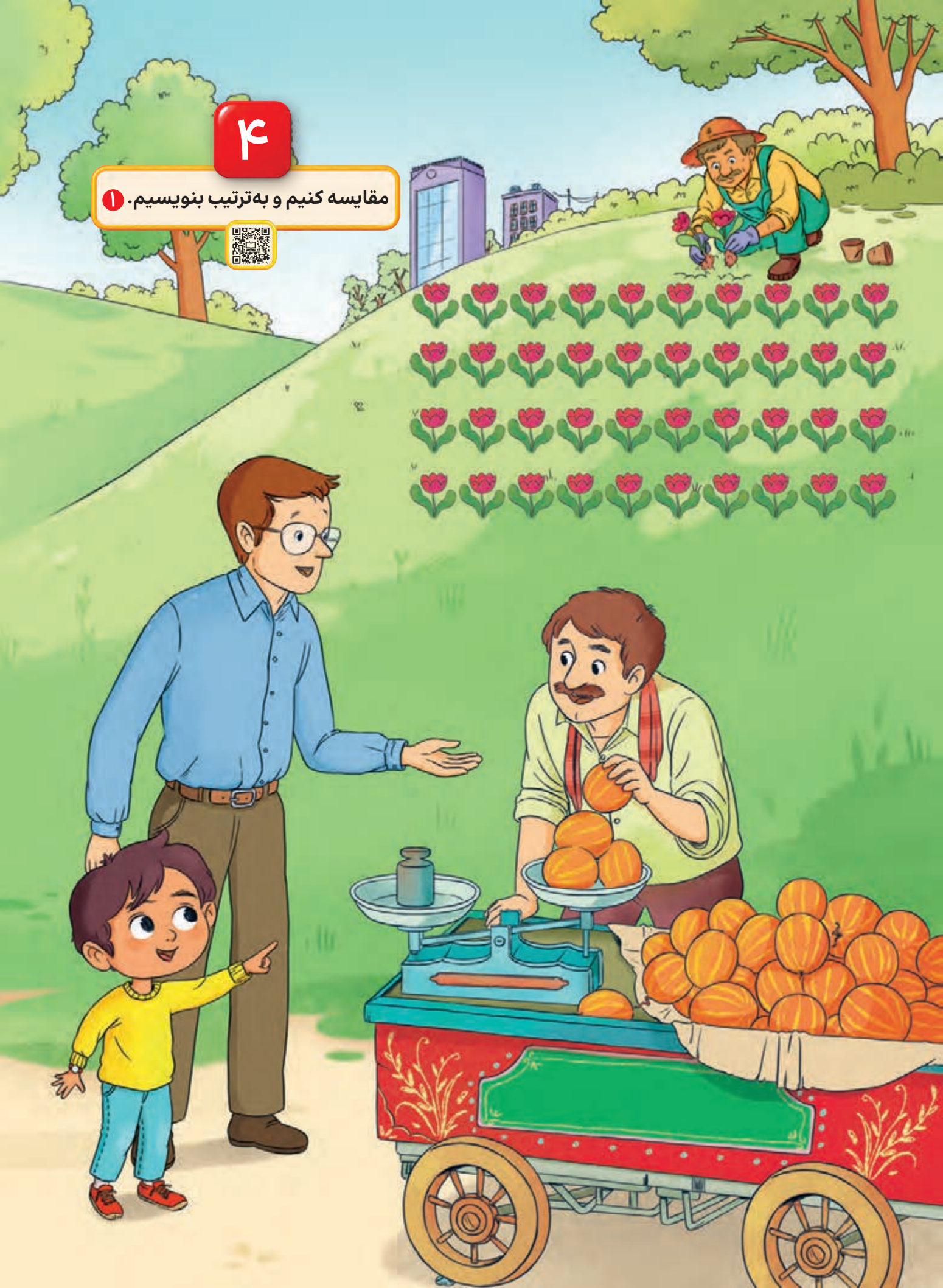

- از نقشه‌ی ابتدای درس استفاده کنید.
- یک بازیکن، راهی۳ جهتی (مانند ۳ ۲ ۱ ←↑→) یا ۴ جهتی (مانند ۱ ۲ ۱ ۳ ↓←↓→) را که بین دو مکان روی نقشه است، به صورت خلاصه‌شده، روی کاغذ می‌نویسد و بازیکن دوم باید آن را روی نقشه پیدا کند و بکشد.
- اگر بازیکن دوم توانست راه را روی نقشه بکشد، ۱۰ امتیاز می‌گیرد و امتیازش در جدول امتیازها نوشته می‌شود؛ ولی اگر نتوانست، ۱۰ امتیاز برای بازیکن اوّل نوشته می‌شود.
- اگر راهی که بازیکن اوّل نوشته نادرست باشد، بازیکن دوم ۱۰ امتیاز می‌گیرد.
- بعد از ۵ دور بازی، هر کس امتیاز بیشتری بگیرد برنده است.

	نوبت اوّل	نوبت دوم	نوبت سوم	نوبت چهارم	نوبت پنجم	جمع امتیازها
نام:						

درست جواب دادی. پنج امتیاز می‌گیری.
اشتباه جواب دادی. من پنج امتیاز می‌گیرم.
راهی که نوشتی اشتباه است؛ پس من پنج امتیاز می‌گیرم.
من برنده شدم.
نام: محمّد
نام: علی

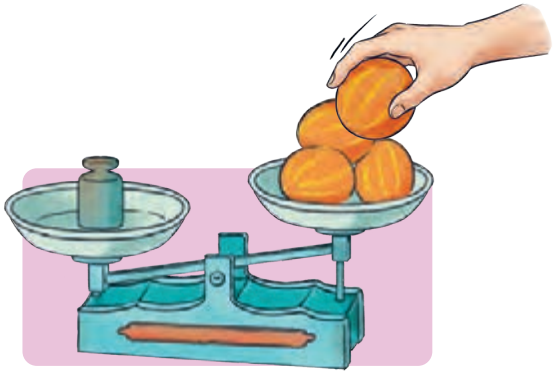

۴
مقایسه کنیم و به‌ترتیب بنویسیم. ۱

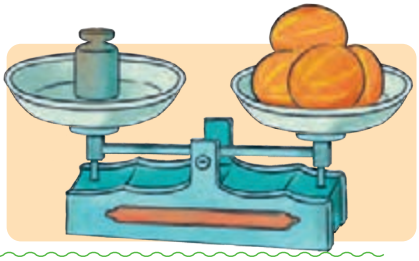

۱

این دو تصویر چه فرقی با هم دارند؟

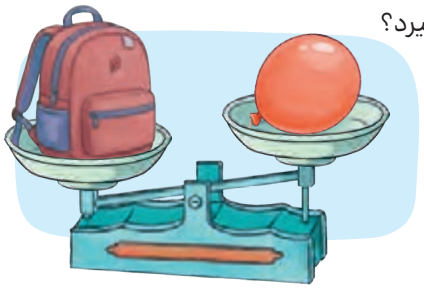
۱. کدام سنگین‌تر است؟ دور آن خط بکش.

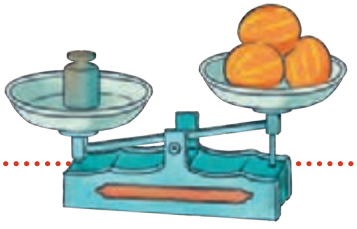

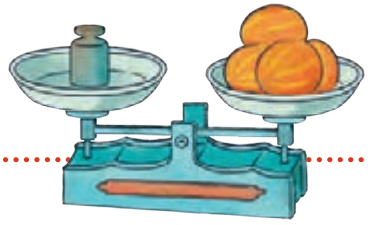

۲. چه چیزی باعث شده است تا ترازو در این حالت قرار بگیرد؟

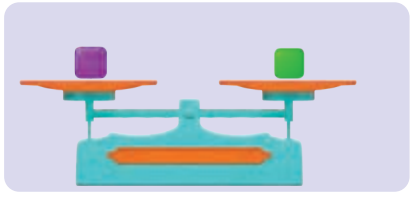

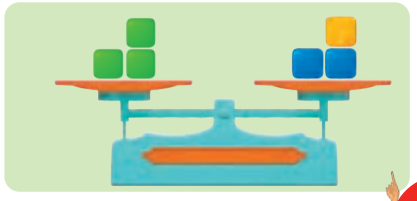
سنگینیِ دو طرف ترازو با هم **مساوی** نیست.

سنگینیِ دو طرف ترازو با هم **مساوی** است.

۳. سنگینیِ هر یک از ها با هم مساوی است. این ترازوها چه چیزی را نشان می‌دهند؟

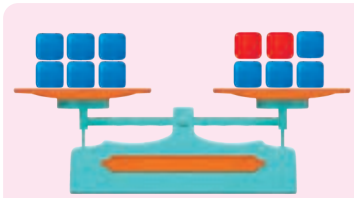

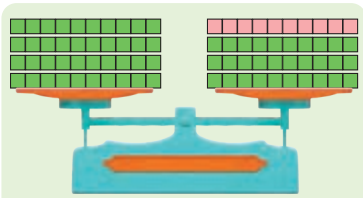

برای این ترازو، می‌توانیم **تساوی** ۱+۲=۳ را بنویسیم.

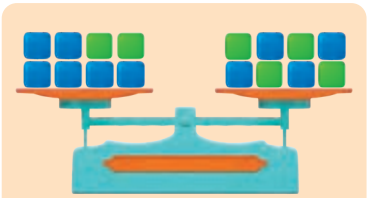
۱. مانند نمونه، با کمک ترازوهایی که مساوی‌بودن را نشان می‌دهند، یک تساوی بنویس.

۶ = ۲ + ۴

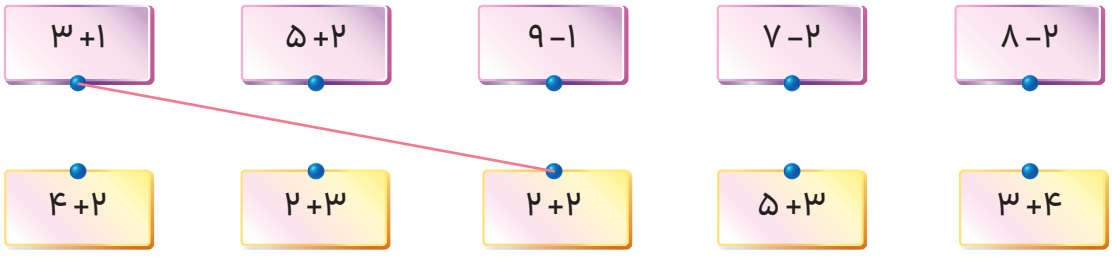

۱۰ + ___ = ___ + ___

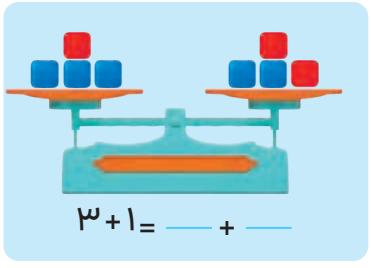

___ + ___ = ___ + ___

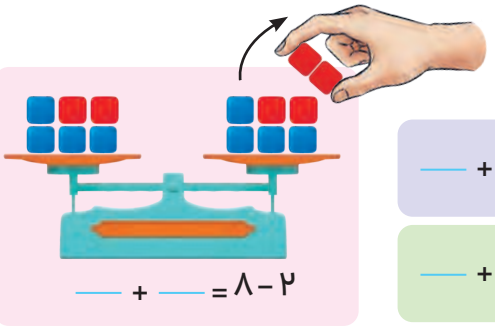
۲. با خط‌کش، کارت‌هایی را که جوابشان مساوی است به هم وصل کن.

مانند نمونه، دو تا از کارت‌هایی را که جوابشان با هم مساوی است انتخاب کن و به کمک آن‌ها جاهای خالی را کامل کن.

___ + ___ = ۳ + ۱

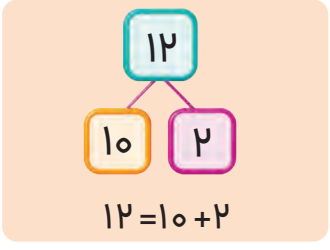

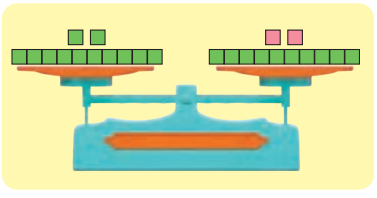
___ + ___ = ۸ − ۲

___ + ۴ = ___ + ___

___ + ۳ = ___ − ___

۳. به کمک ترازوی سمت راست، توضیح بده که چرا تساوی نوشته‌شده در سمت چپ درست است.

مانند نمونه، تساوی های زیر را کامل کن.

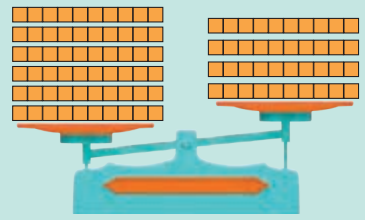
۷۷ = ۷۰ + ۷ | ___ + ___ = ۳۵ | ___ + ___ = ۲۷ | ___ + ___ = ۱۳

۲

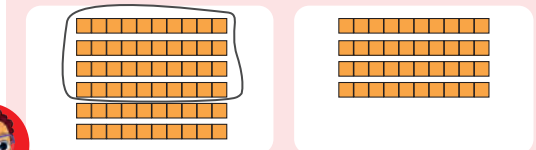
چطوری می‌فهمی که کدام باغبان گل بیشتری کاشته است؟

۱. جاهای خالی را کامل کن و بگو چطور فهمیدی که کدام عدد بزرگ‌تر و کدام عدد کوچک‌تر است.

__ بزرگ‌تر از __ است.

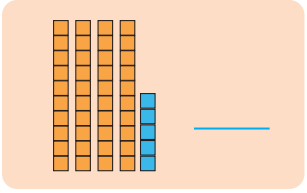
__ کوچک‌تر از __ است.

۴۰ قبل از __ آمده؛ پس __ کوچک‌تر از __ است.

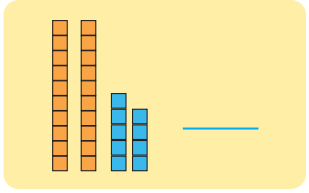
۶۰ بعد از __ آمده؛ پس __ بزرگ‌تر از __ است.

۲. به تصویرها نگاه کن و توضیح بده چطور دو عدد را مقایسه می‌کنی؛ سپس، جاهای خالی را کامل کن.

ده‌تایی‌های ۲۹ کمتر از ده‌تایی‌هایی ۴۵ است؛ پس ۲۹ کوچک‌تر است.

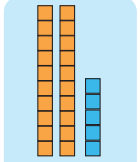
__ از __ بزرگ‌تر است.

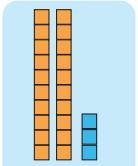

ده‌تایی‌های ۴۵ بیشتر از ده‌تایی‌های ۲۹ است؛ پس ۴۵ بزرگ‌تر است.

__ از __ کوچک‌تر است.

۳. در هر تصویر، تعداد را بنویس.

آیا با مقایسه‌ی رقم دهگان دو عدد زیر، می‌توان گفت کدام عدد بزرگ‌تر و کدام عدد کوچک‌تر است؟ _____

جاهای خالی زیر را کامل کن.

_____ از _____ بزرگ‌تر و یا _____ از _____ کوچک‌تر است.

برای مقایسه‌ی دو عدد، ابتدا رقم دهگان آن‌ها را با هم مقایسه می‌کنیم و اگر رقم دهگانشان با هم مساوی بود، رقم یکان آن‌ها را با هم مقایسه می‌کنیم.

۴. دور عدد بزرگ‌تر خط بکش.

۷۱ ۴۹	۴۳ ۵۱	۶۹ ۶۷

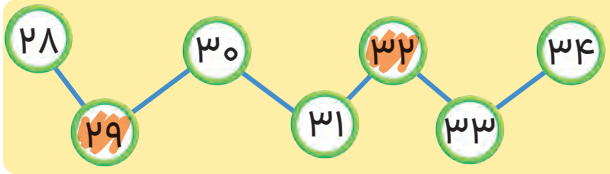

۱. اگر دو طرف مساوی بود، در دایره علامت مساوی بگذار.

۳۰+۹	○	۶۰+۳	۵۰+۷	○	۵۰+۴
۸+۹	○	۱۰+۷			

۲. با توجه به تصویر، جمله‌ها را کامل کن؛ سپس، دو عدد انتخاب کن و مانند نمونه درباره‌ی آن‌ها حرف بزن.

۲۹ قبل از ۳۲ آمده؛ پس از آن _____ است.

۳۲ بعد از ۲۹ آمده؛ پس از آن _____ است.

۳. دور عدد بزرگ‌تر دایره و دور عدد کوچک‌تر مستطیل بکش.

۲۹ ۲۷	۳۴ ۴۳	۶۰ ۵۷	۸۹ ۸۳

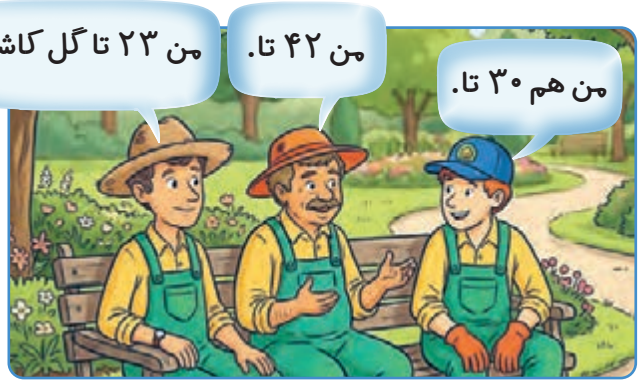
۴. من چه عددی هستم؟

رقم دهگانم ۵ و رقم یکانم یکی بیشتر از رقم دهگانم است. _____

رقم یکانم ۸ و رقم دهگانم یکی کمتر از رقم یکانم است. _____

اگر بین این سه باغبان مسابقه‌ی کاشتن گل بود، نفر اوّل تا سوم این مسابقه را چگونه مشخص می‌کردی؟

مانند نمونه، تعداد گل‌هایی را که هر باغبان کاشته است با شکل نشان بده و با کمک آن‌ها، بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عدد را مشخص کن.

بدون استفاده از شکل و به کمک رقم‌های این سه عدد، چگونه می‌توانی بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عدد را مشخص کنی؟

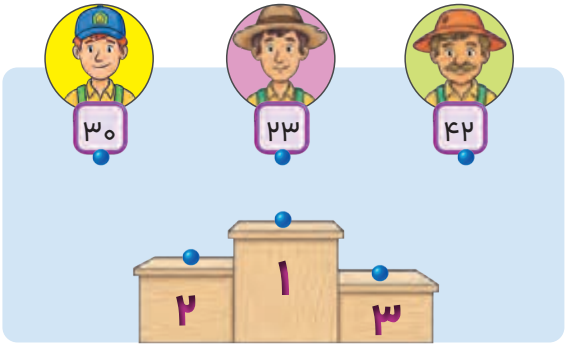
در بین چند عدد، برای مشخص‌کردن بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عدد، ابتدا به رقم دهگان آن‌ها نگاه می‌کنیم. عددی که رقم دهگانش از رقم دهگان اعداد دیگر بزرگ‌تر باشد **بزرگ‌ترین** عدد است و عددی که رقم دهگانش از رقم دهگان اعداد دیگر کوچک‌تر باشد **کوچک‌ترین** عدد است.

۳۰	۴۲	۲۳
	⇩	⇩
	بزرگ‌ترین	کوچک‌ترین

برای به‌ترتیب نوشتن سه عدد، ابتدا بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین آن‌ها را می‌نویسیم و سپس، عدد دیگر را بین آن‌ها می‌نویسیم.

تعداد گل‌هایی را که سه باغبان کاشته‌اند، به‌ترتیب بنویس و هر باغبان را به جای مناسب وصل کن.

بزرگ‌ترین ☐ ☐ کوچک‌ترین

مانند نمونه و با مشخص‌کردن بزرگ‌ترین و کوچک‌ترین عدد، آن‌ها را به‌ترتیب بنویس.

۶۲ ۳۵ ۱۱

بزرگ‌ترین ۶۲ ۳۵ کوچک‌ترین ۱۱

۱۸ ۵۳ ۲۶

بزرگ‌ترین ☐ ☐ کوچک‌ترین ☐

۸۹ ۶۷ ۴۳

بزرگ‌ترین ☐ ☐ کوچک‌ترین ☐

به هر تصویر نگاه کن و درباره‌ی آن با دوستانت حرف بزن.

۳۷ ۴۶ ۴۲

رقم دهگان ۴۲ و ۴۶، ۴ است. بزرگ‌ترین عدد کدام است؟

۴۶ از ۴۲ بزرگ‌تر است؛ پس ۴۶ بزرگ‌ترین عدد است.

رقم دهگان ۳۱ و ۳۵، ۳ است. کوچک‌ترین عدد کدام است؟

۳۱ از ۳۵ کوچک‌تر است؛ پس ۳۱ کوچک‌ترین عدد است.

۳۵ ۶۴ ۳۱

۱. دور بزرگ‌ترین عدد، دایره و دور کوچک‌ترین عدد، مستطیل بکش.

۴۷ ۲۹ ۲۸

۵۱ ۳۹ ۵۴

۴۲ ۸۳ ۳۷

۱۷ ۲۹ ۲۳

۲. عددها را به‌ترتیب، از چپ به راست، از کوچک‌ترین به بزرگ‌ترین بنویس.

۴۸ ۵۷ ۵۴

۳۹ ۲۴ ۲۷

۳. جدول زیر امتیازهای ۳ گروه را بعد از پایان بازی در زنگ ریاضی نشان می‌دهد. با کمک امتیازهای نوشته‌شده در این جدول، نام گروه‌های اوّل تا سوم این بازی را بنویس.

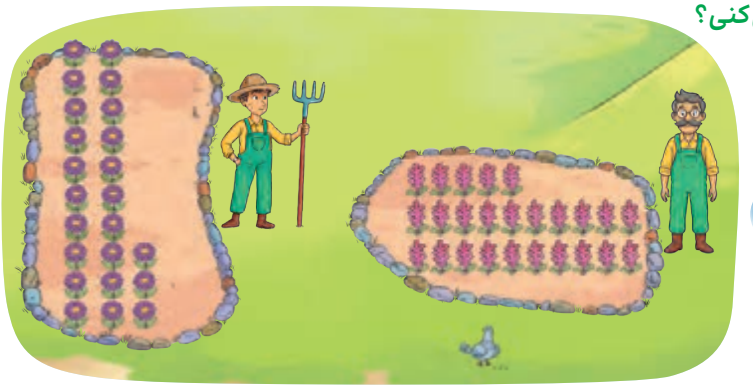
نام گروه	پرواز	برنا	درنا
امتیاز	۴۳	۳۹	۴۰

گروه اوّل _____

گروه دوم _____

گروه سوم _____

در مقایسه‌ی دو عدد، چه علامتی را برای نشان‌دادن بزرگ‌تربودن و چه علامتی را برای نشان‌دادن کوچک‌تربودن پیشنهاد می‌کنی؟

با چه علامتی نشان بدهم که ۲۵ از ۲۳ بزرگ‌تر یا ۲۳ از ۲۵ کوچک‌تر است؟

علامت‌های پیشنهادی خودت را بنویس.

من ↑ را برای بزرگ‌تربودن و ↓ را برای کوچک‌تربودن پیشنهاد می‌کنم.

↓ ۲۳ ↑ ۲۵

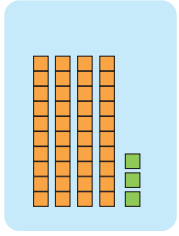
من △ را برای بزرگ‌تربودن و ○ را برای کوچک‌تربودن پیشنهاد می‌کنم.

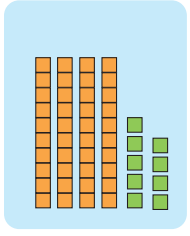
۲۵ ۲۳

در ریاضی از $>$ برای نشان‌دادن بزرگ‌تربودن استفاده می‌کنیم: $۵۲ > ۳۲$ ۵۲ بزرگ‌تر از ۳۲ است.

در ریاضی از $<$ برای نشان‌دادن کوچک‌تربودن استفاده می‌کنیم: $۳۲ < ۵۲$ ۳۲ کوچک‌تر از ۵۲ است.

جاهای خالی را کامل کن.

_____ بزرگ‌تر از _____ است. ——— > ———

_____ کوچک‌تر از _____ است. ——— < ———

۱. مانند نمونه، در جدول زیر هر ردیف را از راست به چپ کامل کن.

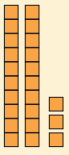
دور عدد بزرگ‌تر، مستطیل و دور عدد کوچک‌تر، مثلث بکش.		در مقایسه‌ی دو عدد، کدام رقم‌ها را با هم مقایسه کردی؟		در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.
۳۹	۳۶	یکان	دهگان	۳۶ < ۳۹
۹۴	۸۰	یکان	دهگان	___ > ___
۵۷	۵۴	یکان	دهگان	___ < ___
۷۳	۵۹	یکان	دهگان	___ > ___
۴۳	۴۴	یکان	دهگان	___ > ___

۲. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس؛ سپس، عددها را با هم مقایسه کن و در ◯ علامت > یا < بگذار.

یکان	دهگان
۷	۳

◯

یکان	دهگان
۷	۴

◯

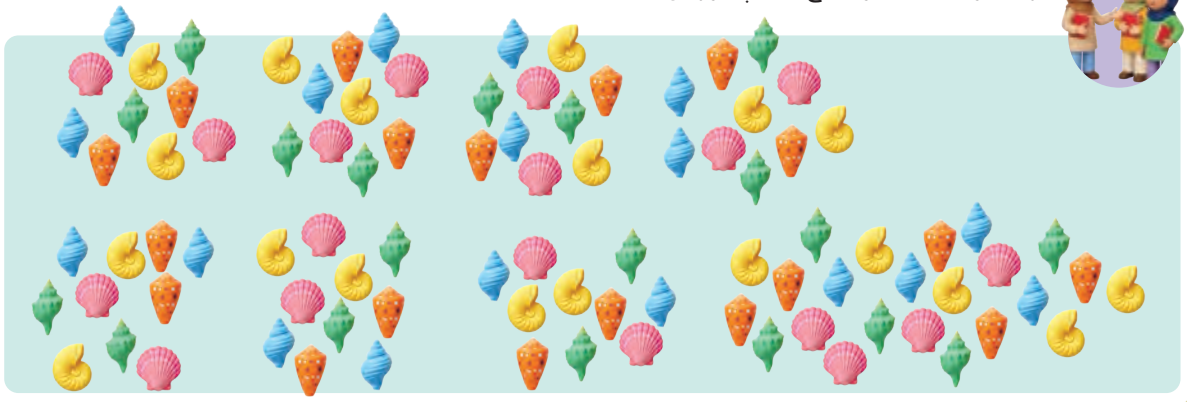
یکان	دهگان
۴	۲

۴۰+۹ ◯ ۵۰+۳

۳ ده‌تایی و ۴ یکی ◯ ۴ ده‌تایی و ۳ یکی

۳. به‌نظرت، تعداد صدف‌ها چند تاست؟ ___

برای دوستانت، توضیح بده چطور فهمیدی.

۱. مانند نمونه، تساوی‌های زیر را کامل کن.

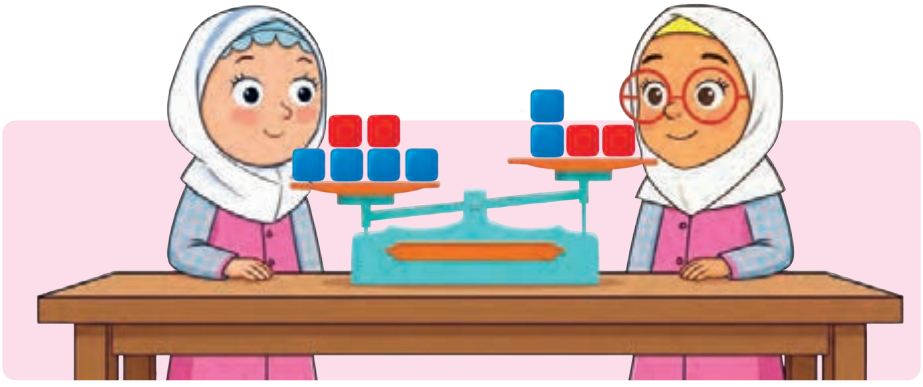
۵۵ = ـــــ + ـــــ	۴۰ = ـــــ + ـــــ	۹۰ = ـــــ + ـــــ	۸۹=۸۰+۹

۲. عددهای زیر را به‌ترتیب، از چپ به راست، از کوچک‌ترین به بزرگ‌ترین بنویس.

۳. چه کار کنیم تا ترازو مساوی‌بودن را نشان دهد؟ درباره‌ی آن، با دوستانت حرف بزن.

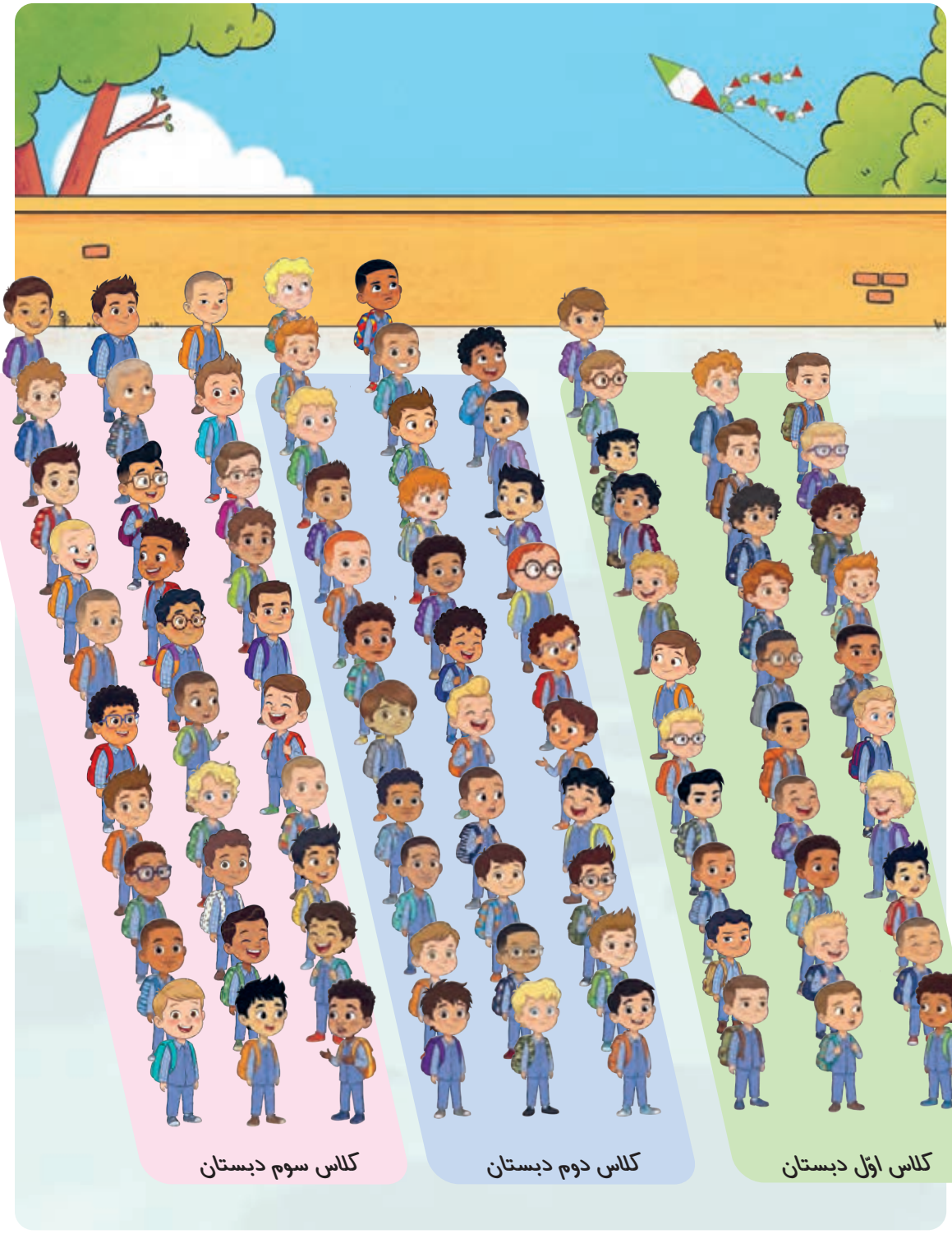

۴. مقایسه‌های زیر را انجام بده و در دایره، علامت مناسب (> =<) بگذار.

۷۳ ◯ ۷۰	۶۹ ◯ ۷۰
۴۰+۸ ◯ ۴۹	۷۰+۳ ◯ ۷۳

۵. این دبستان ۹۳ دانش‌آموز دارد. با نگاه‌کردن، بگو کدام کلاس بیشترین تعداد دانش‌آموزان را دارد؟ ____

دور ۳۰ تا از آن‌ها خط بکش.

- هر بازیکن باید ۲ بار گیره‌ی روی چرخنده را بچرخاند.
- عدد اوّلی را که گیره روی آن ایستاد در دهگان و عدد دوم را در یکان بنویسد.
- بعد از این‌که هر ۳ بازیکن عددهایشان را نوشتند، بازیکنی که بزرگ‌ترین عدد را نوشته است ۱۰ امتیاز می‌گیرد و دو بازیکن دیگر هم ۵ امتیاز می‌گیرند.
- ۳ دور بازی کنید و نفرهای اوّل تا سوم را مشخص کنید.

نام: _____

بازی	نوبت اوّل	نوبت دوم	نوبت سوم
امتیاز			

۵

مسئله حل کنیم.

۱

با چه روش‌هایی، می‌توانی بفهمی که محمد چند تا جواب درست بیشتر از مریم داده است؟

در این بازی، محمد ۱۱ تا جواب درست و مریم ۶ تا جواب درست داده است. محمد چند تا جواب درست بیشتر از مریم داده است؟

جاهای خالی را کامل کن.

۱۱ − ۶ = ___

۱ ۵

۱۱ − ۱ = ۱۰

۱۰ − ___ = ___

۱۱ − ۶ = ___

۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱

۱ ۲ ۳ ___ ___

چه چیزی در روش برایت جالب بود؟

۱. به کمک تصویر صفحه‌ی قبل، جدول زیر را کامل کن.

بازیکن	امین	محمد	مریم
تعداد جواب‌های درست			

- مریم و محمد با هم چند تا جواب درست داده‌اند؟ _____
- مریم چند تا جواب درست بیشتر از امین داده است؟ _____
- این سه نفر با هم چند تا جواب درست داده‌اند؟ _____
- امین چند تا جواب درست کمتر از محمد داده است؟ _____

یک سؤال از جدول بالا بپرس تا دوستت جواب بدهد.

۲. سارا ۷ تا گیره‌ی‌سر داشت. دوستش ۶ تا گیره‌ی‌سر دیگر به او داد. اکنون سارا چند تا گیره‌ی‌سر دارد؟

اگر دوست داشتی، از محور زیر هم می‌توانی برای حل مسئله‌های بالا استفاده کنی.

برای پاسخ‌دادن به سؤال مریم، چه چیزهایی را می‌دانی و چه چیزهایی را نمی‌دانی؟

من چند تا جواب درست کمتر از محمد داده‌ام؟

در این بازی، محمد ۱۱ تا جواب درست و مریم ۶ تا جواب درست داده است. مریم چند تا جواب درست کمتر از محمد داده است؟

خوب است در حل مسئله، ابتدا مشخص کنیم مسئله چه چیزهایی را به ما داده است (**داده‌های مسئله**) و چه چیزی را از ما می‌خواهد (**خواسته‌ی مسئله**).

داده‌های مسئله

محمد ۱۱ تا جواب درست داده است.
مریم ۶ تا جواب درست داده است.

خواسته‌ی مسئله

مریم چند تا جواب درست کمتر از محمد داده است؟

مانند نمونه، برای حل هر مسئله، ابتدا دور داده‌ها و خواسته‌ی مسئله خط بکش و سپس، آن‌ها را حل کن.

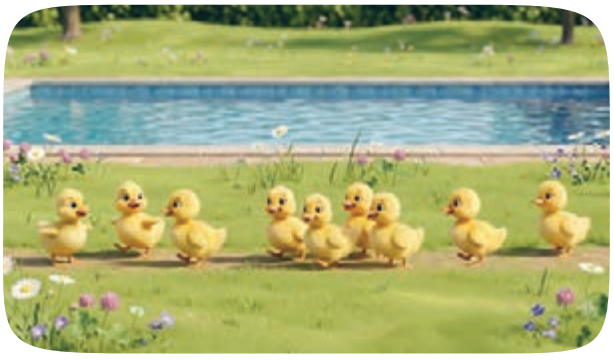
ستاره دیروز ۵ تا سوره و امروز ۶ تا سوره از قرآن کریم را خواند. او در این دو روز چند تا سوره خواند؟

- زهرا ۸ تا صدف از ساحل دریا جمع کرد. آرزو هم ۹ تا صدف به او داد. حالا، زهرا چند تا صدف دارد؟

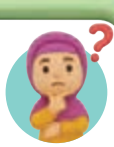

- ۱۳ تا اردک در یک برکه بودند. ۹ تا از آن‌ها از برکه بیرون آمدند. حالا، چند تا اردک در برکه هستند؟

- امید ۶ سال و برادر او ۱۲ سال دارد. امید چند سال از برادرش کوچک‌تر است؟

تعداد پرتقال‌ها چه تغییری کرده است؟ چگونه این تغییر را فهمیدی؟

۱. به کمک تصویر بالا، برای عبارت زیر یک داستان بگو.

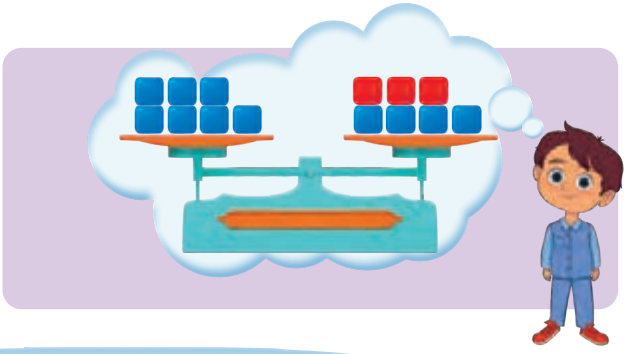

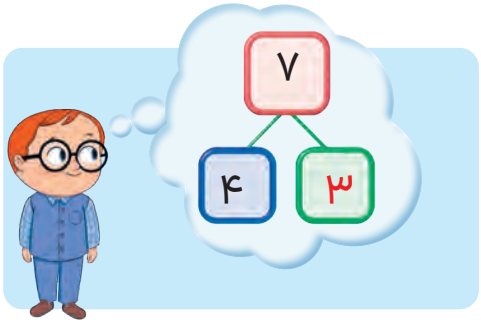

۷ = ___ + ۴

۲. یکی از روش‌های زیر را انتخاب کن و برای دوستت توضیح بده.

محمد ۲ تا شکلات داشت. مریم چند تا شکلات به محمد داد. حالا، محمد ۸ تا شکلات دارد.

۳. تو هم، مانند ، برای عبارت روبه‌رو یک داستان بگو.

۲ + ___ = ۸

۱. مانند نمونه، به تعداد مناسب در جاهای خالی نقطه بگذار.

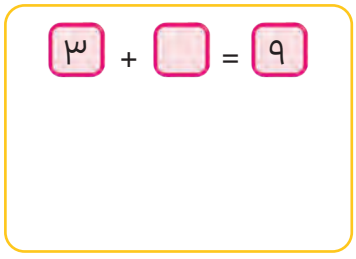

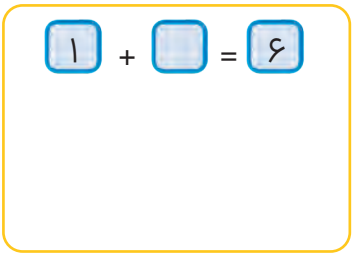

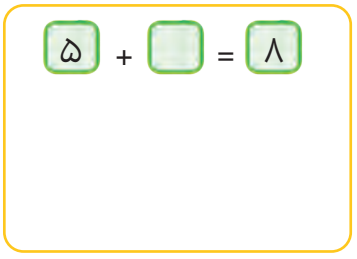

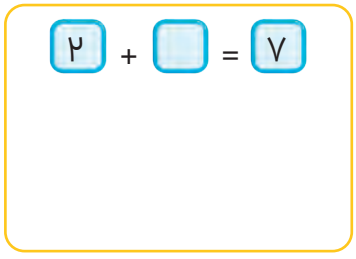

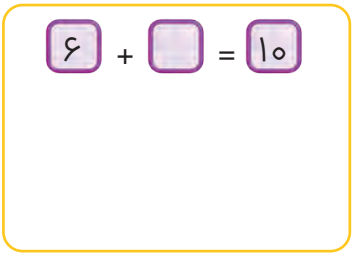
۲. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

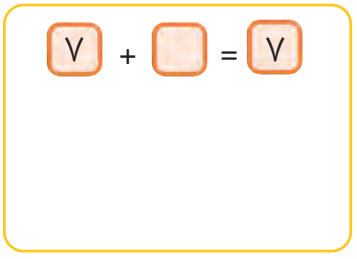

یکی از عبارت‌های بالا را انتخاب کن. ابتدا، یک داستان برای آن بگو و سپس، روش حل خود را توضیح بده.

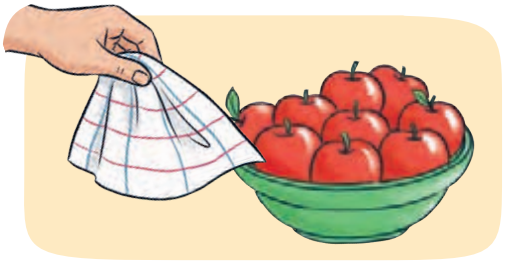
۳. ابتدا، دور داده‌ها و خواسته‌ی مسئله خط بکش و سپس، آن را حل کن.

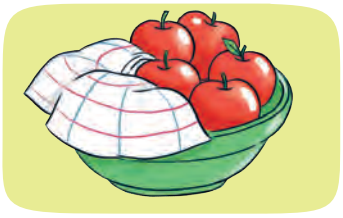
علی ۵ تا تیله داشت. دوستش به او تعدادی تیله داد و حالا ۹ تا تیله دارد. دوستش چند تا تیله به او داده است؟

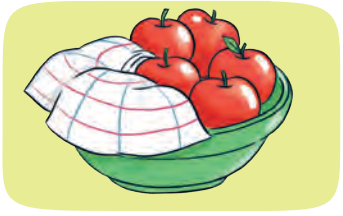
به‌نظرت، زیر پارچه چند تا سیب است؟ چگونه فهمیدی؟

۱. به کمک تصویر زیر، برای عبارت زیر یک داستان بگو.

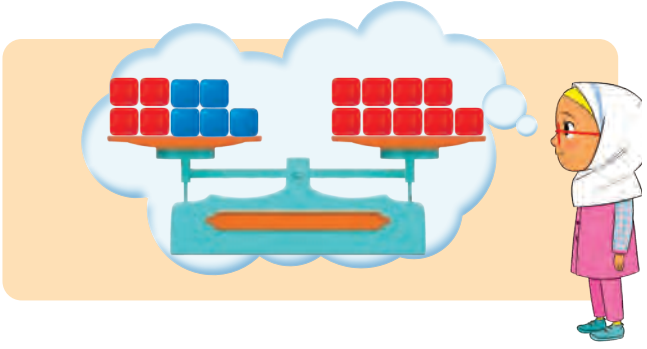

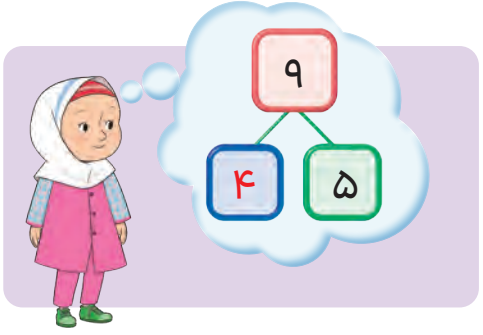

۹ = ۵ + ــــ

۲. یکی از روش‌های زیر را انتخاب کن و برای دوستت توضیح بده.

مریم تعدادی کتاب داستان داشت. پدر او ۳تا کتاب داستان برایش خرید. مریم حالا ۷ تا کتاب داستان دارد.

۳. تو هم، مانند ، برای عبارت روبه‌رو یک داستان بگو.

۷ = ۳ + ــــ

۱. مانند نمونه، به تعداد مناسب در جاهای خالی نقطه بگذار.

۲. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

یکی از عبارت‌ها را انتخاب کن. ابتدا، یک داستان برای آن بگو و سپس، روش حل خود را توضیح بده.

۳. ابتدا، دور داده‌ها و خواسته‌ی مسئله خط بکش و سپس، آن را حل کن.

چند خرگوش در حال بازی‌کردن بودند. ۳ تا خرگوش دیگر به آن‌ها اضافه شدند. حالا، ۱۰ تا خرگوش در حال بازی‌کردن هستند. در ابتدا، چند تا خرگوش در حال بازی‌کردن بودند؟

۱. مانند نمونه، در مربع‌های رنگی، اعداد داده‌شده را بنویس؛ سپس، جاهای خالی را کامل کن.

۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸

۲ + ۵ = ۷

__ + ■ = ■

__ + ■ = ■

■ + __ = ■

__ + ■ = ■

■ + __ = ■

۲. در هر مسئله، ابتدا، دور داده‌ها و خواسته‌ی مسئله خط بکش و سپس، آن را حل کن.

- نسترن ۱۷ تا بسته‌ی شکلات را برای جشن نیمه‌ی شعبان آماده کرد. او ۹ تا از بسته‌های شکلات‌ها را بین دوستانش پخش کرد. چند تا از بسته‌های شکلات باقی مانده است؟

- در بازی فوتبال‌دستی، امیر، در نیمه‌ی اوّل، ۸ تا گل و در نیمه‌ی دوم، ۶ تا گل زد. او در این بازی چند تا گل زد؟

- در یک پارک، چند تا کودک در حال بازی بودند. ۳ تا کودک دیگر به آن‌ها اضافه شدند و حالا، ۸ تا کودک در حال بازی‌کردن هستند. چند تا کودک، در ابتدا، در حال بازی‌کردن در پارک بودند؟

۳. در یک ظرف میوه، ۳ تا انار بود. مادر محمد چند تا انار دیگر داخل آن ظرف گذاشت و تعداد انارهای داخل ظرف ۹ تا شد. مادر محمد چند تا انار داخل ظرف گذاشت؟

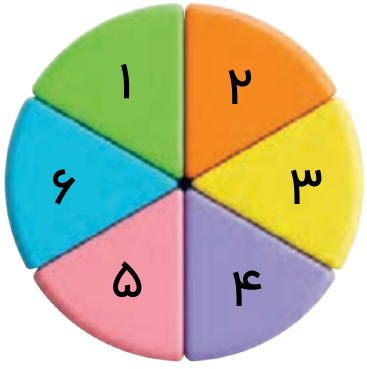

۳+۹=۱۲

آیا علی مسئله‌ی بالا را درست حل کرده است؟ درباره‌ی آن با دوستانت حرف بزن.

- هر بازیکن یک عبارت را انتخاب کند و بازیکن دیگر گیره‌ی روی چرخنده را بچرخاند.
- گیره روی هر عدد که ایستاد، آن عدد را در خانه‌ی رنگی بنویسد و جواب خانه‌ی سفید را به دست بیاورد.
- اگر جواب را درست نوشت، با مدادرنگی‌اش دور آن عبارت خط بکشد.
- در پایان ۵ دور بازی، کسی برنده است که دور تعداد عبارت‌های بیشتری خط کشیده باشد.

☐ + ☐ = ۸	☐ + ☐ = ۹	☐ + ☐ = ۷
☐ + ☐ = ۶	☐ + ☐ = ۶	☐ + ☐ = ۸
☐ + ☐ = ۷	☐ + ☐ = ۷	☐ + ☐ = ۱۰
☐ + ☐ = ۱۰	☐ + ☐ = ۸	☐ + ☐ = ۱۰
☐ + ☐ = ۹	☐ + ☐ = ۹	☐ + ☐ = ۶

۶
زمان را دقیق‌تر بگوییم.

۱

ماهان از کجا بفهمد که باید کدام دکمه‌های کنترل را بزند؟

۱. عددهای مثل هم را با خط‌کش به هم وصل کن.

2	4	1	5	3	0	8	6	9	7
٥	١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩
١	٣	٠	٥	٢	٦	٤	٩	٧	٨

۲. عددهای زیر چه شباهت‌ها و چه تفاوت‌هایی با هم دارند؟

۱۲ 12 ۱۲

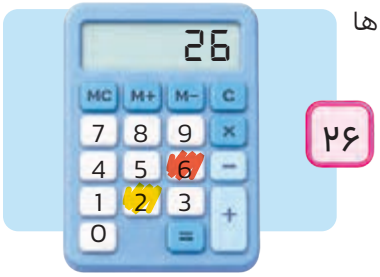

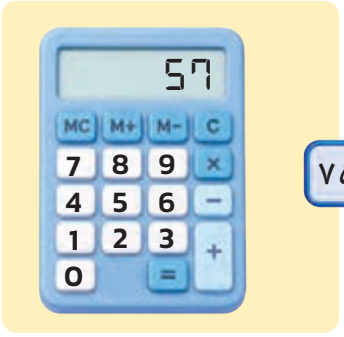
۱۶ یک عدد دورقمی است. رقم دهگان آن ۱ و رقم یکان آن ۶ است؛ پس اوّل 1 و بعد باید 6 را بزنیم.

۱. مانند نمونه، اعداد داده‌شده را با رنگ‌کردن دکمه‌های وسیله‌ها نشان بده.

۷۵

۴۹

۸۳

- هر بازیکن یک مداد رنگی بردارد.
- در هر نوبت، بازیکن اوّل به یک عدد از صفحه اشاره کند و بازیکن دوم آن عدد را بخواند و نمایش دیگر آن را روی صفحه‌ی بازی پیدا کند.
- اگر بازیکن دوم این کارها را درست انجام دهد، می‌تواند با مدادرنگی خودش، دور هر دو عدد با نمایش‌های مختلف، خط بکشد.
- اگر عدد را اشتباه خواند یا نتوانست آن را پیدا کند، نوبت بازیکن اوّل می‌شود.
- بازیکنی که زودتر بتواند دور ۴ خانه، در یک ردیف یا ستون، خط بکشد یا در پایان بازی، دور خانه‌های بیشتری خط کشیده باشد برنده است.

41	31	19	73	51	98
81	73	39	94	65	40
26	41	89	90	20	56
40	56	36	81	94	36
90	18	98	20	31	26
51	65	19	18	89	39

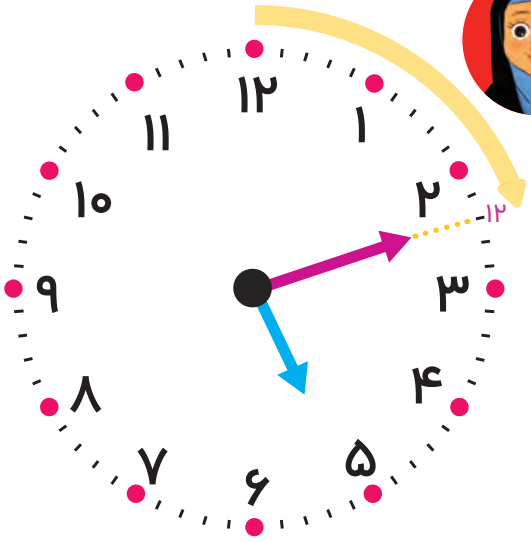
عقربه‌ی بزرگ ساعت چه چیزی را نشان می‌دهد؟

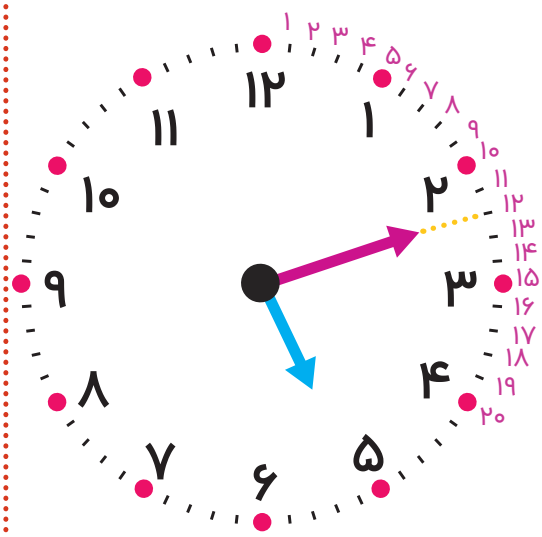

عقربه‌ی کوچک، **ساعت** و عقربه‌ی بزرگ، **دقیقه** را نشان می‌دهد.

۱۲ دقیقه از ساعتِ ۵ گذشته است.

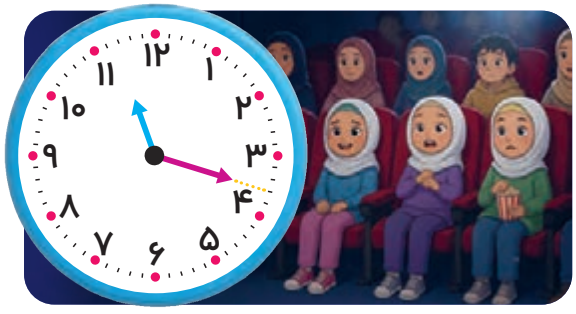

ساعت ۵ و ۱۲ دقیقه است.

ساعت چند است؟ در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

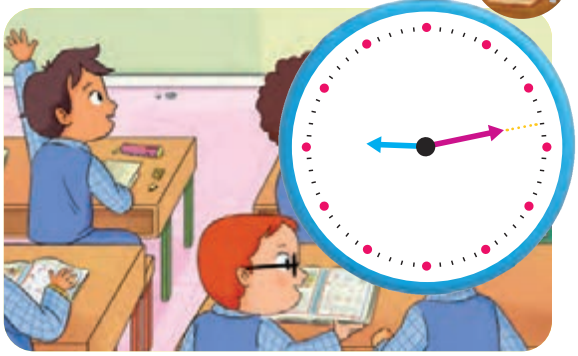

ساعت ـــــ و ـــــ دقیقه است.

ـــــ دقیقه از ساعتِ ـــــ گذشته است.

۱. ساعت چند است؟ در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

ساعت ـــــ و ـــــ دقیقه است.

ـــــ دقیقه از ساعتِ ـــــ گذشته است.

ساعت ـــــ و ـــــ دقیقه است.

ـــــ دقیقه از ساعتِ ـــــ گذشته است.

۲. در هر ساعت، عقربه‌ی بزرگ را بکش.

ساعت ۳ و ۲۴ دقیقه است.

۶ دقیقه از ساعتِ ۱ گذشته است.

۳. با رنگ‌کردن مربع، پاسخ درست را مشخص کن و به دوستت بگو چرا پاسخ دیگر نادرست است.

ساعت ۱ و ۱۰ دقیقه است.

ساعت ۲ و ۶ دقیقه است.

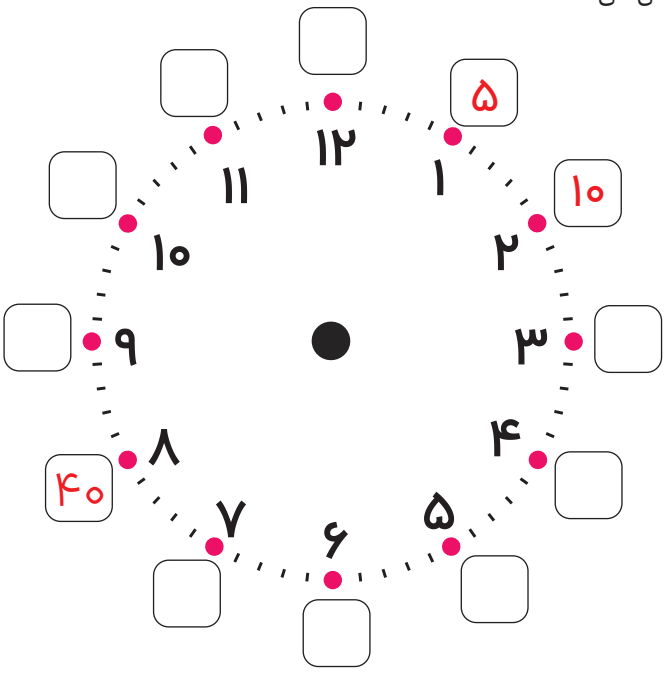

ماهان چطور می‌تواند دقیقه‌ها را سریع‌تر بشمارد؟

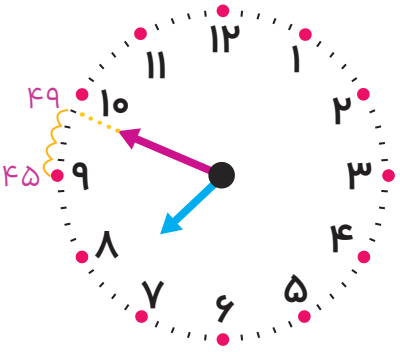

۱. ۵ تا ۵ تا بشمار و جاهای خالی را کامل کن.

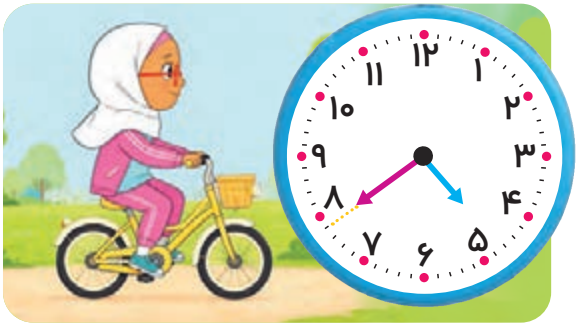

ساعت ۷ و ۴۹ دقیقه است که می‌توان آن را به‌صورت ۷:۴۹ نشان داد.

۲. ساعت چند است؟ در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

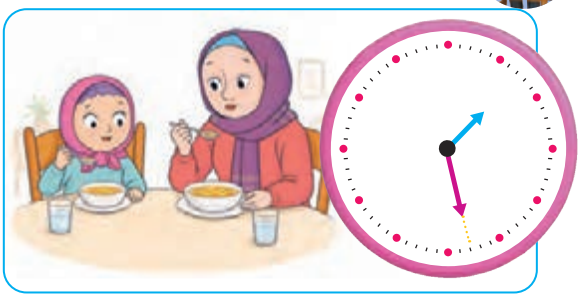

__ : __

__ : __

۱. ساعت چند است؟ در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

__ : __

__ : __

۲. در هر ساعت، عقربه‌ی بزرگ را بکش.

5 : 09

7 : 30

۳. با رنگ‌کردن مربع، پاسخ درست را مشخص کن و به دوستت بگو چرا پاسخ دیگر نادرست است.

ساعت ۱۱ و ۲۰ دقیقه است.

ساعت ۱۱ و ۴ دقیقه است.

آیا ماهان، روز دوشنبه، می‌تواند به همراه پدر و مادرش به فرودگاه برود؟

در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

۱

ماهان، در روز دوشنبه،
ساعت ـــــ : ـــــ **صبح**، به مدرسه رفت.

۲

ماهان، در روز دوشنبه،
ساعت ـــــ **ظهر**، در مدرسه بود.

۳

ماهان، در روز دوشنبه،
ساعت ـــــ : ـــــ **عصر**، تکالیفش را نوشت.

۴

ماهان، در روز دوشنبه،
ساعت ـــــ : ـــــ **شب**، کیفش را آماده کرد.

اگر مادربزرگ ماهان، ۸ صبح روز دوشنبه، به فرودگاه رسیده باشد، آیا ماهان به همراه پدر و مادرش به فرودگاه رفته است؟ ـــــ
دلیل پاسخ خود را به هم‌کلاسی‌هایت بگو.

۱. یکی از کارهایی را که در صبح و بعدازظهر و شب انجام می‌دهی در جای مناسب بنویس.

صبح _____

بعد از ظهر _____

شب _____

۲. مانند نمونه، از واژه‌های صبح، قبل‌ازظهر، ظهر، عصر، بعدازظهر یا شب استفاده کن و جاهای خالی را کامل کن.

مادر زهرا، ساعت ۷:۱۰ _____، میز صبحانه را می‌چیند.

سارا، قبل از خوابیدن، در ساعت ۸:۲۳ **شب**، کیف مدرسه‌اش را آماده می‌کند.

خورشید، در ساعت ۶:۳۲ _____، طلوع می‌کند.

محسن، هر روز ساعت ____ : ____ _____، در پارک ورزش می‌کند.

مادربزرگ، هر روز ساعت ____ _____، قرآن می‌خواند.

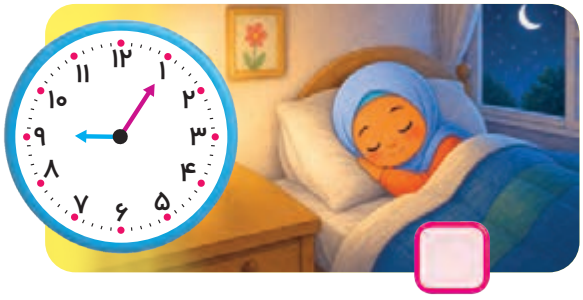
دانش‌آموزان، در ساعت ____ : ____ _____، از اردو برگشتند.

۱. مانند نمونه، از کلمه‌های صبح، قبل‌ازظهر، ظهر، عصر، بعدازظهر یا شب استفاده کن و جاهای خالی را کامل کن.

آرزو، بعد از شستن دست‌وصورتش، در ساعت **۶:۴۵** صبح، با خانواده‌اش، صبحانه خورد؛ سپس در ساعت ـــ : ـــ ـــــــ ، درس‌هایش را خواند و یک نقّاشی کشید. ساعت ـــ ـــــــ بود که صدای اذان در محلّه پیچید. او، بعد از خوردن ناهار، به مدرسه رفت. در ساعت ـــ : ـــ ـــــــ ، در زنگ ریاضی، با دوستانش بازی کرد. آرزو و خانواده‌اش، در ساعت ـــ : ـــ ـــــــ ، شام خوردند. او، بعد از مسواک‌زدن و آماده‌کردن کیف مدرسه‌اش، در ساعت ـــ : ـــ ـــــــ ، خوابید تا فردا صبح زود، از خواب بیدار شود.

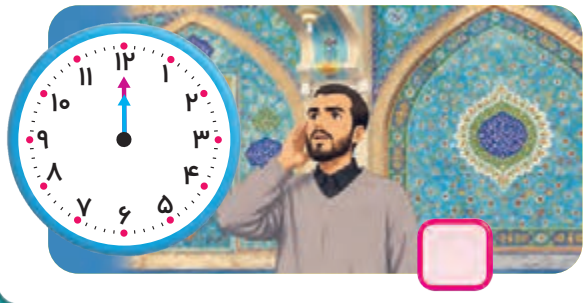
مانند نمونه، با نوشتن عددها در مربع‌ها، ترتیب کارها را نشان بده.

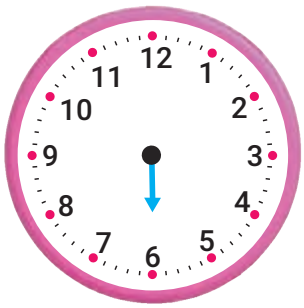

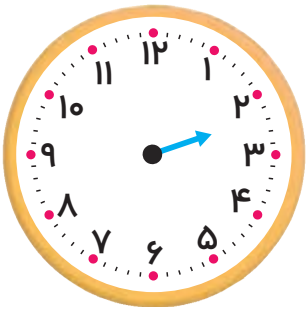

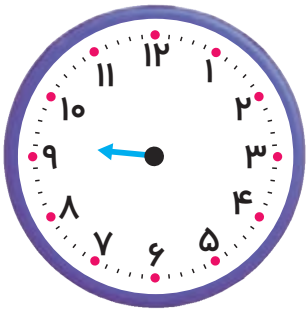

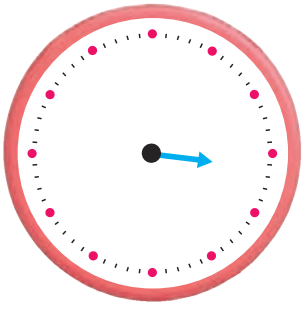

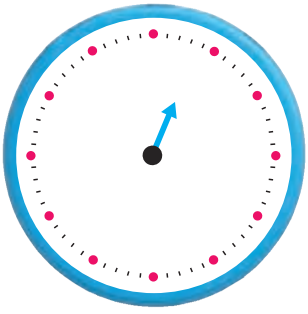
۲. در هر ساعت، عقربه‌ی بزرگ را بکش.

6 : 01

2 : 19

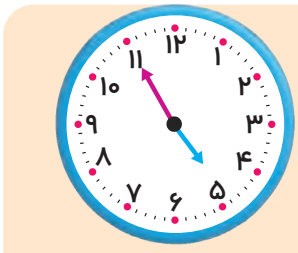

9 : 08

3 : 15

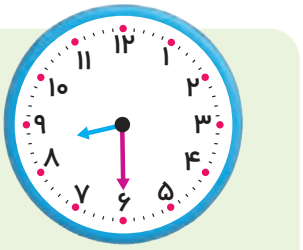

12 : 45

8 : 26

۳. پاسخ‌های نادرست را با رنگ‌کردن مربع نشان بده و درست آن‌ها را بنویس.

ساعت ۴ و ۵۵ دقیقه است.

ساعت ۱۲ و ۶ دقیقه است.

ساعت ۶ و ۴۳ دقیقه است.

۷

جمع و تفریق‌های جدید یاد بگیریم.

نمایشگاه نوشت‌افزار ایرانی

۱

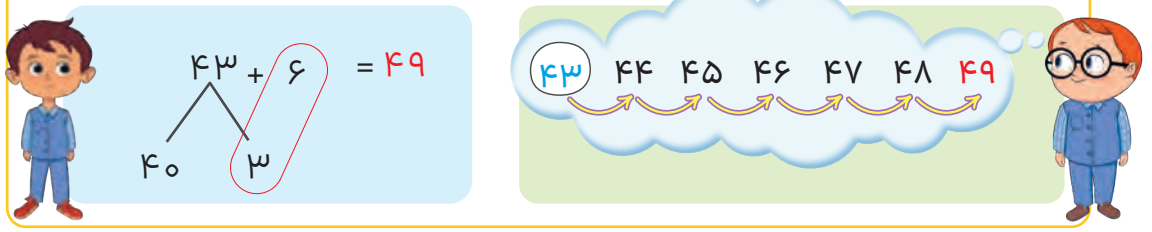
محمد و مریم با هم چند تا مداد برداشته‌اند؟

روش حل خود را بنویس.

۱. درباره‌ی روش‌های زیر، با دوستانت حرف بزن؛ سپس، جمع‌های داده‌شده را با هر روشی که دوست داری حل کن.

۴۳ + ۶ = ۴۹

۷۲ + ۴ = ___

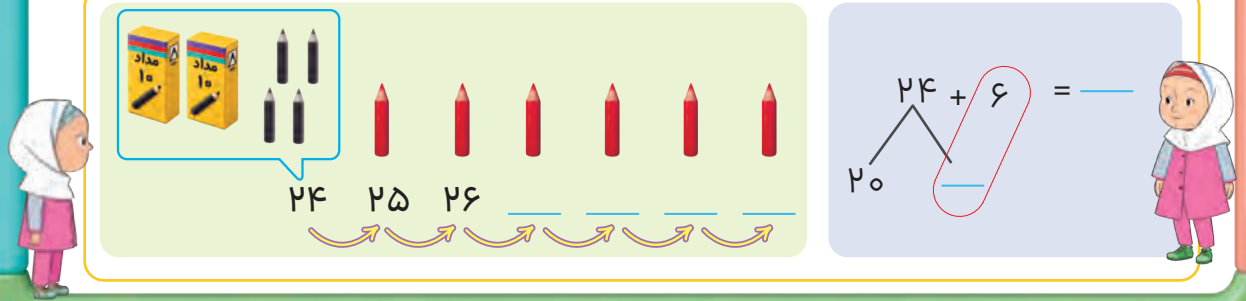
۶۴ + ۳ = ___

۵۶ + ۲ = ___

۳۱ + ۴ = ___

۲. جاهای خالی را کامل کن؛ سپس، یکی از روش‌ها را انتخاب کن و توضیح بده.

۲۴ + ۶ = ___

جمع زیر را حل کن و روش حل خود را برای دوستت توضیح بده.

۴۲ + ۸ = ــــ

۱. جمع‌های زیر را با هر روشی که دوست داری حل کن.

۸۱ + ۹ = ــــ

۳۵ + ۵ = ــــ

۶۳ + ۷ = ــــ

۴۶ + ۴ = ــــ

یکی از جمع‌های بالا را انتخاب کن و روش حل خود را توضیح بده.

۲. ابتدا، داده‌ها و خواسته‌ی مسئله‌ی زیر را در ذهنت مشخص کن و سپس، آن را حل کن.

در یک مسیر دوچرخه‌سواری، ۳۴ نفر در حال دوچرخه‌سواری بودند. ۶ دوچرخه‌سوار دیگر هم به آن‌ها اضافه شدند. حالا، چند نفر در حال دوچرخه‌سواری هستند؟

خانواده‌ی سارا چند تا مداد می‌خرند؟

روش حل خود را بنویس.

۱. تفریق‌های زیر را حل کن.

۷۹ − ۵ = ـــــ

۴۸ − ۳ = ـــــ

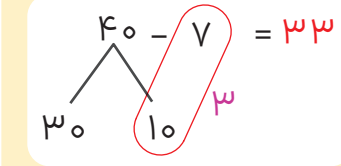
۲. جاهای خالی را کامل کن؛ سپس، یکی از روش‌ها را انتخاب کن و توضیح بده.

۴۰ − ۷ = ـــــ

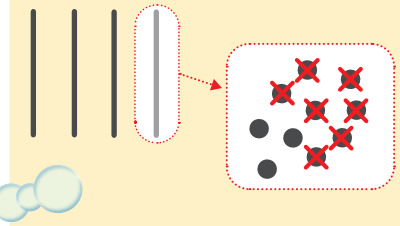

۱ ۲ ۳ ـــــ ـــــ ـــــ ـــــ

۱۰ − ۷ = ـــــ

۳۰ + ۳ = ـــــ

چرا در روش ، ۳۰ با ۳ جمع شد؟

۳. تفریق زیر را حل کن و روش حل خود را توضیح بده.

۶۰ − ۴ = ——

۱. تفریق‌های زیر را با هر روشی که دوست داری حل کن.

۲۰ − ۹ = ——

۸۰ − ۶ = ——

۶۰ − ۳ = ——

۵۰ − ۵ = ——

یکی از تفریق‌ها را انتخاب کن و روش حل خود را توضیح بده.

۲. ابتدا، داده‌ها و خواسته‌ی مسئله‌ی زیر را در ذهنت مشخص کن و سپس، آن را حل کن.

مریم ۸ سال و پدرش ۳۰ سال دارد. مریم چند سال از پدرش کوچک‌تر است؟

خانواده‌ی مریم و محمد چند تا دفتر می‌خرند؟

روش حل خود را بنویس.

یکی از روش‌های زیر را انتخاب کن و توضیح بده.

۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷

۸ ۹

۲۳ + ۹ = ___

۲۳ + ۹ = ___

۲۳ + ۷ = ___

۳۰ + ۲ = ___

۲۳ با چه عددی جمع شود، ۳۰ می‌شود؟ ۷

با کامل‌کردن جاهای خالی، جمع زیر را حل کن.

۳۶ + ۴ = ___

۴۰ + ___ = ___

۳۶ + ۸ = ___

۴ ___

۳۶ با چه عددی جمع شود، ۴۰ می‌شود؟ ___

۱. جواب جمع‌های زیر را بنویس.

۷۵ + ۵ = ——

۸۴ + ۶ = ——

۴۷ + ۳ = ——

۲۲ + ۸ = ——

۲. جمع‌های زیر را حل کن.

۸۹ + ۴ = ——

۷۳ + ۹ = ——

۵۶ + ۷ = ——

۶۸ + ۵ = ——

۲۵ + ۸ = ——

۴۷ + ۶ = ——

۳. من چه عددی هستم؟

- ۸ تا بیشتر از عدد ۵۴ هستم.
- ۹ تا بیشتر از عدد ۳۵ هستم.
- ۳ تا بیشتر از عدد ۷۹ هستم.
- ۷ تا کمتر از عدد ۶۰ هستم.

خانواده‌ی سارا چند تا مقوای رنگی می‌خرند؟

روش حل خود را بنویس.

۱. یکی از روش‌های زیر را انتخاب کن و توضیح بده.

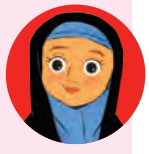
۳۴ − ۶ = ۲۸

۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰

۲ ۱

۴ ۳ ۲ ۱

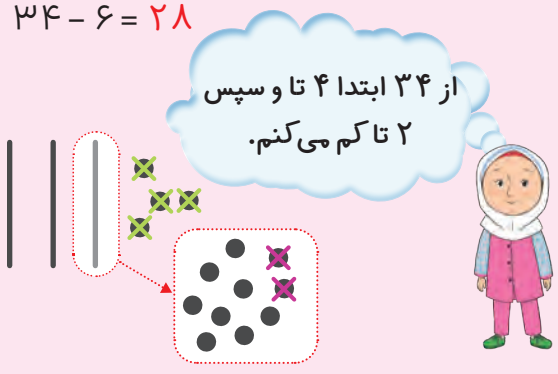

۳۴ − ۶ = ۲۸

۳۴ − ۴ = ۳۰

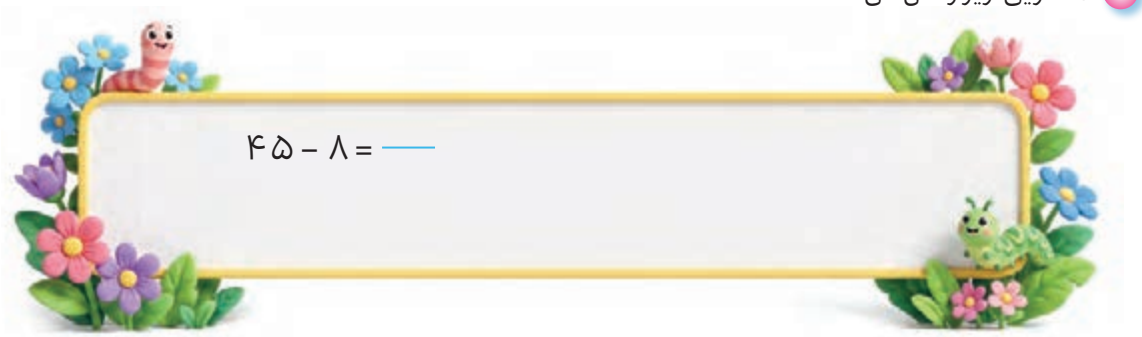
۳۰ − ۲ = ۲۸

۳۴ − ۶ = ۲۸

- در هر یک از روش‌های بالا، چرا ابتدا ۴ تا کم می‌کنیم؟
- ۴ و ۲ چه ارتباطی با ۶ دارند؟

۲. تفریق زیر را حل کن.

۱. جواب تفریق‌های زیر را بنویس.

۶۰ − ۸ = ——

۹۰ − ۳ = ——

۵۰ − ۶ = ——

۲. تفریق‌های زیر را حل کن.

۲۴ − ۷ = ——

۳۱ − ۸ = ——

۸۲ − ۶ = ——

۷۳ − ۹ = ——

۳. خانواده‌ی سارا ۳۳ تا مداد خریده بودند. آن‌ها ۸ تا از مدادها را به جشن نیکوکاری هدیه دادند. حالا چند تا از مدادها باقی مانده است؟

۱. جمع‌ها و تفریق‌های زیر را حل کن.

۸۳ + ۹ = ــــ	۵۹ + ۸ = ــــ	۸۸ + ۴ = ــــ
۴۱ − ۷ = ــــ	۶۶ − ۹ = ــــ	۷۴ − ۵ = ــــ

۲. در یک اتوبوس، ۲۶ تا مسافر بودند. ۸ تا از این مسافرها از اتوبوس پیاده شدند. حالا، چند تا مسافر در اتوبوس است؟

۳. ریحانه ۳۴ تا مروارید برای درست‌کردن دست‌بند داشت. خواهرش به او ۷ تا مروارید دیگر داد. ریحانه حالا چند تا مروارید دارد؟

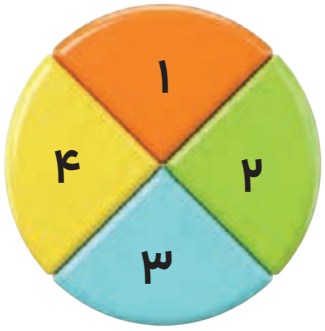

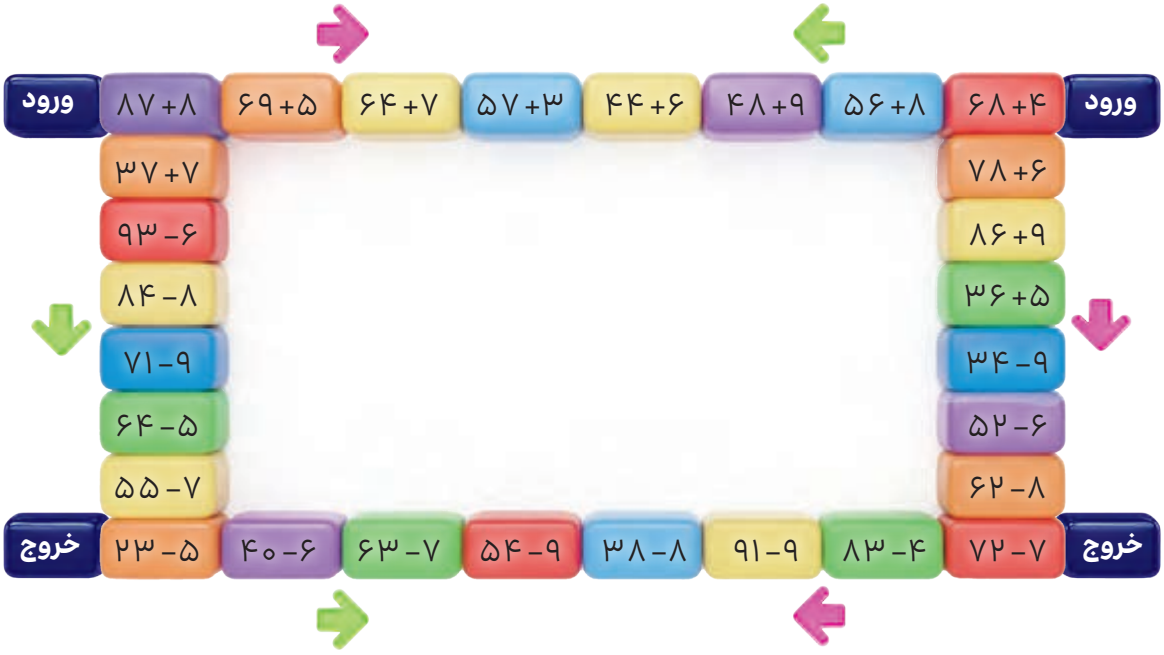
۴. من چه عددی هستم؟

- ۸ تا بیشتر از عدد ۴۷ هستم.
- ۵ تا کمتر از عدد ۸۱ هستم.

- هر بازیکن یک ورودی را انتخاب کند و مهره‌ی خود را روی آن بگذارد.
- به‌صورت نوبتی، هر بازیکن گیره‌ی روی چرخنده را بچرخاند و به تعداد عددی که گیره روی آن ایستاد مهره‌اش را حرکت دهد.
- اگر جواب جمع یا تفریق خانه‌ای را که مهره روی آن قرار گرفت درست گفت، دور آن خانه خط بکشد و اگر درست نگفت، به خانه‌ی قبلی‌اش برگردد.
- اگر مهره‌ی بازیکنی روی خانه‌ای قرار گرفت که دور آن خط کشیده شده بود، باید آن را به خانه‌ی قبلی‌اش برگرداند و بازیکن دیگر بازی را ادامه دهد.
- بازیکنی که زودتر به خروجی برسد برنده است.

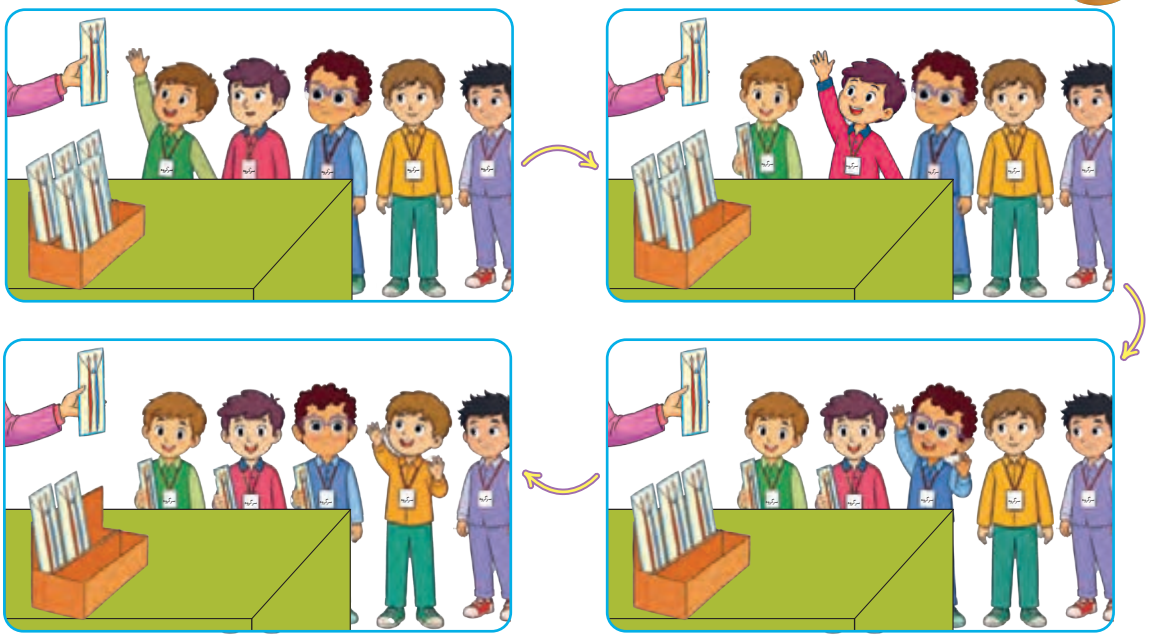

۸
چندتا چندتا بشماریم.
مسابقات نقّاشی
گرامیداشت دهه‌ی فجر
سرگروه
سرگروه
سرگروه

۱

چه نظمی بین تعداد قلم‌موهای در دست‌های بچه‌ها می‌بینی؟ چه نظمی بین تعداد قلم‌موهای روی میز می‌بینی؟ این نظم را چطوری نشان می‌دهی؟

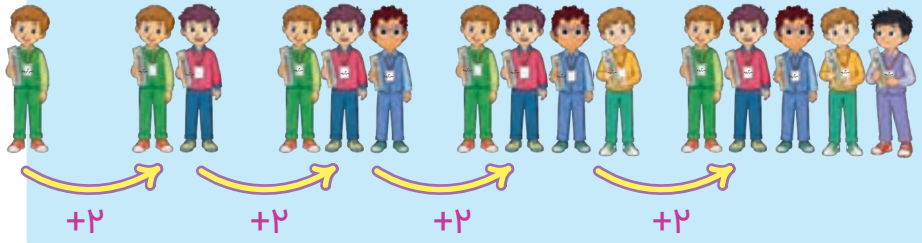

هر باربه تعداد قلم‌موهای در دست‌های دانش‌آموزان ۲ تا اضافه می‌شود.

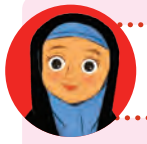

می‌توانیم ۲تا ۲تا اضافه‌شدن را با +۲ نشان دهیم.

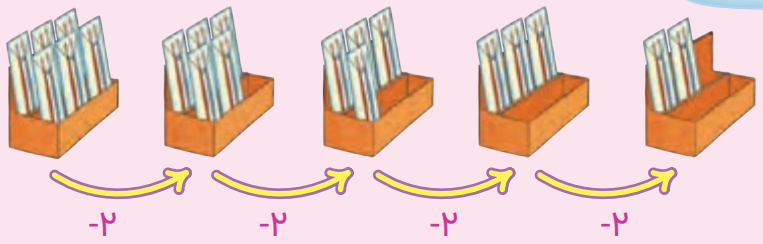

هر بار از تعداد قلم‌موهای روی میز ۲ تا کم می‌شود.

می‌توانیم ۲تا ۲تا کم‌شدن را با -۲ نشان دهیم.

۲تا ۲تا اضافه یا کم کن و جاهای خالی را کامل کن.

۱۰ ۱۲ ۱۴ ___ ___ ۲۰ ___ ___ ___ ___ ___

+۲ +۲ + ___ ___ ___ ___ ___ +۲ ___ ___

۳۰ ۲۸ ۲۶ ___ ___ ___ ___ ___ ___ ___ ___

-۲ -۲ - ___ ___ ___ ___ ___ -۲ ___ ___

در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

۱۰ ۲۰ ۳۰ ۴۰ ___ ___ ___ ___ ___ ___

+۱۰ +۱۰ +۱۰ + ___ ___ ___ ___ ___

۹۰ ۸۰ ___ ___ ___ ۴۰ ___ ___ ___ ___

-۱۰ -۱۰ - ___ ___ ___ ___ ___ ___

۵۰ ۵۵ ___ ___ ۷۰ ___ ___ ___ ___ ___

+۵ +۵ + ___ ___ ___ ___ ___ ___

۹۵ ۹۰ ___ ___ ___ ___ ___ ___ ___ ___

-۵ -۵ ___ ___ ___ ___ ___ ___

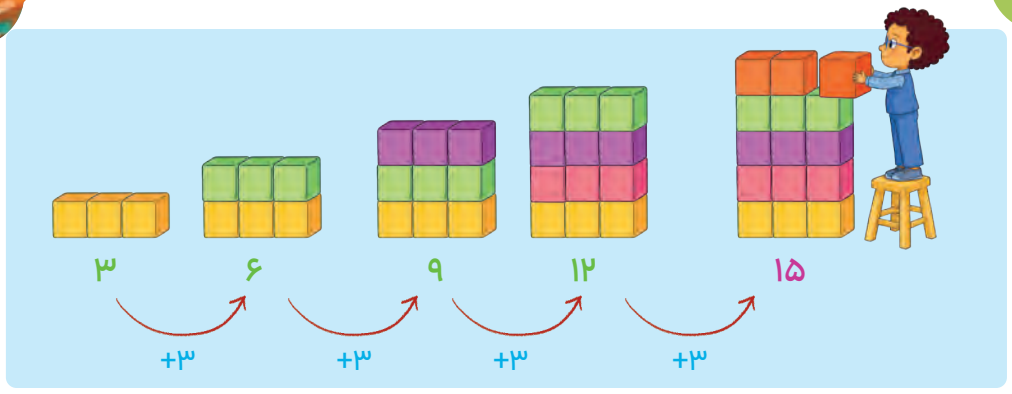
اگر هم گواش بگیرد، تعداد گواش‌های در دست‌های دانش‌آموزان چند تا می‌شود؟

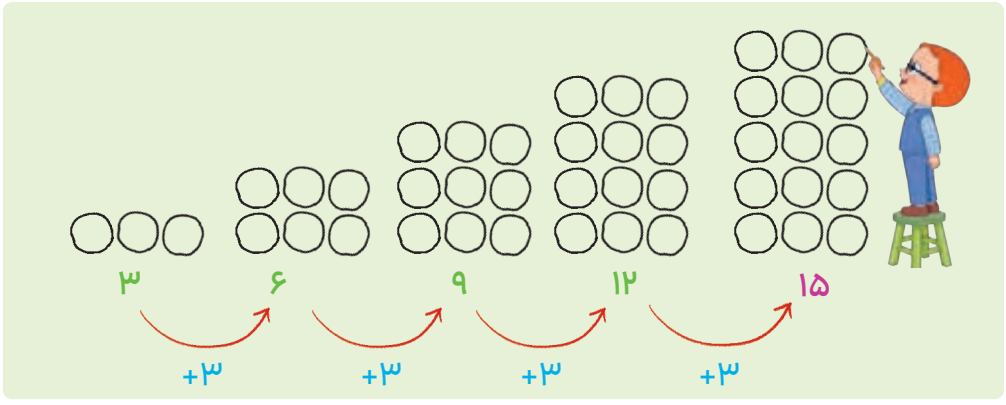

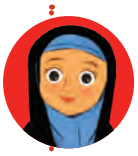

روش محمد یا ماهان را انتخاب کن و برای دوستت توضیح بده.

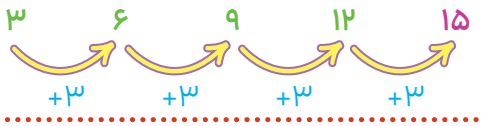

۱۲+۳=۱۵

با کمک جمع هم، می‌توانیم تعداد را به دست آوریم:

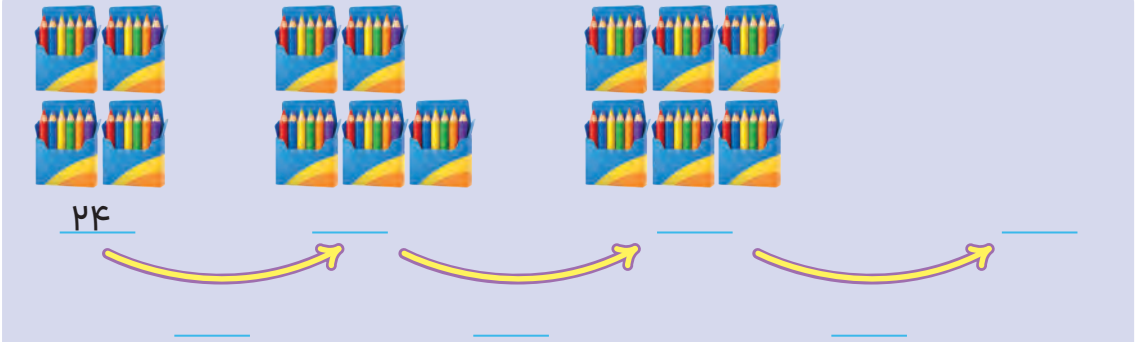

درباره‌ی شباهت‌ها و تفاوت‌های روش با روش محمد و ماهان، با دوستانت حرف بزن.

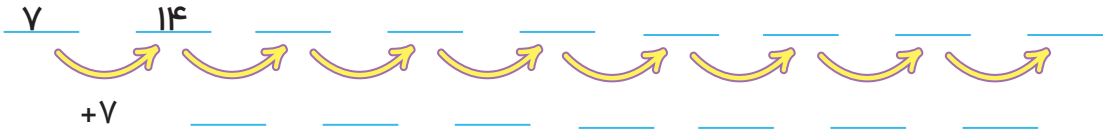
۱. در هر مورد، ببین چه نظمی وجود دارد و جاهای خالی را کامل کن.

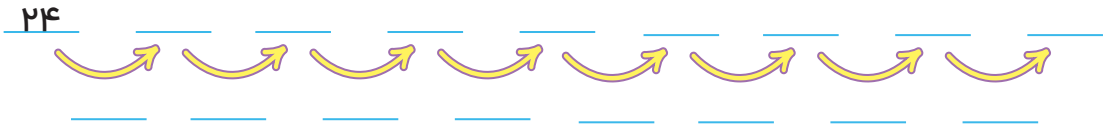

۲. از عدد رنگ‌شده، چندتا چندتا، رو به جلو، بشمار و رنگ کن؛ سپس، جاهای خالی را کامل کن.

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰

۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰
۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰

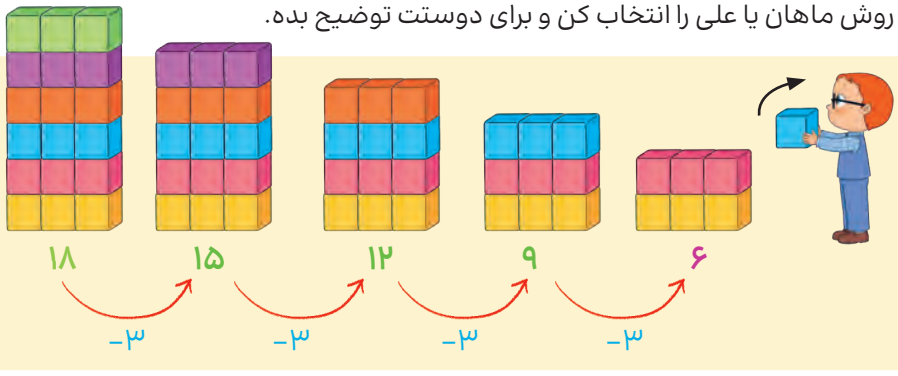
۱۸ تا گواش روی میز بود. به چهار تا از دانش‌آموزان سه رنگ گواش داده شد. حالا، چند تا گواش روی میز است؟

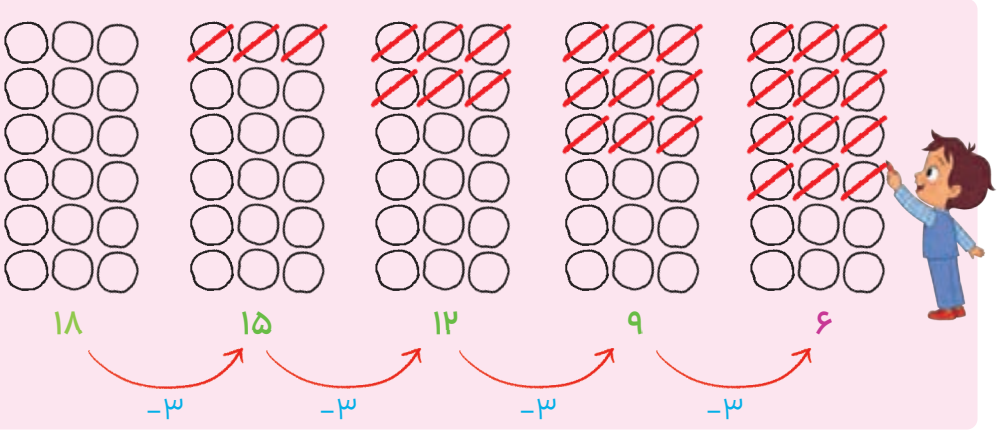

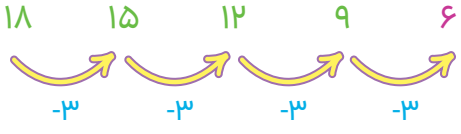

روش ماهان یا علی را انتخاب کن و برای دوستت توضیح بده.

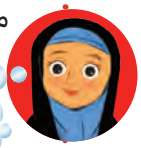

می‌توانیم با کمک تفریق هم تعداد را به دست آوریم:

۹ − ۳ = ۶

درباره‌ی شباهت‌ها و تفاوت‌های روش با روش علی و ماهان، با دوستانت حرف بزن.

۱. با کمک نظمی که در تصویر می‌بینی، جاهای خالی را کامل کن.

۳۶ ____ ____

____ ____

۲. از عدد رنگ‌شده، چندتا چندتا، رو به عقب، بشمار و رنگ کن؛ سپس، جاهای خالی را کامل کن.

۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰
۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰

۷۰ ۶۳ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____

-۷ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____

۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰
۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰
۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰

۹۰ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____

____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____

درباره‌ی نظم بین عددها با دوستانت حرف بزن؛ سپس، جاهای خالی را کامل کن.

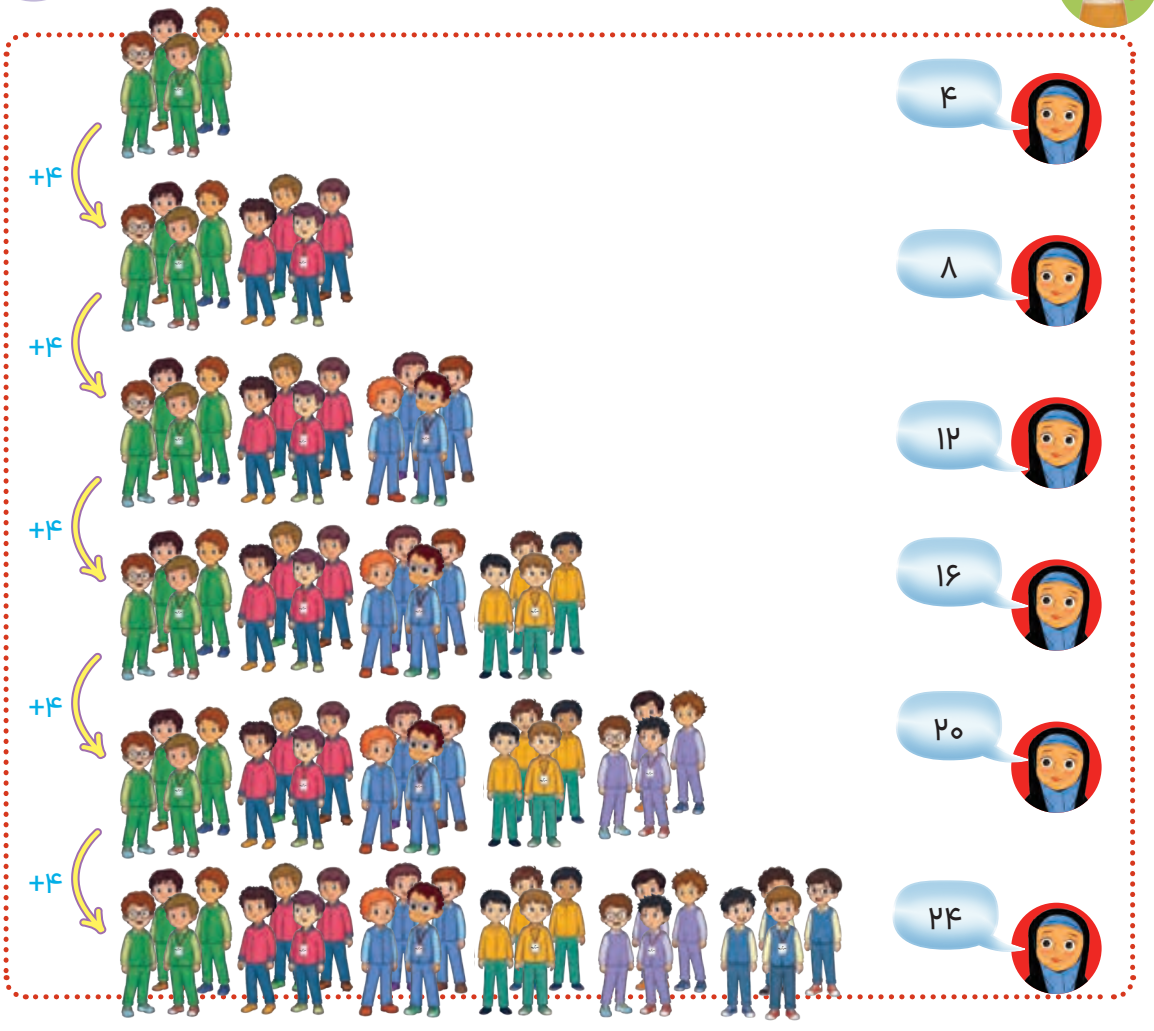
۲۴ ____ ____ ۱۲ ۸ ____

معلم چطوری فهمید که چند نفر در مسابقه شرکت کرده‌اند؟

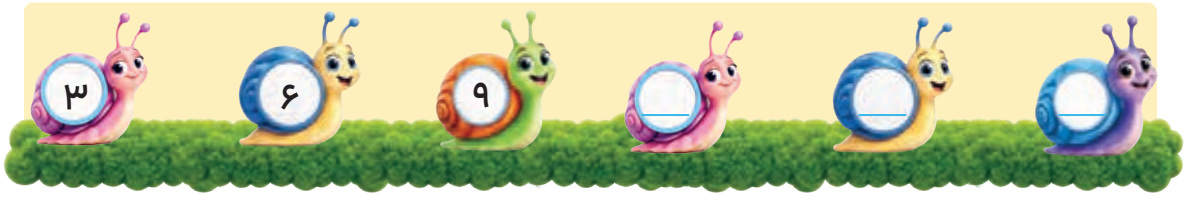

۱. درباره‌ی تصویر زیر، با دوستانت حرف بزن.

۲. چندتا چندتا بشمار و جاهای خالی را کامل کن.

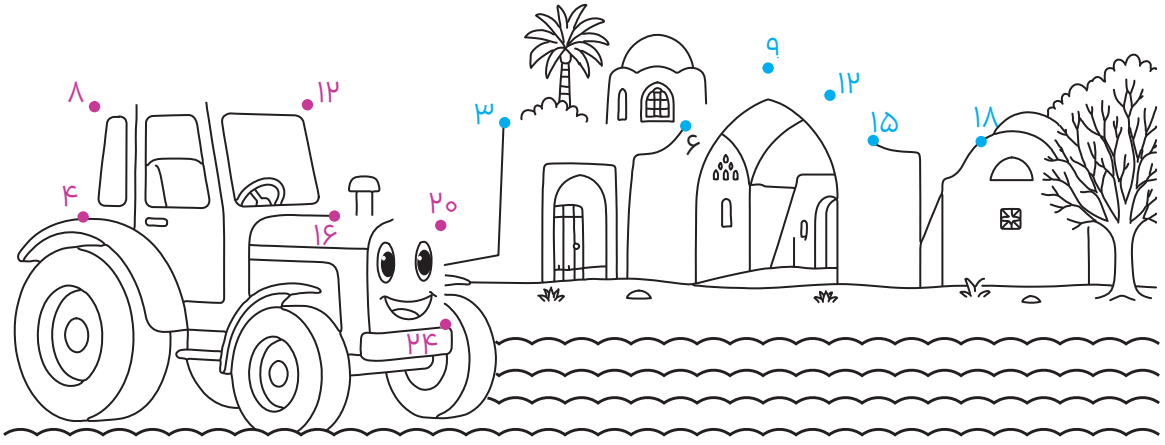

یک مورد را انتخاب کن و توضیح بده چطور فهمیدی که چه نظمی دارد.

۱. از بزرگ‌ترین عدد شروع کن. چندتا چندتا، رو به عقب، بشمار و نقطه‌های هم‌رنگ را به هم وصل کن؛ سپس، نقاشی را رنگ کن.

۲. من چه عددی هستم؟

- در شمارش رو به جلو ۴تا ۴تا، عدد بعد از ۳۶ هستم. _____
- در شمارش رو به جلو ۶تا ۶تا، عدد قبل از ۲۴ هستم. _____
- در شمارش رو به عقب ۸تا ۸تا، عدد بعد از ۴۸ هستم. _____
- در شمارش رو به عقب ۹تا تا، عدد قبل از ۵۴ هستم. _____

۱. بخوان و انجام بده.

از عدد ۴۵ شروع کن. | هر بار ۵ تا اضافه کن. | ادامه بده تا به عدد ۹۰ برسی.

۴۵ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____

از عدد ۱۲ شروع کن. | هر بار ۲ تا اضافه کن. | ادامه بده تا به عدد ۳۰ برسی.

۱۲ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____

از عدد ۲۴ شروع کن. | هر بار ۴ تا کم کن. | ادامه بده تا به عدد ۴ برسی.

۲۴ ____ ____ ____ ____ ____

از عدد ۹۰ شروع کن. | هر بار ۱۰ تا کم کن. | ادامه بده تا به عدد ۱۰ برسی.

۹۰ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____ ____

۲. در هر مورد، با کمک نظمی که می‌بینی، جاهای خالی را پر کن.

۳ ۶ ۹ ۱۲ ۱۵ ۱۸

از عدد ____ شروع می‌کنم. | هر بار ____ تا ____ می‌کنم. | ادامه می‌دهم تا به عدد ____ برسم.

۱۸ ۱۵ ۱۲ ۹ ۶ ۳

از عدد ____ شروع می‌کنم. | هر بار ____ تا ____ می‌کنم. | ادامه می‌دهم تا به عدد ____ برسم.

۳. چندتا چندتا بشمار و در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

۲۴	___	___	۱۲	۸	___		
___	___	۲۶	۲۴	___	۲۰	___	

یک مورد را انتخاب کن و توضیح بده چطوری فهمیدی که چه نظمی دارد.

- هر بازیکن یک خانه از جدول زیر را انتخاب کند. بازیکن دیگر، با توجه به رنگ عدد انتخاب‌شده، از آن عدد شروع به شمارش چندتا چندتا کند و دو عدد بعدی را بگوید.
- اگر این بازیکن درست گفت، دور عدد آن خانه، با مدادرنگی خودش، خط بکشد و اگر درست نگفت، بازیکن دیگر، با مدادرنگی‌اش، دور عدد آن خانه خط بکشد.
- بازی زمانی تمام می‌شود که دور همه‌ی اعداد داخل جدول خط کشیده شده باشد. بازیکنی برنده است که دور تعداد بیشتری از عددهای داخل جدول خط کشیده باشد.

۲تا ۲تا بشمار	۳تا ۳تا بشمار	۴تا ۴تا بشمار	۵تا ۵تا بشمار
۸	۴	۶	۲۴
۴۵	۹	۷۵	۵۰
۱۲	۸۰	۸	۱۸
۱۲	۱۶	۱۰	۲۰
۶۰	۱۶	۱۵	۳
۲۰	۵۵	۱۲	۳۵

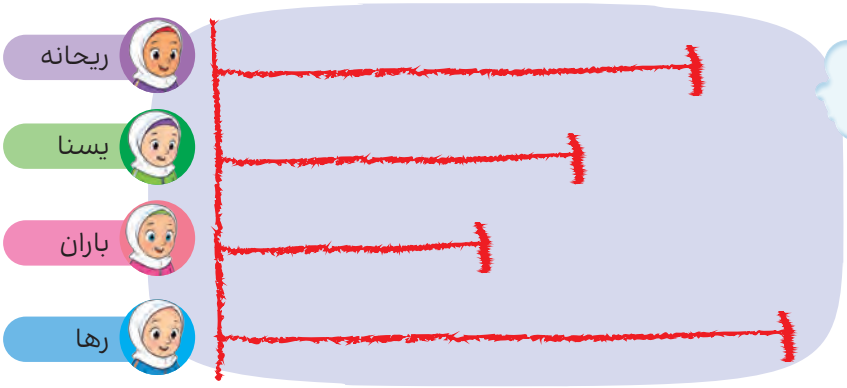
۹

اندازه بگیریم.

۱

چطوری می‌توانی نفرهای اوّل تا چهارم را مشخص کنی؟

۱. کلمه‌ی مناسب (کوتاه‌تر یا بلندتر) را انتخاب کن و در جاهای خالی بنویس.

- اندازه‌ی پرش رها _____ از اندازه‌ی پرش یسنا است.
- اندازه‌ی پرش ریحانه _____ از اندازه‌ی پرش رها است.
- اندازه‌ی پرش باران _____ از اندازه‌ی پرش یسنا است.
- اندازه‌ی پرش باران از اندازه‌ی همه‌ی پرش‌ها _____ است.

پس پرش باران **کوتاه‌ترین** پرش است.

- اندازه‌ی پرش رها از اندازه‌ی همه‌ی پرش‌ها _____ است.

پس پرش رها **بلندترین** پرش است.

برای مشخص‌کردن نفرهای اوّل تا چهارم، ابتدا، بلندترین و کوتاه‌ترین پرش را مشخص می‌کنیم.

بلندترین پرش

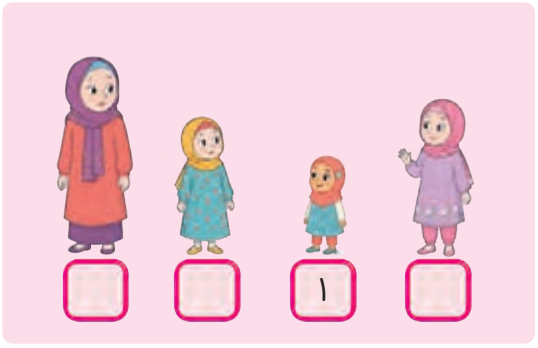
کوتاه‌ترین پرش

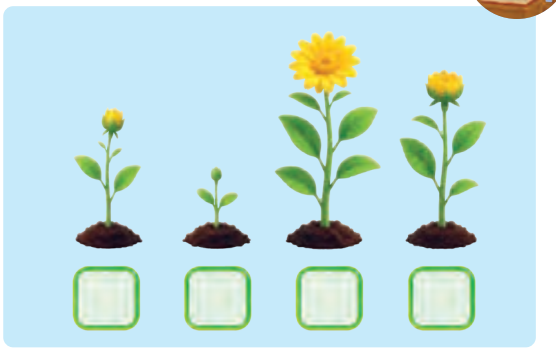
سپس، اندازه‌ی دو پرش ریحانه و یسنا را با هم مقایسه می‌کنیم.

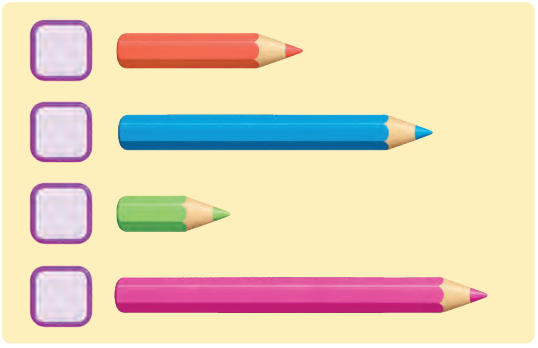

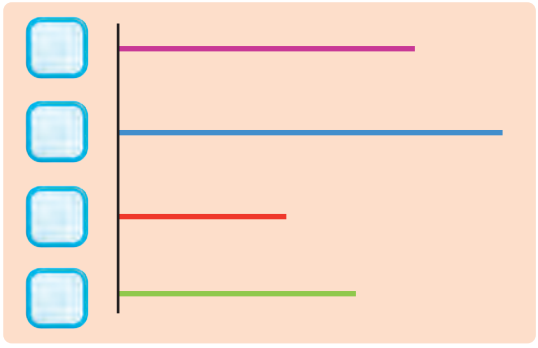

۱. ترتیب اندازه‌ها را از کوتاه‌ترین به بلندترین، با نوشتن عدد در جاهای خالی، نشان بده.

یک مورد را انتخاب کن و بگو چطوری ترتیب آن‌ها را فهمیدی.

۲. با خط‌کش و مدادهای رنگی، خط‌های خواسته‌شده را بکش و جاهای خالی را کامل کن.

- یک خط زرد بکش که از خط آبی بلندتر باشد.
- یک خط سبز بکش که از خط آبی بلندتر و از خط زرد کوتاه‌تر باشد.
- خط زرد _____ (کوتاه‌ترین- بلندترین) خط است.
- خط _____ (زرد- آبی- سبز) کوتاه‌ترین خط است.

به تصویر نگاه کن و بگو چه کسی بلندترین و چه کسی کوتاه‌ترین قد را دارد. دلیل پاسخ خود را بگو.

مهدی حسین پدرام

- بلندترین قد: _____
- کوتاه‌ترین قد: _____

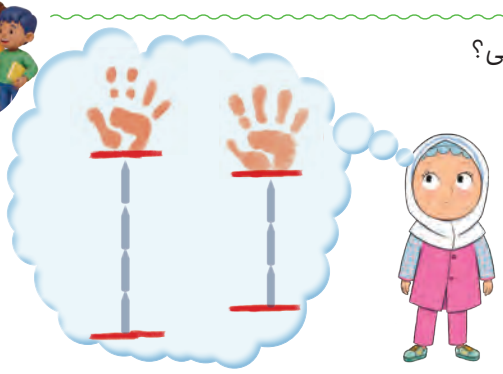
به‌نظرت، چرا زهرا تعجب کرده است؟

چطوری می‌توانی مشکل پیش آمده را حل کنی؟

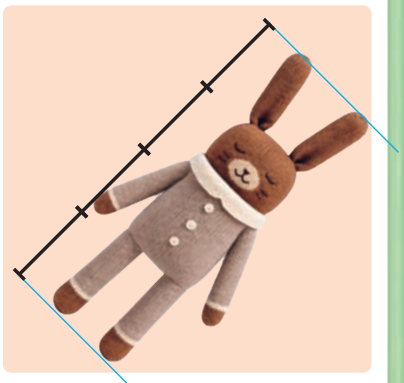

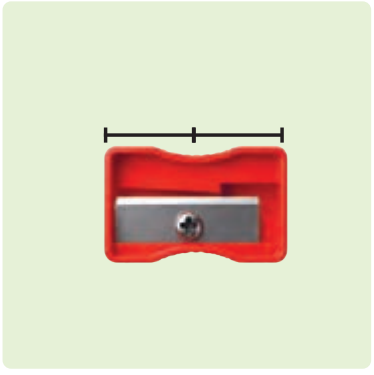

- آیا به غیر از پیشنهاد مریم، پیشنهاد دیگری داری؟

۱. اندازه‌ی هر کدام چند تا ـــــ است؟ در جاهای خالی بنویس.

- نام هر کدام را از کوتاه‌ترین به بلندترین بنویس.

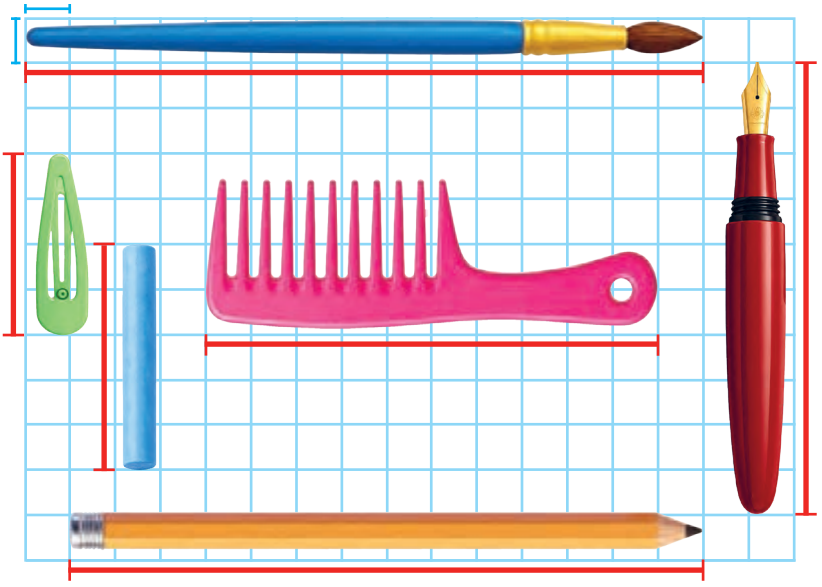
بلندترین

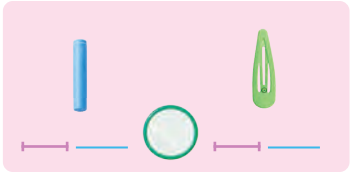
کوتاه‌ترین

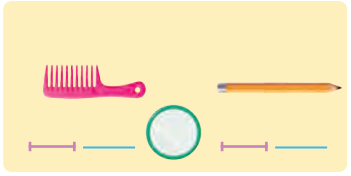

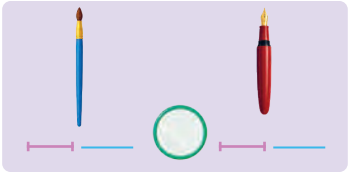
بگو چگونه ترتیب آن‌ها را فهمیدی.

۲. اندازه‌ی هر کدام چندتا ـــ است؟ تعداد را در جاهای خالی بنویس و در دایره، علامت <، =، > بگذار.

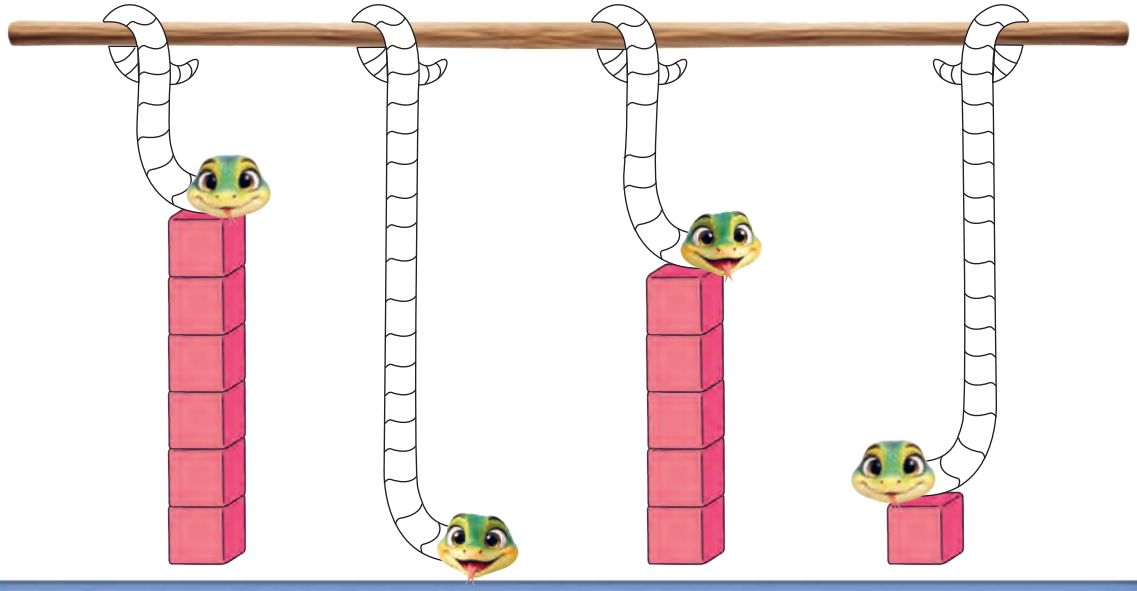

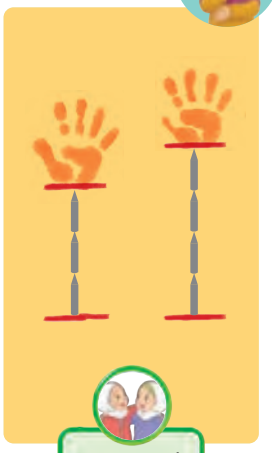
با نگاه کردن، بگو اندازه‌ی کدام مار کوتاه‌ترین و کدام مار بلندترین است؟ کوتاه‌ترین مار را زرد و بلندترین مار را آبی کن. دلیل انتخاب خود را بگو.

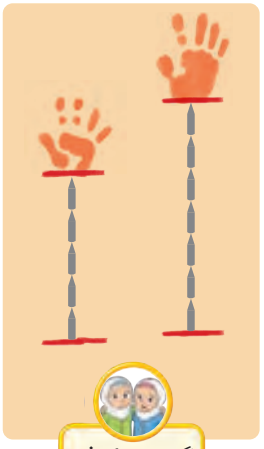

۳

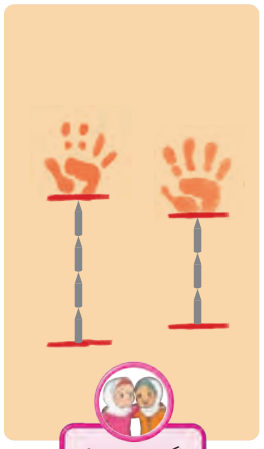
اگر مسابقه بین همه‌ی بچه‌های مدرسه برگزار شود، چطور می‌توان این مشکل را حل کرد؟

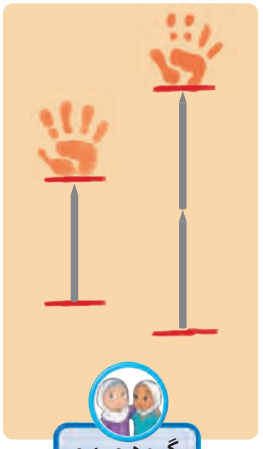
گروه مینا
اندازه‌ی پرش ۴ و ۳

گروه نیلوفر
اندازه‌ی پرش ۷ و ۵

گروه زهرا
اندازه‌ی پرش ۳ و ۴

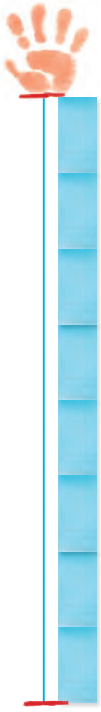
گروه مریم
اندازه‌ی پرش ۲ و ۱

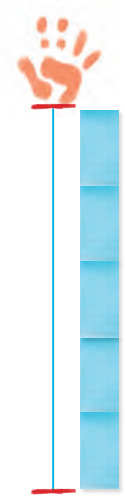
با این‌که اندازه‌ی پرش من بلندتر از اندازه‌ی پرش‌های گروه‌های دیگر است، مقدار به‌دست‌آمده از همه‌ی آن‌ها کمتر است.

مانند ، اندازه‌ی پرش‌های بچه‌ها را بگو و جاهای خالی را کامل کن.

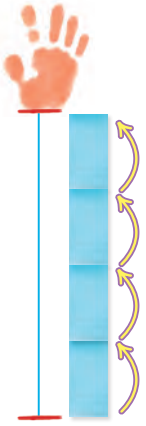
سانتی‌متر

سانتی‌متر

برای اندازه‌گیری، می‌توان از استفاده کرد.

اندازه‌ی **یک سانتی‌متر** است.

اندازه‌ی پرش ۴ تا یک سانتی‌متر یا ۴ سانتی‌متر است.

۱. اندازه‌ی هر کدام چند سانتی‌متر است؟ در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس و در دایره، علامت <=> بگذار.

سانتی‌متر ◯ سانتی‌متر

سانتی‌متر ◯ سانتی‌متر

۲. اندازه‌ی هر کدام چند سانتی‌متر است؟ در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

اندازه‌ی ـــــ سانتی‌متر است.

اندازه‌ی ـــــ سانتی‌متر است.

اندازه‌ی ـــــ سانتی‌متر است.

اندازه‌ی ـــــ سانتی‌متر است.

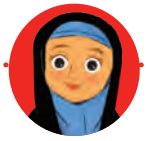
نام هر کدام را از کوتاه‌ترین به بلندترین بنویس.

بلندترین

کوتاه‌ترین

آیا می‌توانی برای پیداکردن اندازه‌ها به سانتی‌متر، راه راحت‌تری پیشنهاد کنی؟

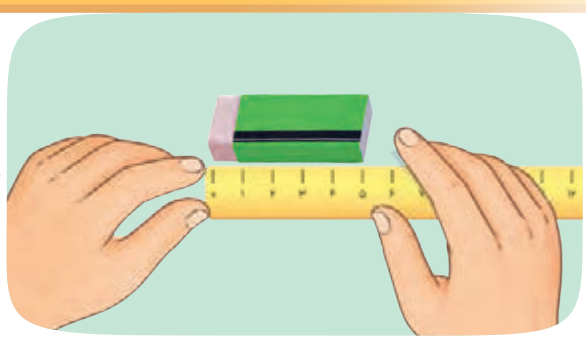

برای راحت‌تر پیداکردن اندازه‌ها به سانتی‌متر، می‌توان از **خط‌کش** استفاده کرد.

هر ▭ روی خط‌کش هم مثل ▭ یک سانتی‌متر است.

۱. مداد زیر را با خط‌کش اندازه بگیر و اندازه‌ی آن را در جای خالی بنویس.

اندازه‌ی مداد _____ سانتی‌متر است.

۲. با یک بار استفاده از خط‌کشِ خودت، تا چند سانتی‌متر را می‌توانی اندازه بگیری؟ _____

۱. با خط‌کش اندازه بگیر و جاهای خالی را کامل کن.

اندازه‌ی ـــــ سانتی‌متر است.

اندازه‌ی ـــــ سانتی‌متر است.

۲. سه خط بکش که اندازه‌های داده‌شده را نشان بدهد.

۷ سانتی‌متر

۱۳ سانتی‌متر

۱۰ سانتی‌متر

۱. با خط کش و مدادهای رنگی، خط‌های خواسته‌شده را بکش.

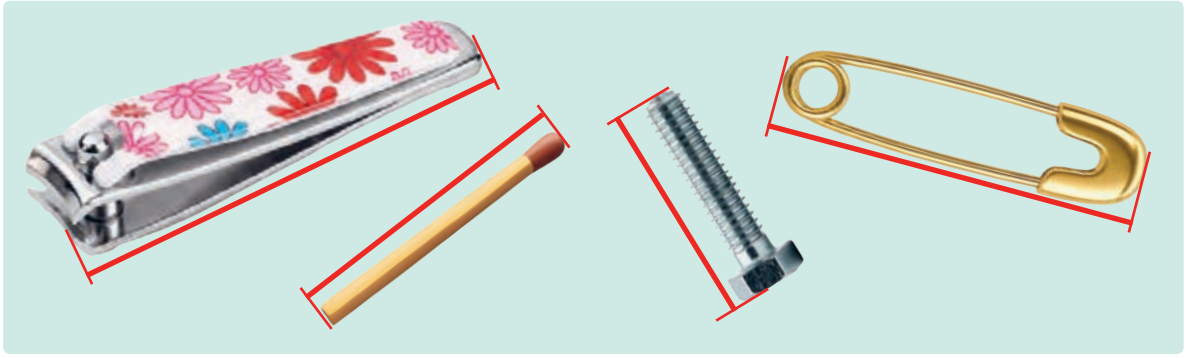
- یک خط قرمز بکش که از خط نارنجی بلندتر باشد.
- یک خط آبی بکش که از خط نارنجی بلندتر و از خط قرمز کوتاه‌تر باشد.
- یک خط سبز بکش که از خط آبی بلندتر و از خط قرمز کوتاه‌تر باشد.

- در جاهای خالی، خط‌ها را از کوتاه‌ترین به بلندترین بنویس.

کوتاه‌ترین

بلندترین

۲. هر کدام را با خط‌کش اندازه بگیر و در جاهای خالی بنویس؛ سپس، مقایسه کن و در دایره، علامت <=> بگذار.

سانتی‌متر ◯ سانتی‌متر

سانتی‌متر ◯ سانتی‌متر

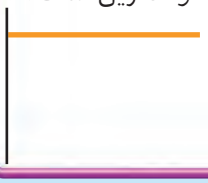
سانتی‌متر ◯ سانتی‌متر

- هر بازیکن یک خانه را انتخاب‌کند و به سؤال آن جواب بدهد.
- اگر درست جواب داد، می‌تواند با مدادرنگی خودش، عدد آن خانه را رنگ کند.
- بازیکنی که زودتر بتواند عددهای سه خانه‌ی کنار هم در یک ردیف یا ستون را رنگ کند یا در پایان بازی، عددهای بیشتری را رنگ کرده باشد برنده است.

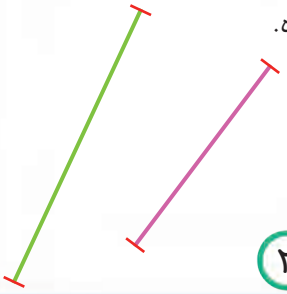
۱

- یک خط سبز بکش که از نارنجی بلندتر باشد.
- یک خط آبی بکش که از نارنجی بلندتر و از سبز کوتاه‌تر باشد.
- کدام خط کوتاه‌ترین است؟

۲

- آیا اندازه‌ی این دو خط برابر است؟ دلیل پاسخ خود را توضیح بده.

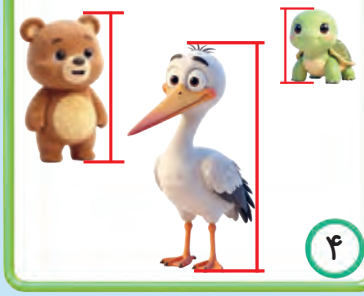
۳

- آیا اندازه‌گیری درست انجام شده است؟

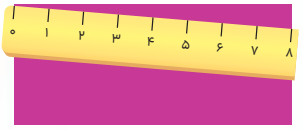
۴

- نام حیوانات از کوتاه‌ترین به بلندترین قد را به‌ترتیب بگو.

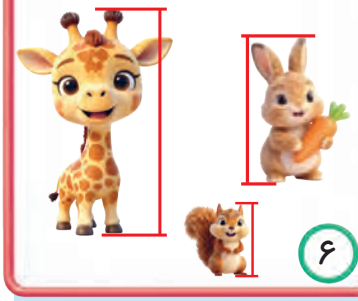
۵

- مشکل این اندازه‌گیری چیست؟

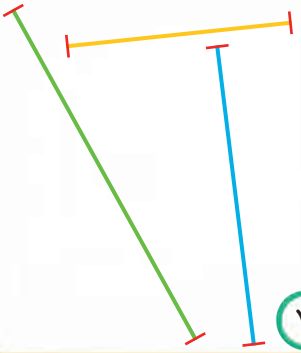
۶

- نام حیوانات از کوتاه‌ترین به بلندترین قد را به‌ترتیب بگو.

۷

- کدام خط بلندترین است؟

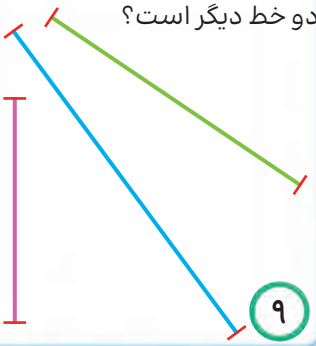
۸

- قد کدام موش بلندتر است؟ دلیل پاسخ خود را توضیح بده.

۹

- اندازه‌ی کدام خط بین اندازه‌ی دو خط دیگر است؟

به کمک چیزهایی که در درس ریاضی دوست‌داشتنی یاد گرفتی، یک نقاشی بکش.

۱۰

جمع و تفریق عددهای دورقمی
را حل کنیم. ۱

شیرینی
سمنو
فرفره
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰

۱

چند تا از فرفره‌های گروه ماهان فروخته نشده است؟ از ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ و ▭ استفاده کن و روش حل خود را توضیح بده.

ماهان و هم‌گروهی‌اش با هم ۴۹ تا فرفره آورده بودند. ۲۲ تا از این فرفره‌ها فروخته شد. چند تا از آن‌ها فروخته نشده است؟

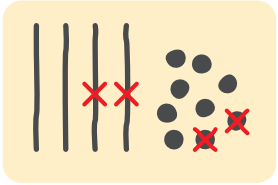
در حل مسئله، بعد از مشخص‌کردن داده‌ها و خواسته‌ی مسئله، خوب است داده‌های مسئله را با کشیدن شکل نشان دهیم. این کار کمک می‌کند تا راحت‌تر مسئله را حل کنیم.

داده‌های مسئله

ماهان و هم‌گروهی‌اش با هم ۴۹ تا فرفره آورده بودند. ۲۲ تا از این فرفره‌ها فروخته شد.

خواسته‌ی مسئله

چند تا از فرفره‌ها فروخته نشده است؟

- شکل‌هایی که خط نخورده‌اند چه چیزی را نشان می‌دهند؟ _____
- چند تا از فرفره‌های گروه ماهان فروخته نشده است؟ _____

۱. مانند نمونه، ابتدا، داده‌ها و خواسته‌ی هر یک از مسئله‌های زیر را در ذهن خود مشخص کن و سپس، با کشیدن شکل، تلاش کن تا آن‌ها را حل کنی.

- فاطمه ۲۵ تا دست‌بند و شبنم ۴۲ تا دست‌بند درست کرد. فاطمه و شبنم با هم چند تا دست‌بند درست کردند؟

داده‌های مسئله

فاطمه ۲۵ تا دست‌بند درست کرد.
شبنم ۴۲ تا دست‌بند درست کرد.

خواسته‌ی مسئله

فاطمه و شبنم با هم چند تا دست‌بند درست کردند؟

- امید ۵۲ صفحه از یک کتاب را خوانده بود. او امروز نیز ۱۶ صفحه از این کتاب را خواند. او حالا چند صفحه از این کتاب را خوانده است؟

- در یک فروشگاه، ۸۶ تا مداد بود. امروز، ۵۵ تا از مدادهای این فروشگاه فروخته شد. حالا، چند تا مداد در این فروشگاه است؟

- در یک مسابقه‌ی هندبال، تیم ملّی ایران ۶۸ امتیاز و تیم ملّی آمریکا ۴۳ امتیاز گرفت. در این مسابقه، امتیاز تیم ملّی ایران چند تا بیشتر از امتیاز تیم ملّی آمریکا است؟

۲

علی و هم‌گروهی‌اش با هم چند تا پرچم آورده‌اند؟ از ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ یا رسم شکل استفاده کن و روش حل خود را توضیح بده.

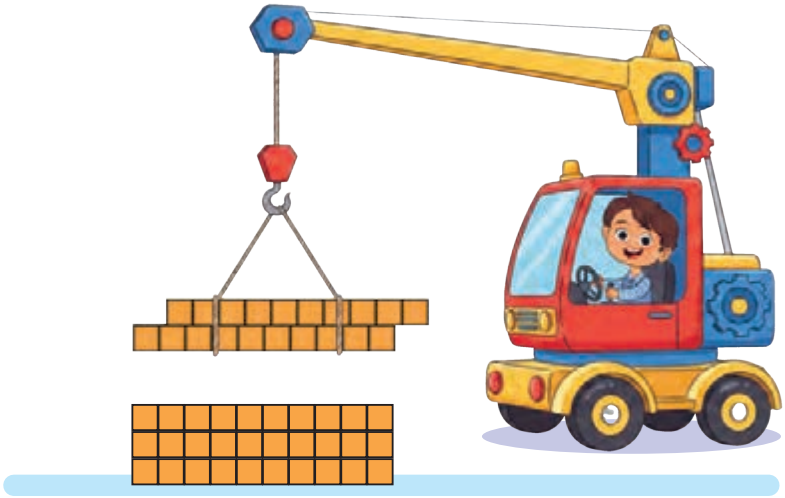

۱. مانند نمونه، با کمک ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ ها، جمع‌ها و تفریق‌های زیر را حل کن.

۵۰ − ۲۰ = ۳۰

۳۰ + ۲۰ = ۵۰

۶۰ − ۳۰ = ——

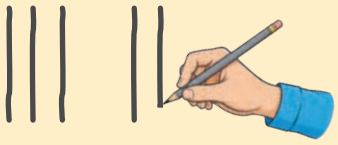
۴۰ + ۲۰ = ——

۸۰ − ۲۰ = ——

۳۰ + ۵۰ = ——

۲. مانند نمونه، با رسم شکل، جمع‌ها و تفریق‌های زیر را حل کن.

۳۰+۲۰ = ۵۰

۷۰−۴۰ = ——

۱۰+۳۰ = ——

۶۰+۳۰ = ——

۹۰−۷۰ = ——

۳۰+۳۰ = ——

۵۰−۲۰ = ——

جمع‌ها و تفریق‌های زیر را حل کن. از ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ ها یا رسم شکل هم می‌توانی استفاده کنی.

۷۰+۱۰ = ——

۲۰+۵۰ = ——

۸۰−۶۰ = ——

۵۰−۴۰ = ——

چگونه با کمک ۳+۴ می توانی جمع ۳۰+۴۰ را حل کنی؟

در هر تصویر، دانش‌آموزی یک جمع یا تفریق را ذهنی حل کرده است. یکی از آن‌ها را انتخاب کن و روش حل او را توضیح بده.

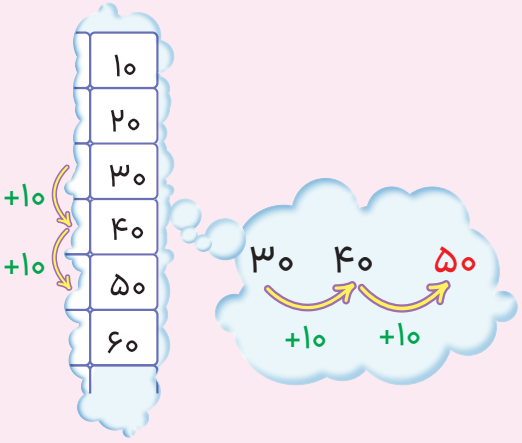
$۳۰+۲۰=۵۰$

$۳ + ۲ = ۵$

۵ ده‌تایی = ۲ ده‌تایی + ۳ ده‌تایی

$۳۰+۲۰=۵۰$

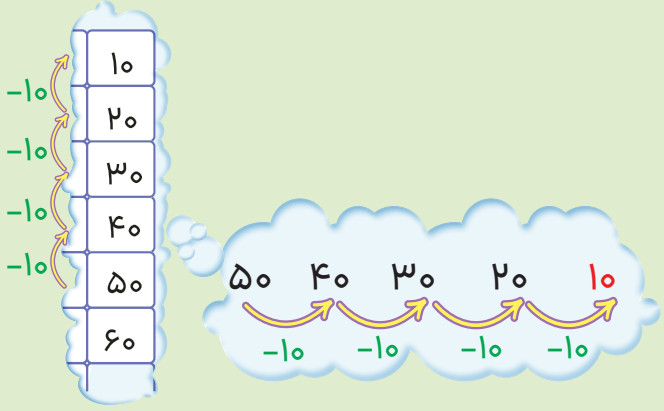
$۵۰-۴۰=۱۰$

$۵ - ۴ = ۱$

۱ ده‌تایی = ۵ ده‌تایی − ۴ ده‌تایی

$۵۰-۴۰=۱۰$

تلاش کن تا جمع و تفریق زیر را ذهنی حل کنی.

۶۰ − ۴۰ = ___

۳۰ + ۴۰ = ___

جمع‌ها و تفریق‌های زیر را حل کن. اگر دوست داشتی، می‌توانی ذهنی هم حل کنی.

۵۰ + ۲۰ = ___

۴۰ + ۴۰ = ___

۶۰ + ۱۰ = ___

۷۰ − ۶۰ = ___

۵۰ − ۳۰ = ___

۸۰ + ۰ = ___

۳۰ − ۳۰ = ___

۸۰ − ۴۰ = ___

۹۰ − ۵۰ = ___

یکی از عبارت‌های بالا را انتخاب کن و روش حل خود را توضیح بده.

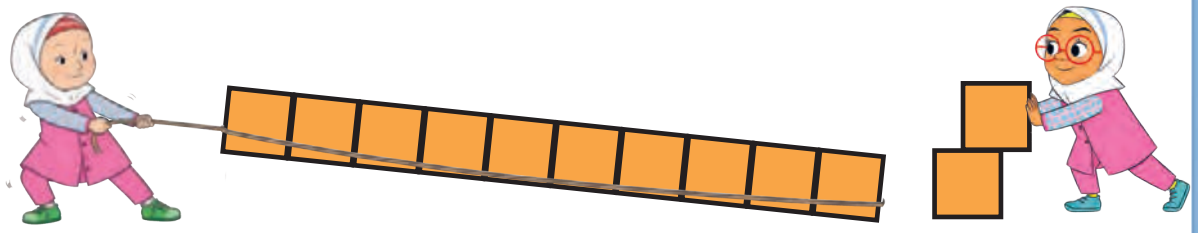
محمد و هم‌گروهی‌اش با هم چند تا تخم‌مرغ رنگی آورده‌اند؟ از ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ها و □ها استفاده کن و روش حل خود را توضیح بده.

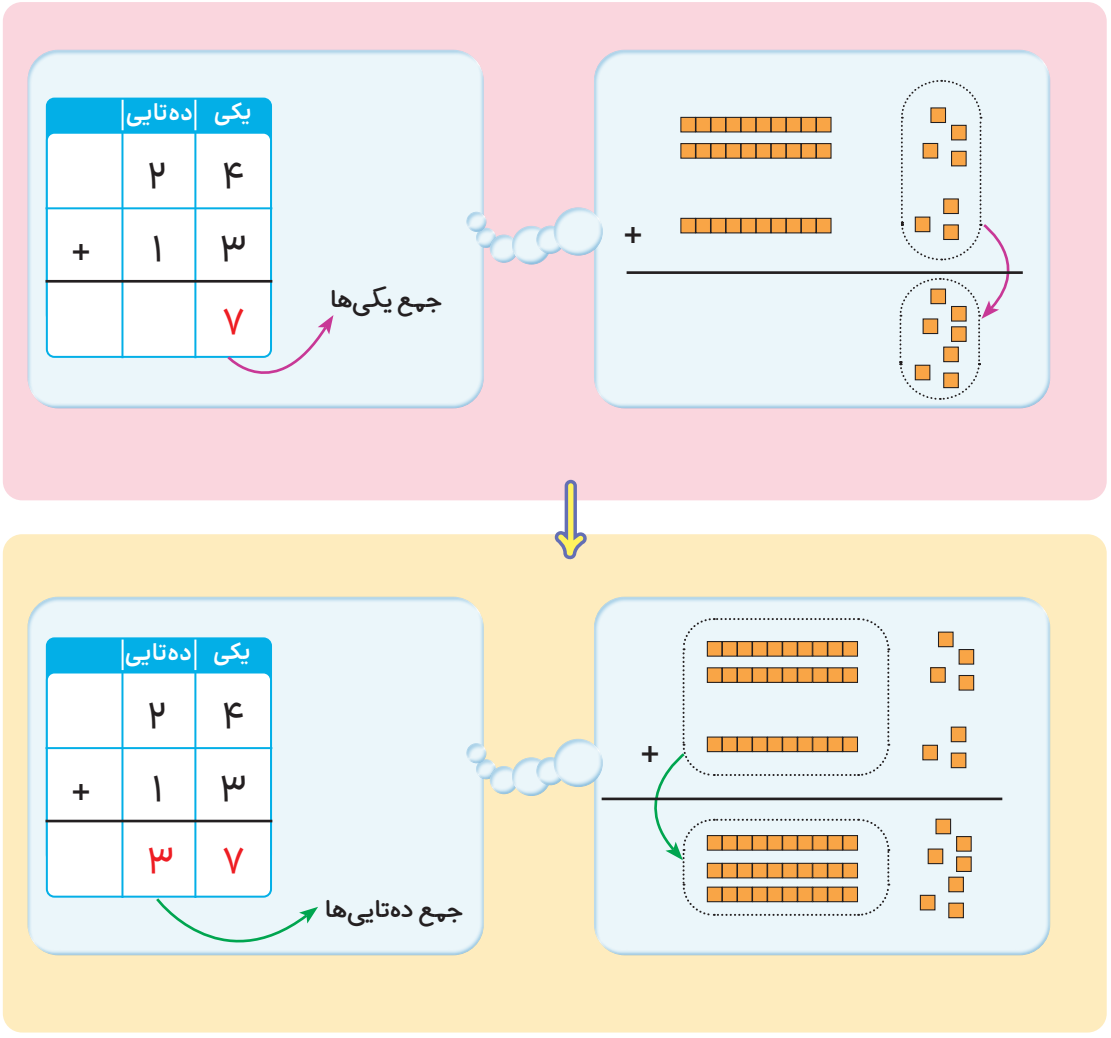
۱. کارهای زیر را به‌ترتیب انجام بده تا جمع روبه‌رو را حل کنی.

۲۴ +۱۳ = ——

- هر دو عدد بالا را با ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ ها و □ ها روی میزت نشان بده.
- □ های دو عدد را کنار هم بگذار. تعداد □ ها چند تا شد؟ ——
- ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ های دو عدد را کنار هم بگذار. ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ ها چند تا شد؟ ——
- حالا روی میزت چند تا □ است؟ —— چند تا ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ است؟ ——

تصویرهای زیر کارهایی را نشان می‌دهند که انجام دادی:

۲. با کامل‌کردن جاهای خالی، جمع روبه‌رو را حل کن.

۲۵ + ۳۴ = ——

	ده‌تایی	یکی
	۳	۴
+	۲	۵

در این روش، ۲۵ چگونه زیر ۳۴ نوشته شده است؟

۱. هر یک از جمع‌های زیر را حل کن.

	۶	۴
+	۳	۵

	۱	۳
+	۵	۶

	۳	۲
+	۲	۷

۲. مانند نمونه، با کامل‌کردن جاهای خالی، هر یک از جمع‌های زیر را حل کن.

۵۶ + ۴۲ = ــــ

۶۲ + ۱۴ = ــــ

+		

۲۳ + ۱۵ = ۳۸

	۲	۳
+	۱	۵
	۳	۸

۳. آرمان ۲۲ تا و امید ۳۶ تا بادام را در یک کیسه ریختند. حالا، در این کیسه، چند تا بادام است؟

۴. در یک سینما، ۴۵ نفر در حال تماشای فیلم بودند. ۲۳ نفر دیگر هم برای تماشای فیلم آمدند. حالا، چند نفر در حال تماشای فیلم هستند؟

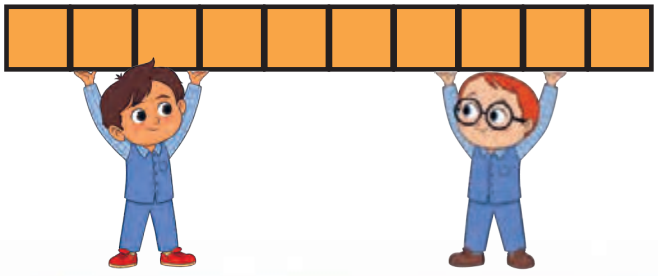
چند تا از تخم‌مرغ‌ها رنگ نشده است؟ از ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ و ▫ یا رسم شکل استفاده کن و روش حل خود را توضیح بده.

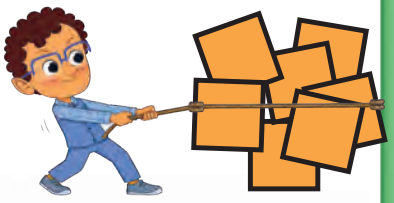

۱. کارهای زیر را به‌ترتیب انجام بده تا تفریق روبه‌رو را حل کنی.

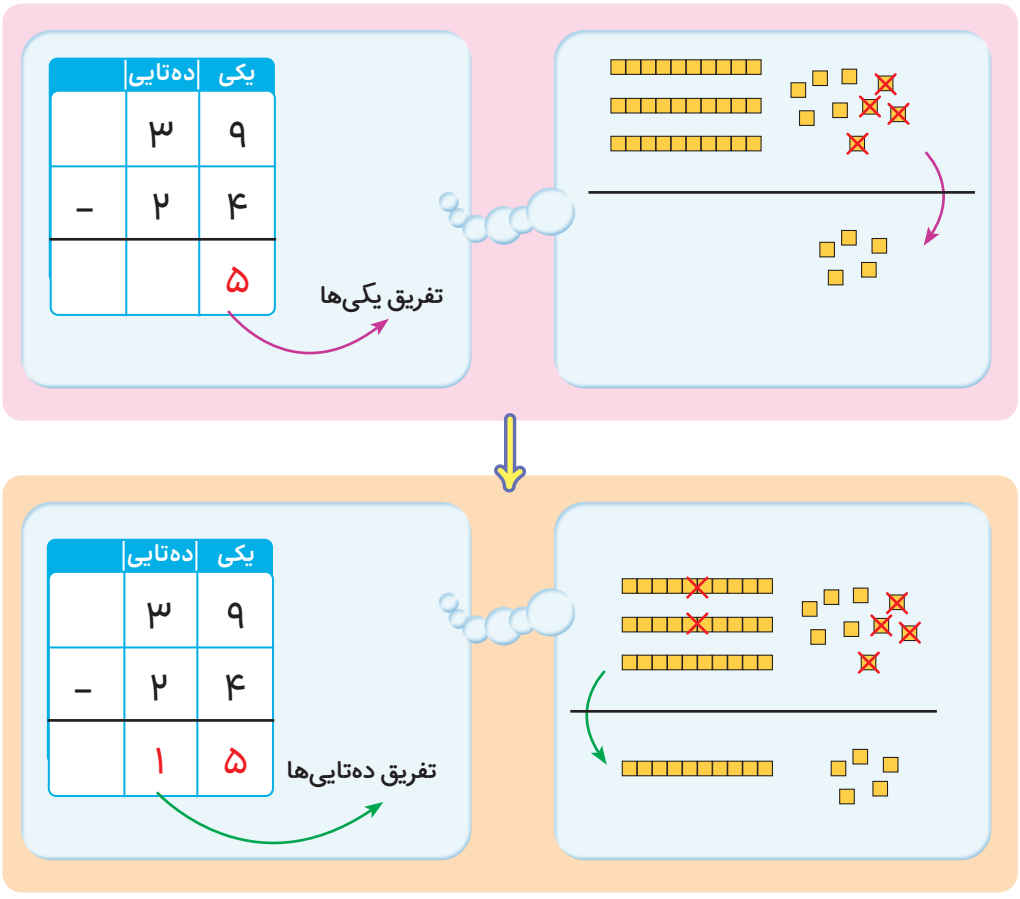
۳۹ − ۲۴ = ——

- عدد ۳۹ را با ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ ها و ▫ ها روی میزت نشان بده.
- تعداد یکی‌های عدد ۲۴ چند تا است؟ —— به آن تعداد، از یکی‌های عدد ۳۹ بردار.
- تعداد ده‌تایی‌های عدد ۲۴ چند تا است؟ —— به آن تعداد، از ده‌تایی‌های عدد ۳۹ بردار.
- حالا روی میزت چند تا ▫ است؟ —— چند تا ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ است؟ ——

تصویرهای زیر کارهایی را نشان می‌دهند که انجام دادی:

۲. با کامل‌کردن جاهای خالی، تفریق روبه‌رو را حل کن.

$۴۶ - ۳۲ = \_\_\_\_$

	ده‌تایی	یکی
	۴	۶
−	۳	۲

در این روش، ۳۲ چگونه زیر ۴۶ نوشته شده است؟

۱. هر یک از تفریق‌های زیر را حل کن.

	۷	۹
−	۳	۶

	۴	۴
−	۱	۴

	۳	۵
−	۲	۳

۲. مانند نمونه، با کامل‌کردن جاهای خالی، هر یک از تفریق‌های زیر را حل کن.

۸۵ − ۶۳ = ——

۵۴ − ۲۱ = ——

−		

۹۸ − ۵۷ = ۴۱

	۹	۸
−	۵	۷
	۴	۱

۳. تعداد ۴۶ تا گل رز در یک گل‌فروشی بود. ۱۵ تا از آن‌ها فروخته شد. حالا چند تا گل رز در گل‌فروشی است؟

حلما ۶−۷۹ را به صورت زیر حل کرد:

$$\begin{array}{r} ۷\ ۹ \\ -\ ۶ \\ \hline ۱\ ۹ \end{array}$$

آیا روش او درست است؟ درباره‌ی این‌که چرا روش او درست است یا درست نیست، با دوستت حرف بزن.

۱. جمع یا تفریق‌های زیر را حل کن.

۵۰ + ۳۰ = ـــــ	۶۶ − ۲۴ = ـــــ	۵۴ + ۳۲ = ـــــ
۴۸ + ۲۱ = ـــــ	۹۰ − ۶۰ = ـــــ	۵۶ − ۱۲ = ـــــ

۲. تعداد ۵۸ تا گلدان خالی در یک باغ بود. باغبان در ۳۲ تا از آن‌ها گل کاشت.
حالا، چند تا گلدان خالی در این باغ است؟

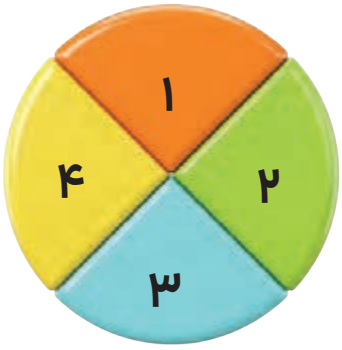

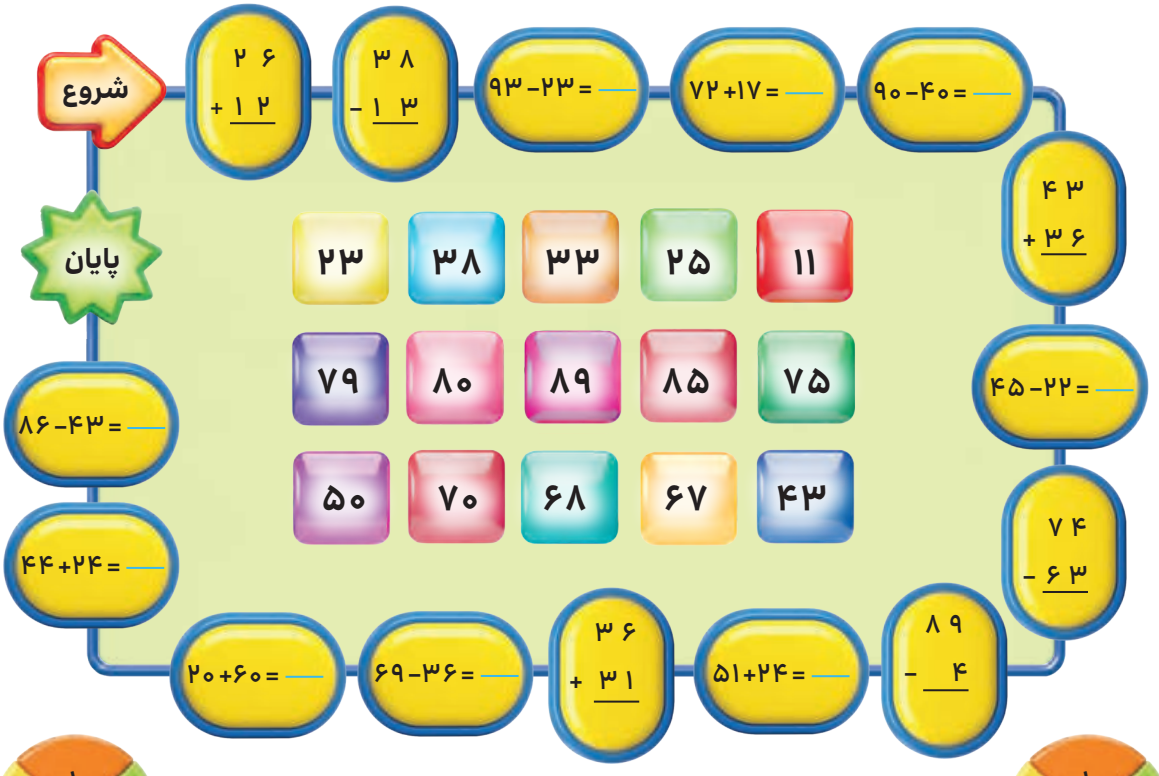
۳. تعداد ۴۴ تا گردو در یک کیسه بود. هادی ۲۵ تا گردوی دیگر در آن کیسه ریخت. حالا ، در آن کیسه چند تا گردو است؟

۴. خانم معلم ۲۳ تا گل‌سر خریده بود. او می‌خواهد به مناسبت روز دختر، یک گل‌سر به هر یک از دانش‌آموزانش هدیه بدهد. اگر تعداد دانش‌آموزان خانم معلم ۳۶ نفر باشند، او باید چند تا گل‌سر دیگر بخرد؟

- هر بازیکن یک مدادرنگی و یک ⬡ بردارد.
- در هر نوبت، یک بازیکن گیره‌ی روی چرخنده را بچرخاند. گیره روی هر عددی که ایستاد، از خانه‌ی شروع حرکت کند و به تعداد آن جلو برود. به هر خانه‌ای که رسید، جواب عبارت داخل آن خانه را از بین اعداد وسط صفحه پیدا کند. اگر عددی که پیدا کرده است درست بود، دور آن عدد خط بکشد و جواب را داخل خانه‌ی جمع یا تفریق بنویسد.
- اگر به خانه‌ای رسید که قبل از این جواب آن نوشته شده بود، باید به خانه‌ی قبلی برگردد و دوباره گیره را بچرخاند.
- بازی تا زمانی که هر دو بازیکن به خانه‌ی پایان برسند ادامه دارد.
- بازیکنی برنده است که دور عددهای بیشتری خط کشیده باشد.

۱۱

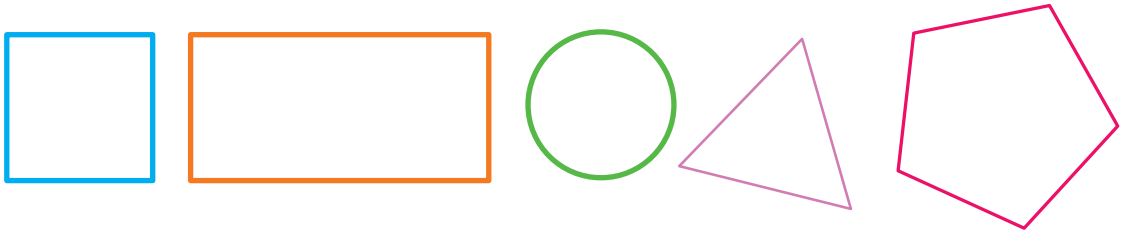
شکل‌ها را بیشتر بشناسیم.

۱

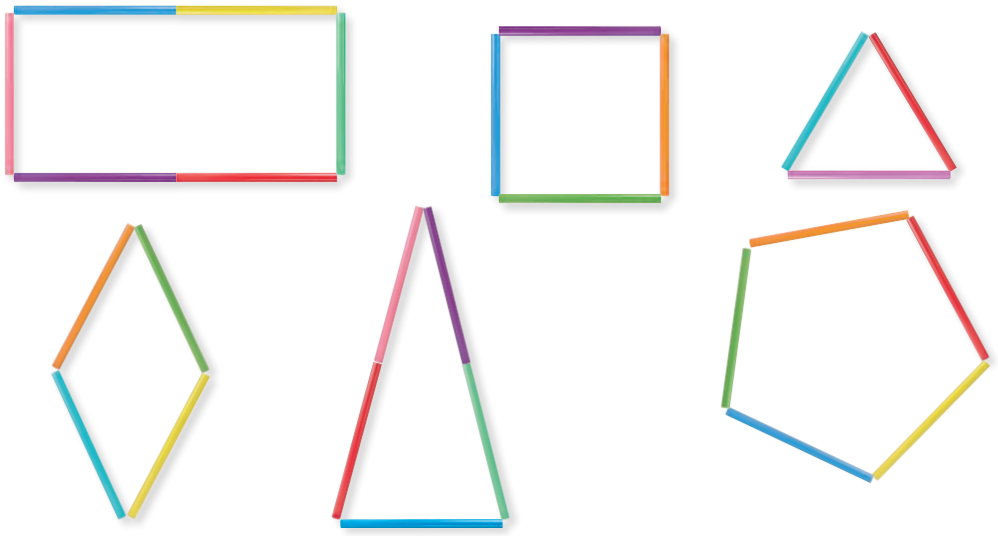

کدام یک از شکل‌های زیر را می‌توانی با نی‌ها بسازی؟

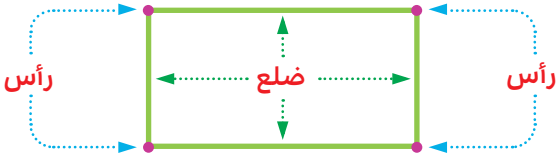

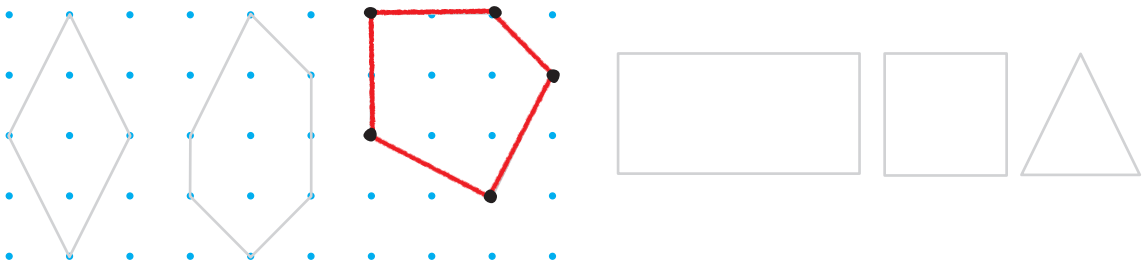
۱. هر یک از شکل‌های زیر را با نی‌ها بساز.

۲. مانند نمونه، با کمک خط‌کش، ضلع‌ها را با پررنگ کن؛ سپس، رأس‌ها را با نقطه‌گذاشتن مشخص کن.

۱. ابتدا ضلع‌ها را با کمک خط‌کش پررنگ کن و رأس‌ها را با نقطه‌گذاشتن مشخص کن؛ سپس، تعداد ضلع‌ها و رأس‌های هر شکل را بنویس.

تعداد ضلع‌ها _____

تعداد رأس‌ها _____

تعداد ضلع‌ها _____

تعداد رأس‌ها _____

تعداد ضلع‌ها _____

تعداد رأس‌ها _____

تعداد ضلع‌ها _____

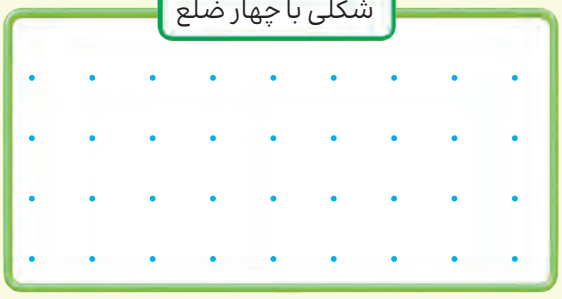
تعداد رأس‌ها _____

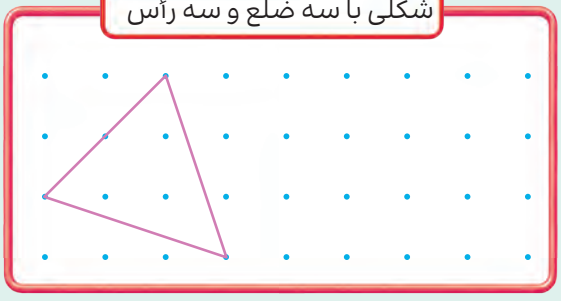
بین تعداد ضلع‌ها و تعداد رأس‌های هر شکل، چه نظمی می‌بینی؟ درباره‌ی آن، با دوستانت حرف بزن.

۲. مانند نمونه، با کمک خط‌کش، در هر قسمت، دو شکل متفاوت رسم کن.

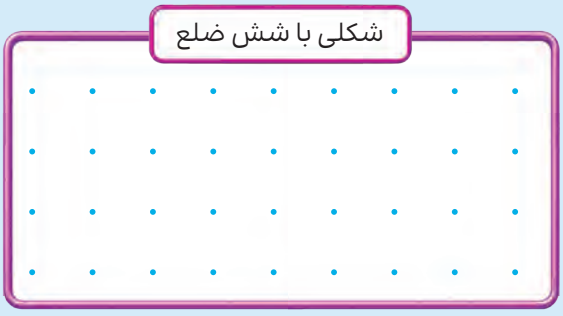
شکلی با چهار ضلع

شکلی با سه ضلع و سه رأس

شکلی با شش ضلع

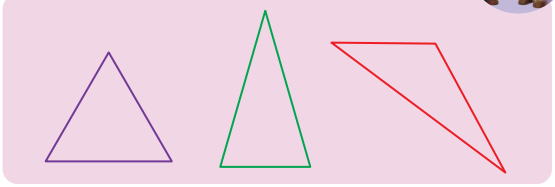

شکلی با پنج رأس

۳. در هر دسته، شباهت‌ها و تفاوت‌های شکل‌های آن دسته را بگو.

۲

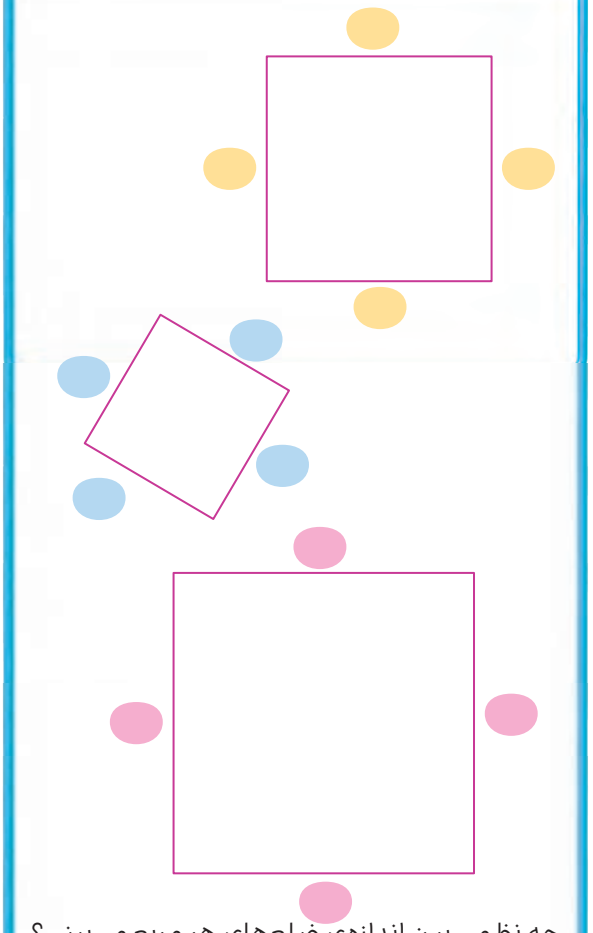

زهرا، برای ساختن شکلی که به آن فکر می‌کند، به چند تا نی نیاز دارد؟ سارا چطور؟ حالا، شکل‌ها را بساز و ببین جوابت درست بود یا نه.

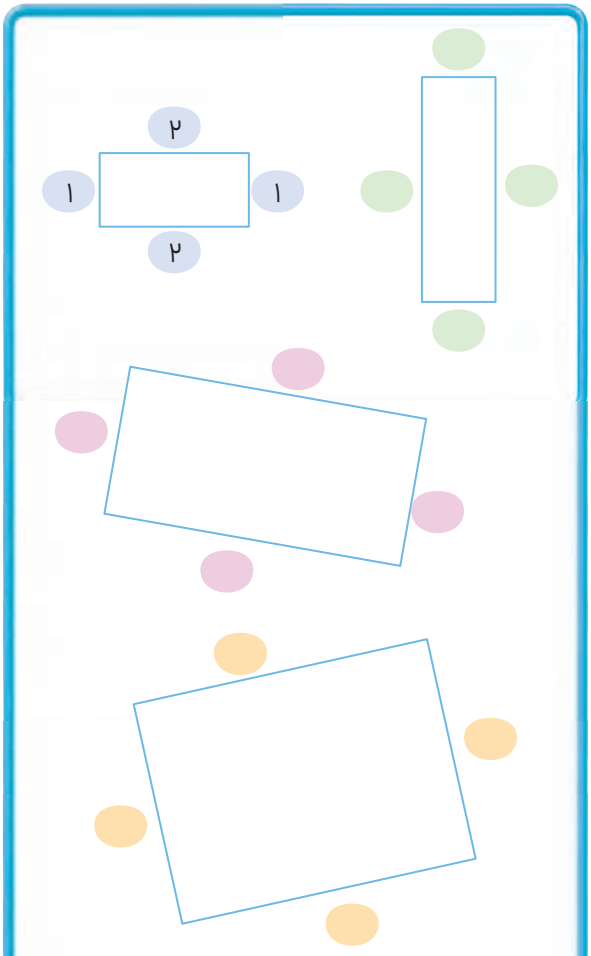

مانند نمونه، در هر شکل، ضلع‌ها را با خط‌کش اندازه بگیر و بنویس چند سانتی‌متر است.

چه نظمی بین اندازه‌ی ضلع‌های هر مربع می‌بینی؟

در هر مربع، اندازه‌ی همه‌ی ضلع‌ها _____

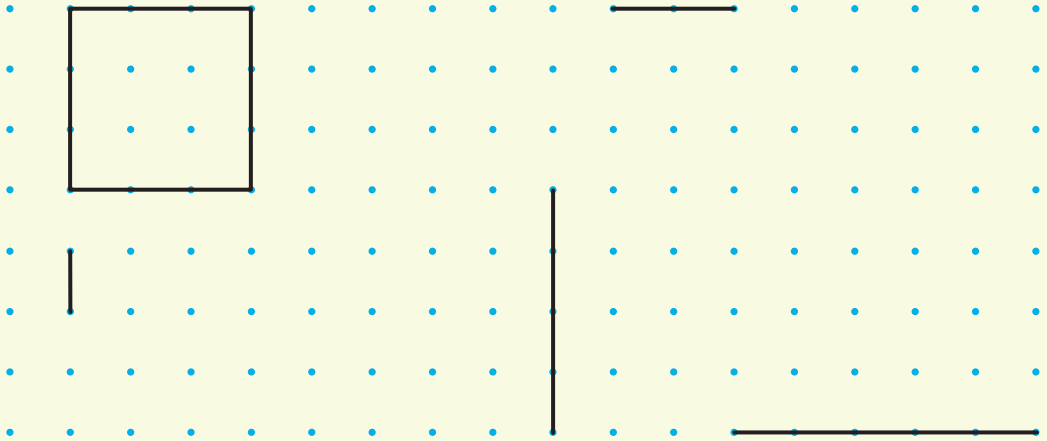
چه نظمی بین اندازه‌ی ضلع‌های هر مستطیل می‌بینی؟

در هر مستطیل، اندازه‌ی _____

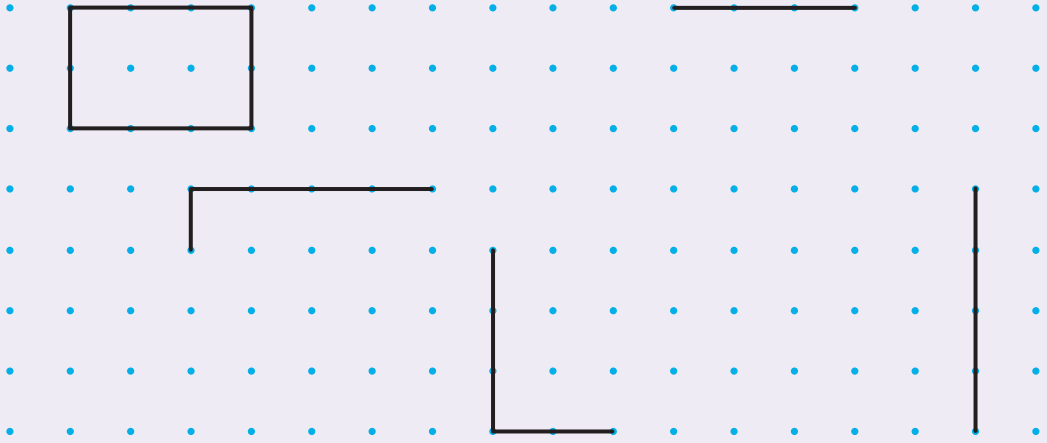

۱. مانند نمونه، با کمک خط‌کش و ضلع‌های داده‌شده، شکل‌ها را کامل کن.

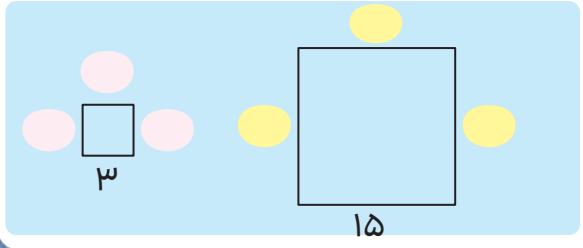
مربع

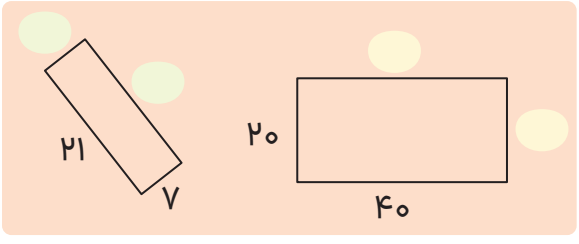

مستطیل

۲. شکل‌های سمت چپ «مربع» و شکل‌های سمت راست «مستطیل» هستند. با کمک اندازه‌هایی که به سانتی‌متر داده شده‌اند، جاهای خالی را کامل کن.

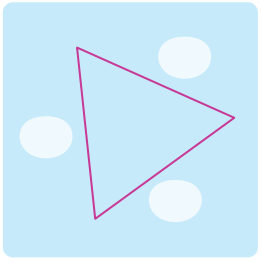
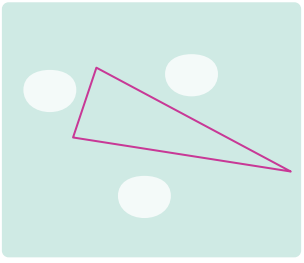
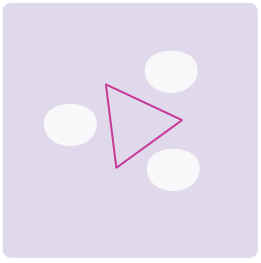
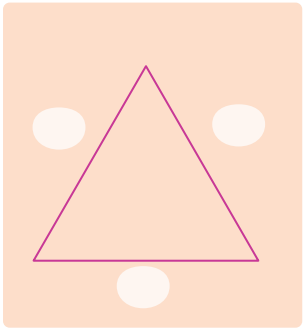
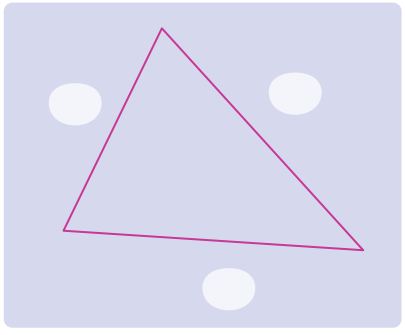
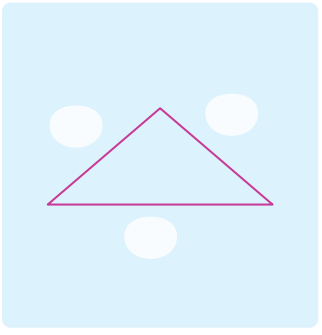

شکل‌هایی که در تصویر می‌بینی چه شباهت‌ها و تفاوت‌هایی دارند؟

ضلع‌های هر مثلث را با خط‌کش اندازه بگیر و بنویس چند سانتی‌متر است.

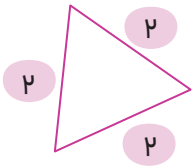

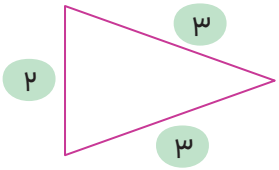
تلاش کن با مثلث‌های بالا دو دسته‌ی متفاوت درست کنی. روی مثلث‌های دسته‌ی اوّل ۱ و روی مثلث‌های دسته‌ی دوم ۲ بنویس. درباره‌ی این‌که این دو دسته را چگونه ساختی، با دوستانت حرف بزن.

به مثلثی که اندازه‌ی هر سه ضلعش با هم برابر باشد **مثلث متساوی‌الاضلاع** می‌گوییم.

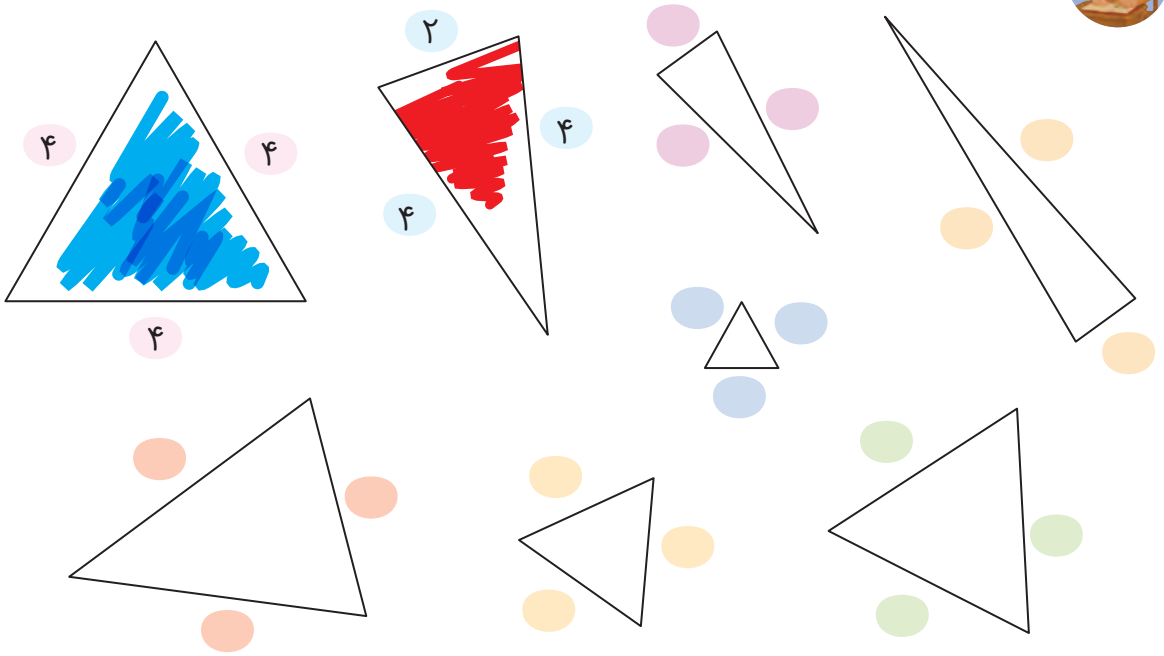

به مثلثی که اندازه‌ی دو ضلعش با هم برابر باشد **مثلث متساوی‌الساقین** می‌گوییم.

۱. ضلع‌های هر مثلث را با خط‌کش اندازه بگیر و بنویس چند سانتی‌متر است.

- مانند نمونه، مثلث‌های متساوی‌الساقین را با مداد قرمز و مثلث‌های متساوی‌الاضلاع را با مداد آبی رنگ کن.

- بازیکن اوّل یک شکل را انتخاب می‌کند. نام آن شکل را بدون آن‌که بازیکن دیگر بفهمد روی کاغذ می‌نویسد.
- بازیکن دوم می‌تواند از بازیکن اوّل ۱ تا ۳ سؤال بپرسد و نام شکل را بگوید.
- اگر جوابش درست بود، ۱۰ امتیاز می‌گیرد و اگر درست نبود، بازیکن اوّل ۱۰ امتیاز می‌گیرد.
- بازیکنان، در سؤال‌هایی که از هم می‌پرسند، نباید از کلمه‌های مربع، مستطیل، دایره، مثلث، مثلث متساوی‌الاضلاع و مثلث متساوی‌الساقین استفاده کنند.
- ۵ دور بازی کنید. در پایان ۵ دور، کسی برنده است که امتیاز بیشتری گرفته باشد.

نوبت	اوّل	دوم	سوم	چهارم	پنجم
امتیاز					

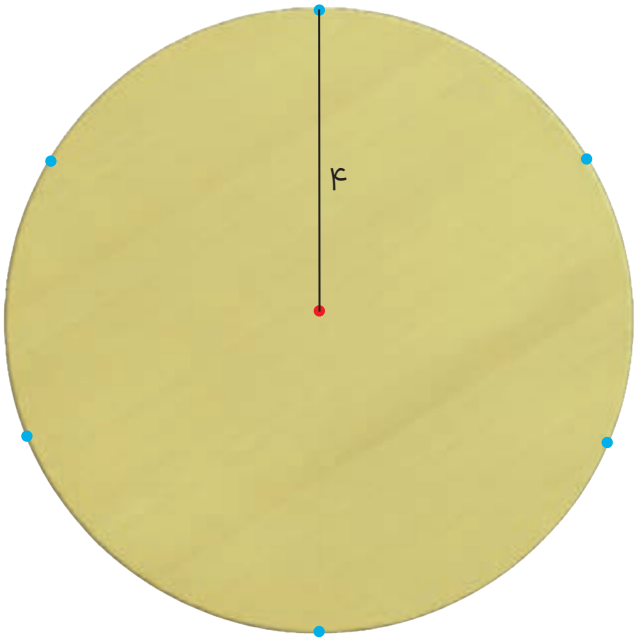

ظرف نی را کجای میز بگذارد تا دست همه به‌راحتی به آن برسد؟

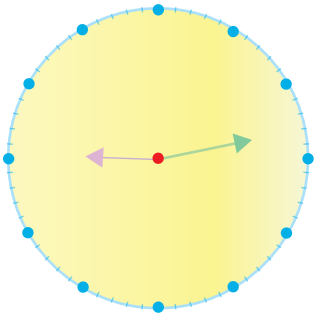

مانند نمونه، در هر تصویر، ● را با خط‌کش به سه تا از ● ها وصل کن؛ سپس، اندازه‌ی خط‌هایی را که کشیدی با خط‌کش اندازه بگیر و به سانتی‌متر بنویس.

چه چیز جالبی درباره‌ی اعدادی که نوشتی می‌بینی؟

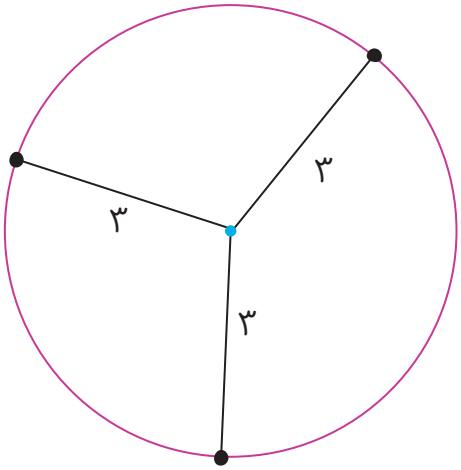

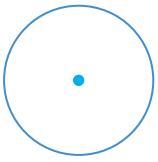
در تصویرهای بالا، به همه‌ی نقطه‌های قرمز **مرکز دایره** می‌گوییم. اگر از هر نقطه‌ی روی دایره تا مرکز آن خط بکشیم، اندازه‌های همه‌ی خط‌های کشیده‌شده با هم برابر می‌شوند.

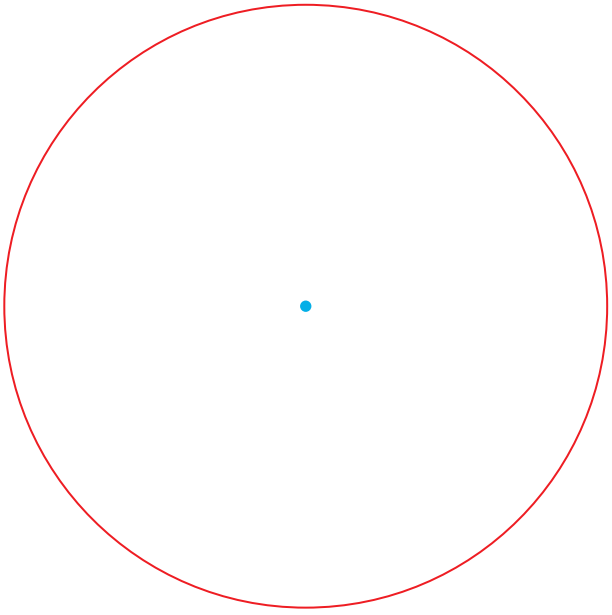

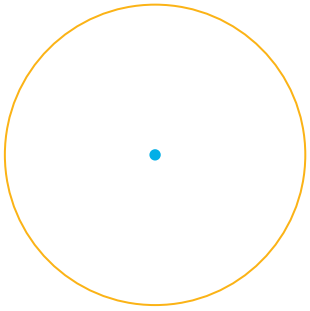
۱. مانند نمونه، روی هر دایره، ۳ تا نقطه بگذار.

- با خط‌کش، هر نقطه را به مرکز دایره وصل کن.
- خط‌هایی را که کشیدی با خط‌کش اندازه بگیر و به سانتی‌متر بنویس.

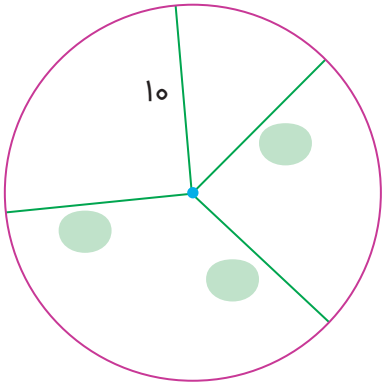

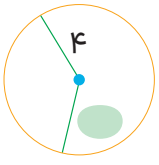

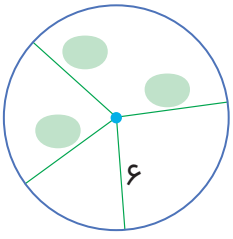

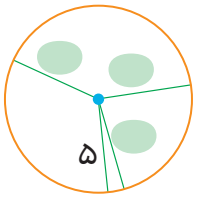

۲. در هر دایره، نقطه‌ی آبی‌رنگ مرکز دایره است. اندازه‌ی خط‌های کشیده‌شده را بنویس.

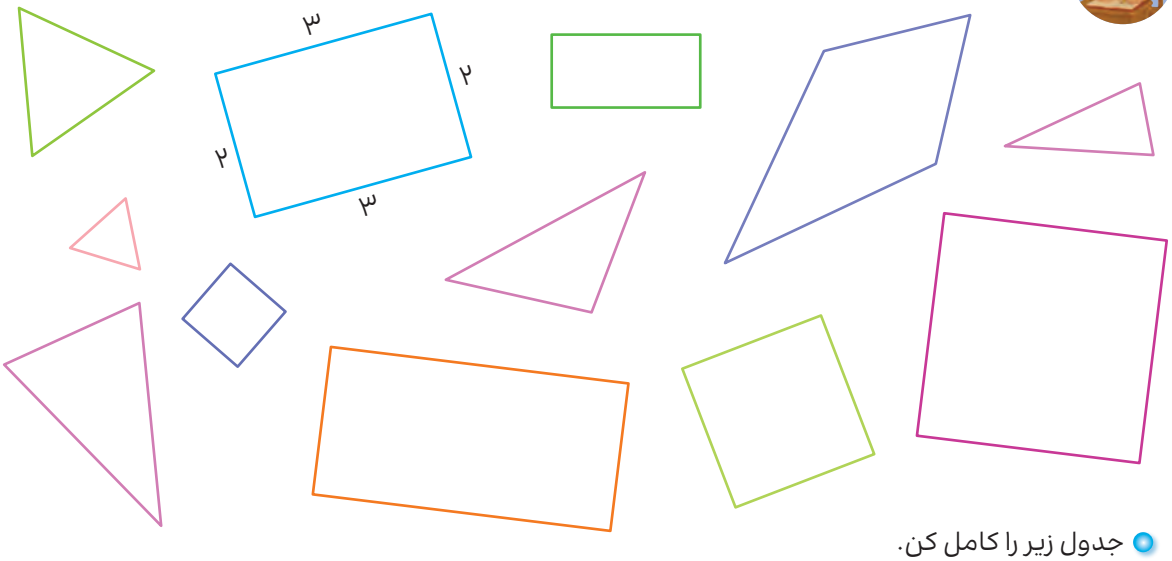

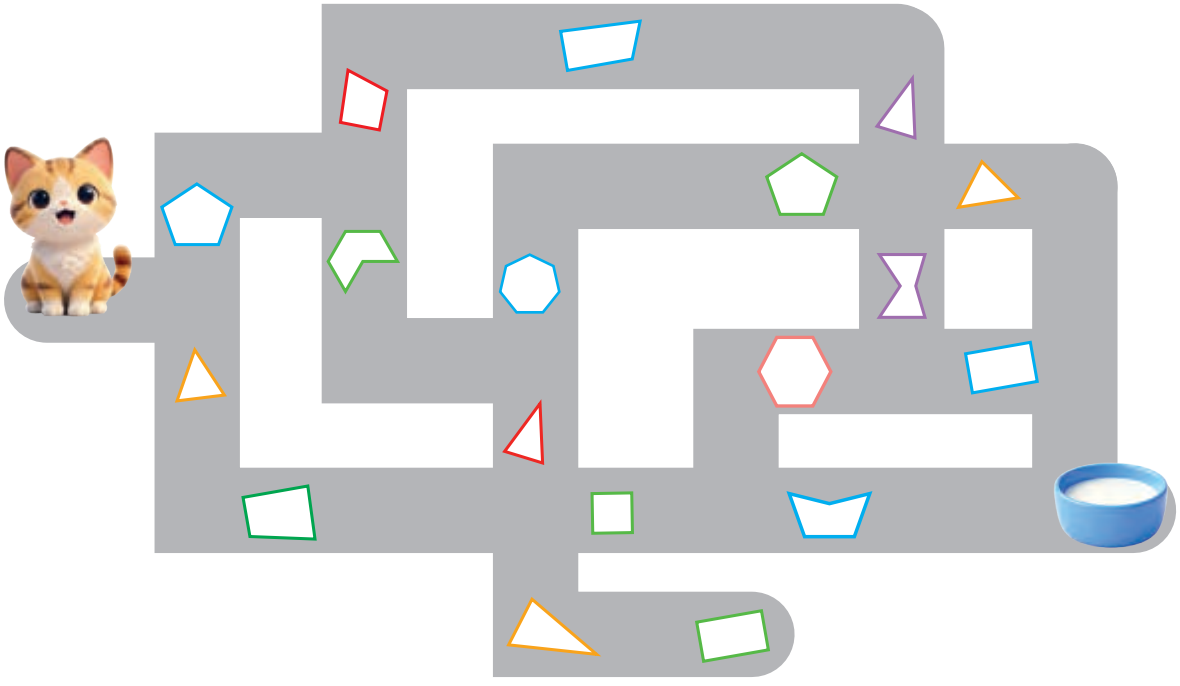
۱. مانند نمونه، در هر شکل، ضلع‌ها را با خط‌کش اندازه بگیر و به سانتی‌متر کنار آن بنویس.

جدول زیر را کامل کن.

نام شکل	مربع	مستطیل	مثلث متساوی‌الاضلاع	مثلث متساوی‌الساقین
تعداد	۳			

۲. با مداد رنگی، راهی را بکش که در آن شکل‌هایی با بیشتر از ۴ ضلع و کمتر از ۸ رأس قرار دارد و را به برسان.

۳. در مرکز کیک دایره‌ای‌شکل، شمع قرار دارد. سارا، برای تزئین کیک، مانند نمونه، به چند تا شکلات دیگر نیاز دارد؟ ـــــ چرا؟

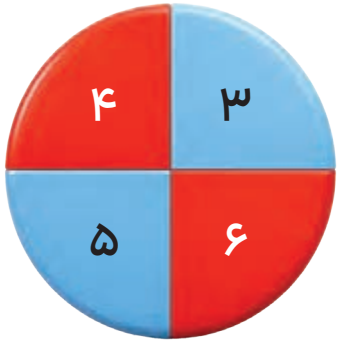

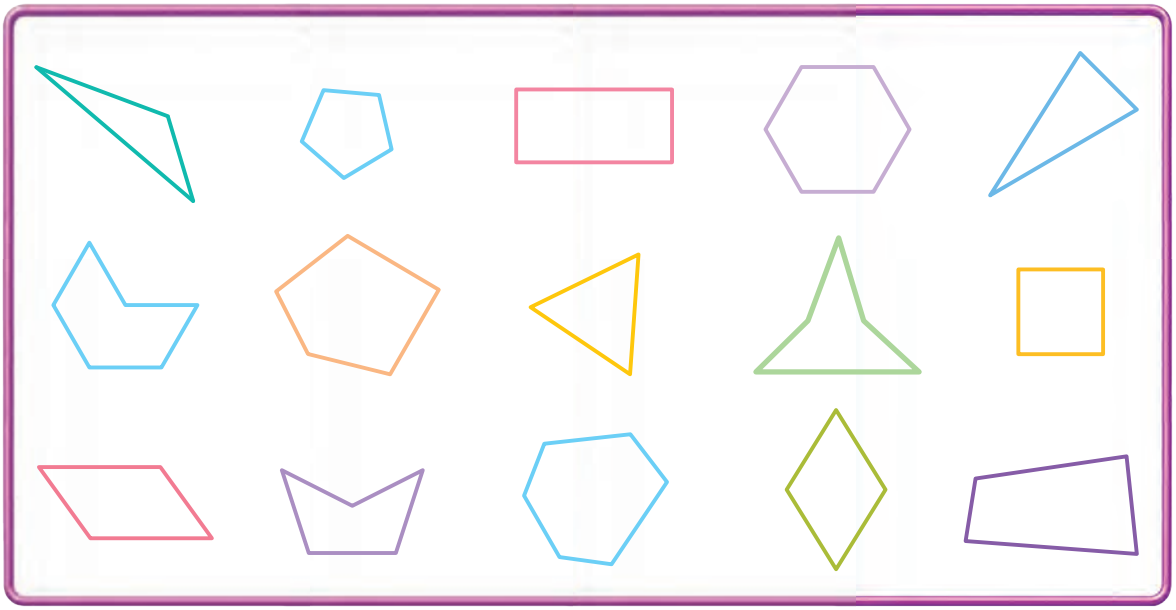

تعداد ضلع

تعداد رأس

- هر بازیکن، به‌نوبت، گیره‌ی روی چرخنده را بچرخاند.
- گیره روی هر عددی که ایستاد، همان بازیکن باید دور یکی از شکل‌ها را که تعداد ضلع‌ها یا رأس‌هایش با عددی که چرخنده روی آن ایستاد مساوی بود با مداد رنگی خود، خط بکشد.
- اگر چرخنده روی عددی ایستاد که قبلاً دور شکل مناسب آن خط کشیده شده بود، نوبت بازیکن بعدی می‌شود.
- در پایان، کسی برنده است که دور تعداد شکل‌های بیشتری خط کشیده باشد.

۱۲

با عددهای سه‌رقمی آشنا شویم.

میلاد پیامبر اکرم(ص)
و امام جعفر صادق(ع)
مبارک باد.
۱۰ بسته‌ی
ده‌تایی

۱

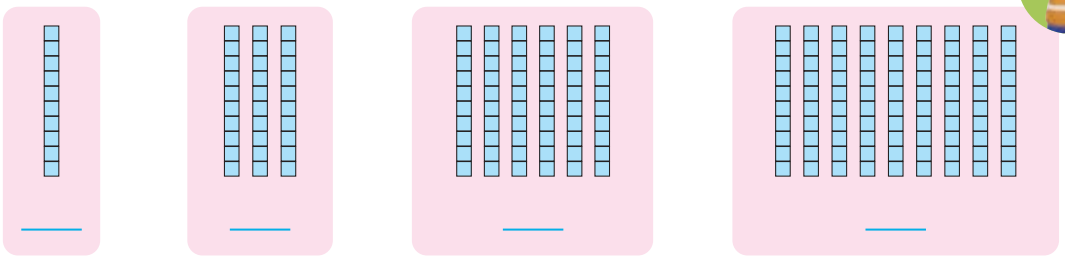
در این کارتن، چند تا شیر است؟

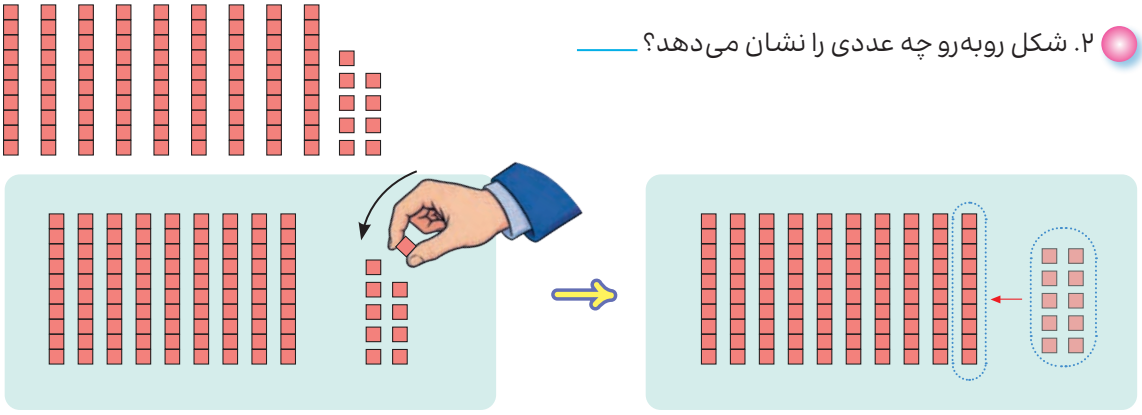

۱. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

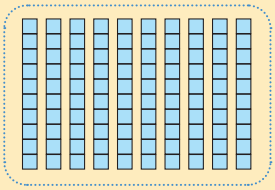
اگر یک ▭ به ۹۰ تا اضافه شود، چند دسته‌ی ده‌تایی می‌شود؟ ____

۲. شکل روبه‌رو چه عددی را نشان می‌دهد؟ ____

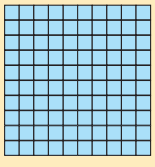

اگر در تصویر سمت چپ، یک ■ به شکل اضافه شود، تعداد یکی‌ها چند تا می‌شود؟ ____

اگر در تصویر سمت راست، ده تا یکی را با یک ده‌تایی عوض کنیم، در کل چند تا ده‌تایی می‌شود؟ ____

۱۰ تا ۱۰تایی می‌شود **صد** تا

یک دسته‌ی **صدتایی**

صدتایی	ده‌تایی	یکی
۱	۰	۰

۱۰۰

پس در هر کارتن شیر ____ تا شیر است.

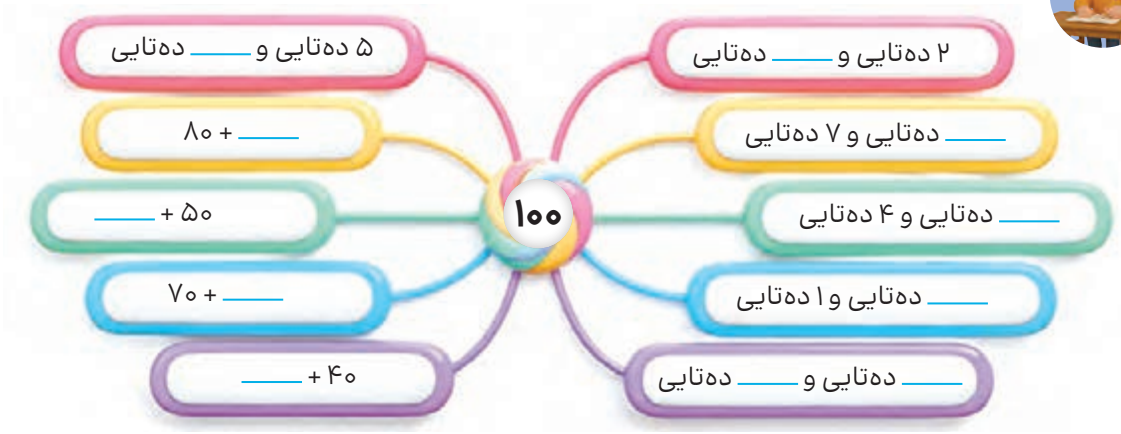

۱۰۰ یک عدد **سه‌رقمی** است. رقم‌های یکان و دهگانش صفر و رقم **صدگانش** یک است.

صدگان	دهگان	یکان
۱	۰	۰

۱. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

۲. با کشیدن شکل، به مسئله‌های زیر پاسخ بده. برای ده‌تایی‌ها از | استفاده کن.

- از یک کارتن صدتایی شیر، ۳ بسته‌ی ده‌تایی آن استفاده شده است. چند بسته‌ی ده‌تایی باقی مانده است؟

- ۴ بسته‌ی ده‌تایی شیر روی میز و ۷ بسته‌ی ده‌تایی هم زیر میز است. آیا این شیرها در یک کارتن صدتایی جا می‌شوند؟ ___

دلیل پاسخ خود را به دوستانت توضیح بده.

۳. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

۹۲ ۹۳ ۹۴ ___ ___ ___ ___ ۹۹ ___

___ ___ ___

۲۰ ۳۰ ۴۰ ___ ___ ___ ___ ۹۰ ___

___ ___ ___

- با کمک اعدادی که نوشتی، جاهای خالی را کامل کن.

۲ تا بعد از ۹۸ می‌شود ___

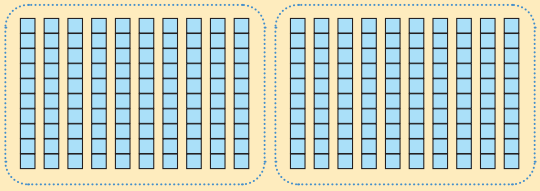
۲۰ تا قبل از ۱۰۰ می‌شود ___

۲

ماهان از کجا بفهمد چند تا شیر برای جشن تهیه شده است؟

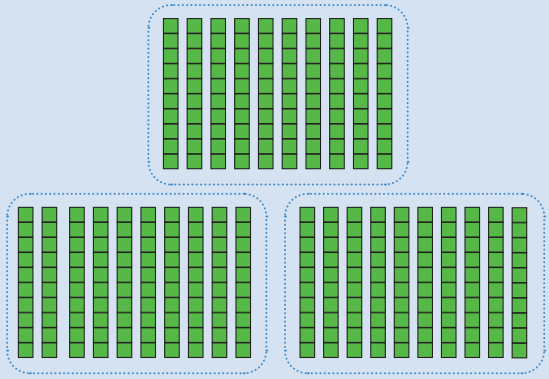

مانند نمونه، دسته‌های صدتایی درست کن و در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

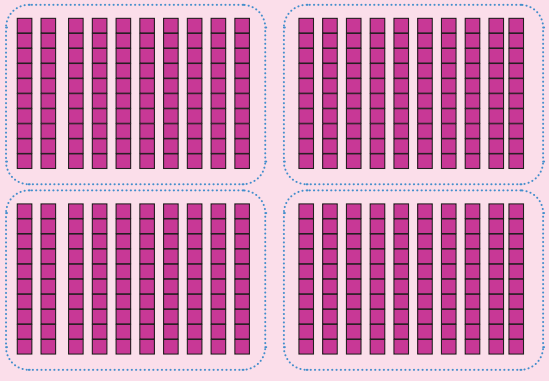
صدگان	دهگان	یکان
___	___	___

___ تا ده‌تایی یا ___ تا صدتایی می شود: **دویست**

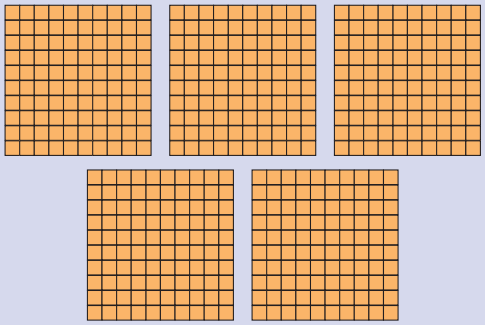
صدگان	دهگان	یکان
___	___	___

___ تا ده‌تایی یا ___ تا صدتایی می شود: **سیصد**

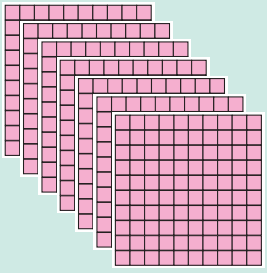
صدگان	دهگان	یکان
___	___	___

___ تا ده‌تایی یا ___ تا صدتایی می شود: **چهارصد**

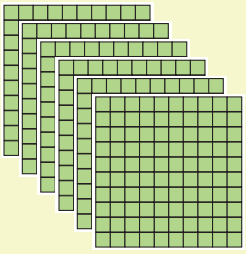
صدگان	دهگان	یکان
___	___	___

___ صدتایی یا ___ ده‌تایی می‌شود: **پانصد**

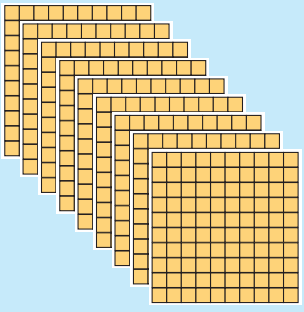
صدگان	دهگان	یکان
___	___	___

___ صدتایی یا ___ ده‌تایی می‌شود: **هفتصد**

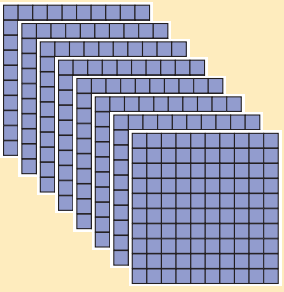
صدگان	دهگان	یکان
___	___	___

___ صدتایی یا ___ ده‌تایی می‌شود: **ششصد**

صدگان	دهگان	یکان
___	___	___

___ صدتایی یا ___ ده‌تایی می‌شود: **نهصد**

صدگان	دهگان	یکان
___	___	___

___ صدتایی یا ___ ده‌تایی می‌شود: **هشتصد**

۱. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

صدگان	دهگان	یکان
___	___	___

نهصد

صدگان	دهگان	یکان
۷	۰	۰

صدگان	دهگان	یکان
___	___	___

۴۰۰

- عددی با یکان ۰ ، دهگان ۰ و صدگان ۶ می‌شود: ___ یا _____.
- عددی با یکان ___ ، دهگان ___ و صدگان ___ می‌شود: ___ یا هشتصد.

۲. جاهای خالی را کامل کن. از کشیدن شکل هم می‌توانی استفاده کنی.

۳۰ تا ده‌تایی می‌شود: ___

۵۰ تا ده‌تایی می‌شود: ___

___ تا ده‌تایی می‌شود: ۲۰۰

۳. جاهای خالی را کامل کن و درباره‌ی نظم بین این عددها حرف بزن.

۱۰۰ ۲۰۰ ۳۰۰ ___ ___ ___ ___ ___ ___

___ ___ ___

۴. من چه عددی هستم؟

- رقم‌های یکان و دهگانم ۰ و رقم صدگانم سه تا بیشتر از رقم دهگانم است. ___
- عددی سه‌رقمی هستم. رقم صدگانم ۲ و بقیه‌ی رقم‌هایم صفر است. ___

۵. در یک کارتن، ۱۰ تا شانه‌ی ده‌تایی تخم‌مرغ است. ۴ تا کارتن تخم‌مرغ چند تا تخم‌مرغ دارد؟

- چند تا شانه‌ی تخم‌مرغ دارد؟

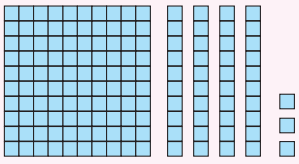
۶. فروشنده‌ی یک فروشگاه، با هر ۱۰۰ تا برگه‌ی سفید، یک بسته‌ی کوچک کاغذ درست می‌کند. هر بسته‌ی بزرگ کاغذ ۵۰۰ تا برگه دارد. با چند بسته‌ی کوچک یک بسته‌ی بزرگ کاغذ درست می‌شود؟

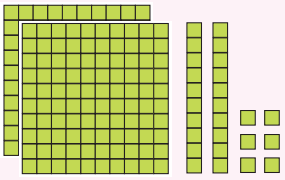
به‌نظرت، چند تا شیر روی میز است؟

۱. جاهای خالی را کامل کن.

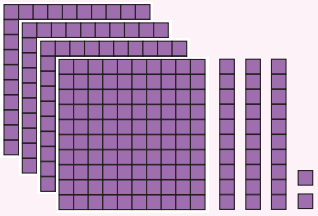
صدگان	دهگان	یکان
ــــ	ــــ	ــــ

می‌خوانیم: صدوچهل‌وسه

صدگان	دهگان	یکان
ــــ	ــــ	ــــ

می‌خوانیم: دویست‌و بیست‌وشش

صدگان	دهگان	یکان
ــــ	ــــ	ــــ

می‌خوانیم: ــــــــــــــــــــ

۲. در هر ردیف جدول، بین عددها چه نظمی می‌بینی؟ در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

۹۱	۹۲	۹۳			۹۶				۱۰۰
۱۰۱	۱۰۲	۱۰۳							
۱۱۱						۱۱۷			

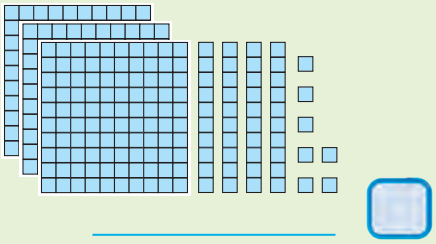
۱۰	۲۰	۳۰			۶۰				۱۰۰
۱۱۰	۱۲۰	۱۳۰							
۲۱۰						۲۷۰			

۱. جاهای خالی را کامل کن.

یکان	دهگان	صدگان

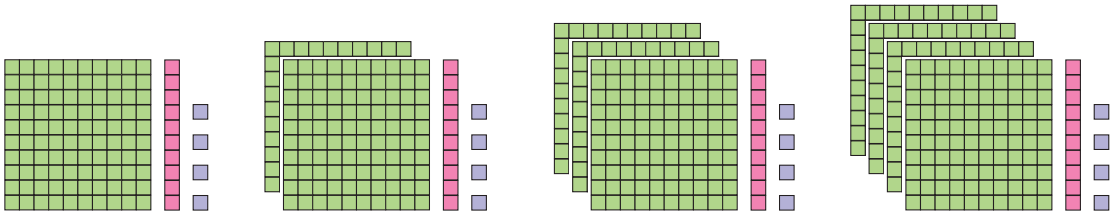
نهصدوسی‌ونه

یکان	دهگان	صدگان

۸۰۲

۲. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

این عددها چه شباهت‌ها و چه تفاوت‌هایی دارند؟

۳. کتاب ریاضی دوست‌داشتنی (۱) دوم دبستان چند صفحه است؟ _____

۴. چندتا چندتا بشمار و بنویس.

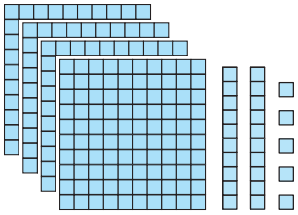
۱۲۱	۱۲۲					۱۲۷		
۳۴۷	۳۴۸			۳۵۱				
۷۱۰	۷۲۰				۷۶۰			
	۶۵۰	۶۶۰			۶۹۰			
	۲۲۳	۳۲۳			۶۲۳			

۵. در جاهای خالی، عدد مناسب بنویس.

۴۰۱	۴۰۲	۴۰۳			۴۰۶				۴۱۰
۴۱۱	۴۱۲	۴۱۳							۴۲۰
			۴۲۴			۴۲۷			

۴۲۵ تا شیر چند تا ، چند تا و چند تا است؟

۱. جاهای خالی را کامل کن.

یکان	دهگان	صدگان
___	___	___

_____

در عدد ۴۲۵، رقم صدگان ____ است و ۴۰۰ را نشان می‌دهد. رقم دهگان ____ است و ۲۰ را نشان می‌دهد و رقم یکان ____ است و ۵ را نشان می‌دهد.

پس می‌توانیم برای این عدد، تساوی زیر را بنویسیم. عبارت سمت راست تساوی **گسترده‌ی** عدد سمت چپ تساوی است.

۴۲۵ = ۴۰۰ + ____ + ____

جدول ارزش مکانی را هم می‌توانیم مانند روبه‌رو، به‌صورت خلاصه، نشان بدهیم.

ص	د	ی
___	___	___
___	۲۰	___

۲. گسترده‌ی عددهای زیر را بنویس.

۲۹۶ = ____ + ____ + ____

۷۳ = ____ + ____

۴۷ = ____ + ____

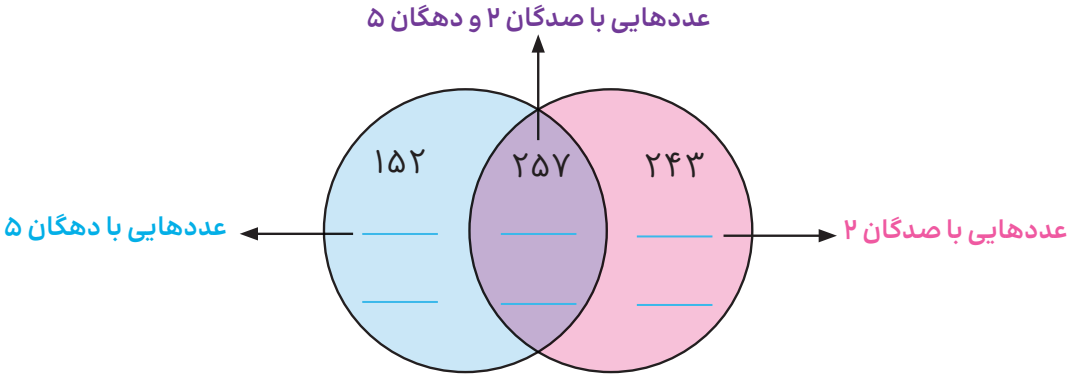
۱. با توجه به جدول ارزش مکانی، رقم مشخص‌شده چه عددی را نشان می‌دهد؟ جاهای خالی را کامل کن.

۵۰۷	۴۹۳	۶۰۸	۷۰۲
↓	↓	↓	↓
_____	_____	_____	_____

۲. گسترده‌ی عددهای زیر را بنویس.

۹۳=	۲۸۳=	۴۹۵=
۵۷=	۲۱۰=	۸۰۹=

۳. مانند نمونه، در هر قسمت، دو عدد بنویس.

آیا عدد ۷۳۲ را می‌توان در قسمتی از این شکل قرار داد؟ دلیل آن را برای دوستانت توضیح بده.

۴. آموزگار از دانش‌آموزان خواست عدد سیصد و بیست و هفت را بنویسند.

۳۰۰۲۰۷

۷۲۳

۳۲۷

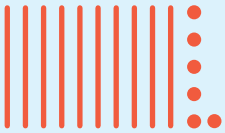

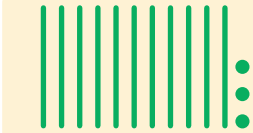
کدام پاسخ درست است و کدام پاسخ درست نیست؟ _____

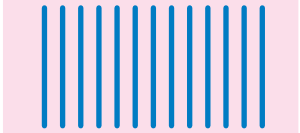
درباره‌ی درست‌بودن یا درست‌نبودن پاسخ‌ها، با دوستانت حرف بزن.

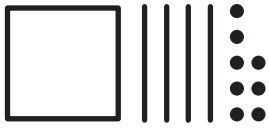
۱. هر کدام از شکل‌ها چه عددی را نشان می‌دهد؟

۲. هر □ ۱۰۰ تا را نشان می‌دهد. شکل زیر چه عددی را نشان می‌دهد؟

مانند بالا، عددهای زیر را با کمک کشیدن شکل نشان بده.

۳۴۵ ۲۱۰ ۲۰۰

۳. من چه عددی هستم؟

- عددی سه‌رقمی هستم که رقم یکانم ۴، دهگانم ۵ و صدگانم ۷ است: _____
- عددی سه‌رقمی هستم که رقم صدگانم ۴، یکانم ۵ و دهگانم صفر است: _____
- عددی سه‌رقمی هستم که رقم یکانم ۲، دهگانم یکی بیشتر از یکانم و صدگانم ۲ تا بیشتر از دهگانم است: _____

۴. سارا می گوید: ۳ + ۳۰ + ۲۰۰ و ۱۳ + ۲۰ + ۲۰۰ مساوی هستند. آیا سارا درست می گوید؟ _____
دلیل پاسخ خود را به دوستانت توضیح بده.

۵. چندتا چندتا بشمار و بنویس.

از ۴۹۹ تا ۵۲۳ یکی‌یکی بشمار و بنویس.

۴۹۹ _____

_____

از ۷۶۰ تا ۸۴۰ را ده‌تا ده‌تا بشمار و بنویس.

۷۶۰ _____

از ۳۲۴ تا ۹۲۴ را صدتا صدتا بشمار و بنویس.

۳۲۴ _____

دویست‌وهفت - دویست‌وهشت - _____ - _____ - _____

سیصدوبیست - سیصدوسی - _____ - _____ - _____

۶. با نوشتن گسترده یا عدد مناسب، تساوی‌های زیر را کامل کن.

۵۴۹ = _____ + _____ + _____

۴۰۷ = _____ + _____ + _____

۰ + ۴۰ + ۳۰۰ = _____

۹ + ۸۰ = _____

۷. به‌نظرت، تعداد ها چند تا است؟ _____

برای دوستانت، توضیح بده چطوری فهمیدی.

بازارچه‌ی خیریه‌ی مدرسه
۱۳
جمع و تفریق عددهای دورقمی
را حل کنیم. ۲
تخم‌مرغ
رنگی
سبزه
دست‌بند
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰

۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
۱۰
فرفره

۱

مریم و سارا با هم چند تا دست‌بند آورده‌اند؟ از ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ و ▭ یا رسم شکل استفاده کن و روش حل خود را توضیح بده.

۱. کارهای زیر را به‌ترتیب انجام بده تا جمع روبه‌رو را حل کنی.

۳۷ + ۲۶ = ــــ

هر عدد را با ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ و ▭ روی میزت نشان بده.

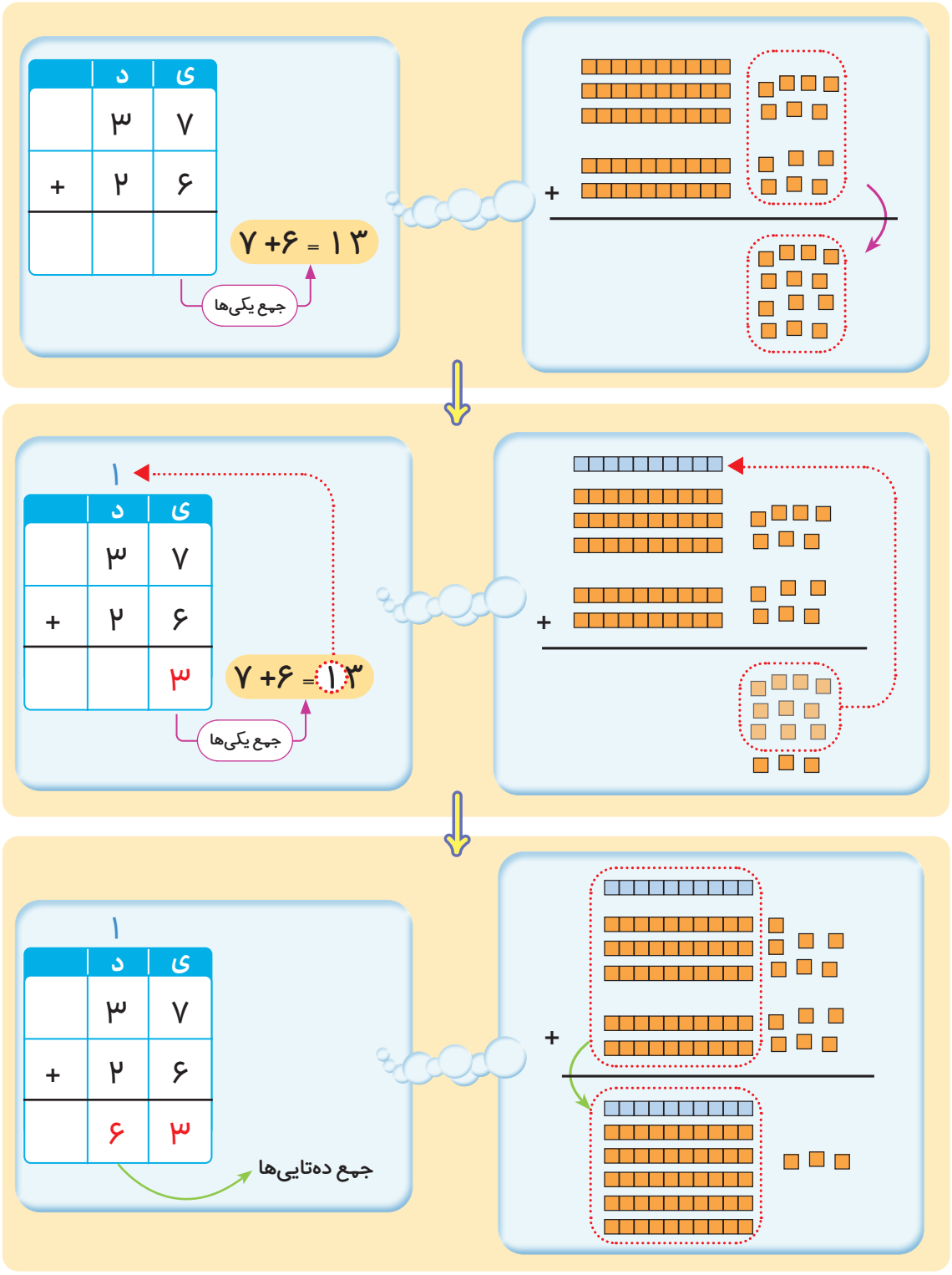
▭ های دو عدد را کنار هم بگذار. تعداد ▭ ها چند تا شد؟ ــــ

▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ های دو عدد را کنار هم بگذار. ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ ها چند تا شد؟ ــــ

ده تا از ▭ ها را با یک ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ عوض کن.

اکنون، روی میزت چند تا ▭ است؟ ــــ چند تا ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ است؟ ــــ

تصویرهای زیر کارهایی را نشان می‌دهد که انجام دادی.

عدد ۱ بالای ده‌تایی‌ها چه چیزی را نشان می‌دهد؟

۲. جاهای خالی را کامل کن و جواب جمع را بنویس.

	د	ی
	۲	۸
+	۵	۴
		۲

۱

۲۸ + ۵۴ = ــــ

۱. هر یک از جمع‌های زیر را حل کن.

۳۶ + ۴۵ = ــــ

+		

۷۶ + ۱۸ = ــــ

+		

۴۹ + ۲۷ = ــــ

+		

۶۳ + ۲۸ = ــــ

۱۹ + ۶۹ = ــــ

۵۸ + ۳۷ = ــــ

۲. تعداد ۶۸ نفر در بوستان محله در حال ورزش‌کردن بودند. ۱۶ نفر دیگر هم برای ورزش‌کردن به بوستان محله آمدند. حالا، چند نفر در این بوستان در حال ورزش‌کردن هستند؟

تعداد فرفره‌هایی که خانواده‌ی زهرا ساختند چند تا است؟ روش حل خودت را در جای مشخص‌شده بنویس.

روش حل خود را بنویس.

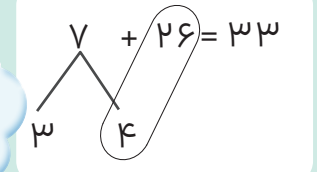
۱. درباره‌ی روش‌های زیر، با دوستانت حرف بزن.

۶ چون یکی است، آن را زیر ۷ می‌نویسم.

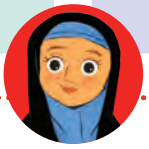
$$\begin{array}{r} {\scriptstyle 1}\\ 7\\ +\ 2\ 6\\ \hline 3\ 3 \end{array}$$

۲۶ با چه عددی جمع شود، ۳۰ می‌شود؟ ۴

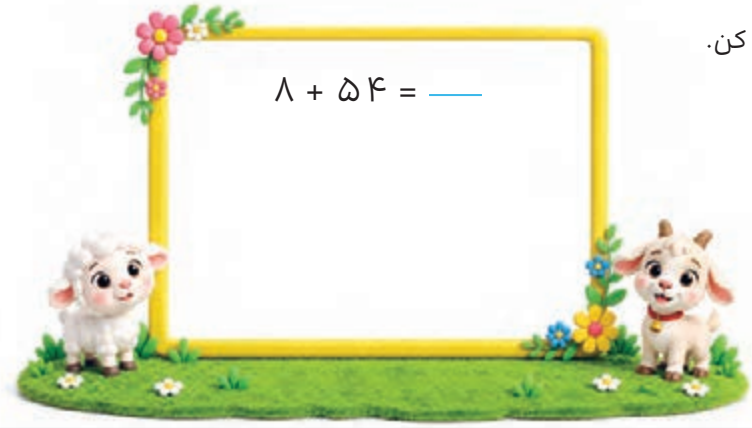

همان‌طور که قبل از این یاد گرفتی، با عوض‌کردن جای اعداد در جمع، جواب جمع تغییر نمی‌کند؛ پس می‌توانیم جای ۷ و ۲۶ را در ۷+۲۶ عوض کنیم.

$$\begin{array}{r} {\scriptstyle 1}\\ 2\ 6\\ +\ 7\\ \hline 3\ 3 \end{array}$$

۲. جمع زیر را حل کن.

$۸ + ۵۴ =$ ــــ

۱. هر یک از جمع‌های زیر را حل کن.

۱۶ + ۳۱ = ___	۱۷ + ۲۷ = ___	۴ + ۲۸ = ___
۱۴ + ۵۷ = ___	۷ + ۴۵ = ___	۲۸ + ۴۶ = ___
۶ + ۷۷ = ___	۵۶ + ۳۸ = ___	۴۰ + ۵۳ = ___

جواب جمع‌های بالا را در جدول روبه‌رو بنویس و رنگ کن.

۱۶ + ۳۱ =	۱۷ + ۲۷ =	۴ + ۲۸ =
۱۴ + ۵۷ =	۷ + ۴۵ =	۲۸ + ۴۶ =
۶ + ۷۷ =	۵۶ + ۳۸ =	۴۰ + ۵۳ =

جواب جمع کوچک‌تر از ۵۰

جواب جمع بزرگ‌تر از ۸۰

شکل رنگ‌شده تو را یاد چه چیزی می‌اندازد؟

_____

۲. برای پذیرایی از شرکت‌کنندگان در جشن نیکوکاری، ۱۵ تا کیک روی میز بود. خانم معلم ۸۳ تا کیک دیگر هم روی میز قرار داد. حالا، چند تا کیک روی میز است؟

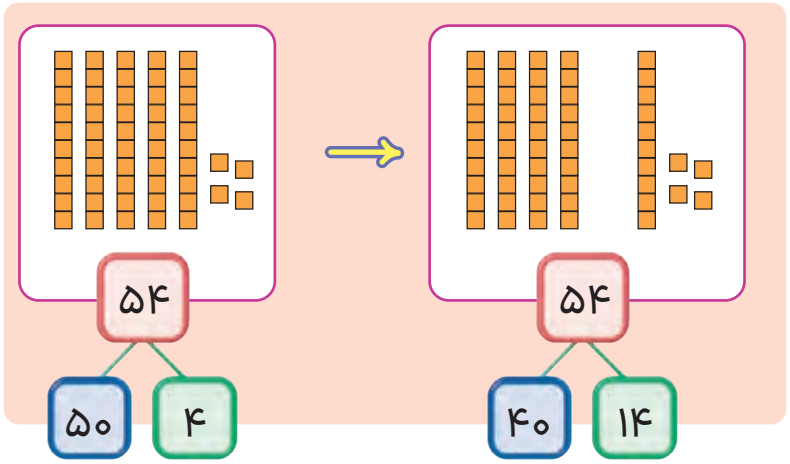

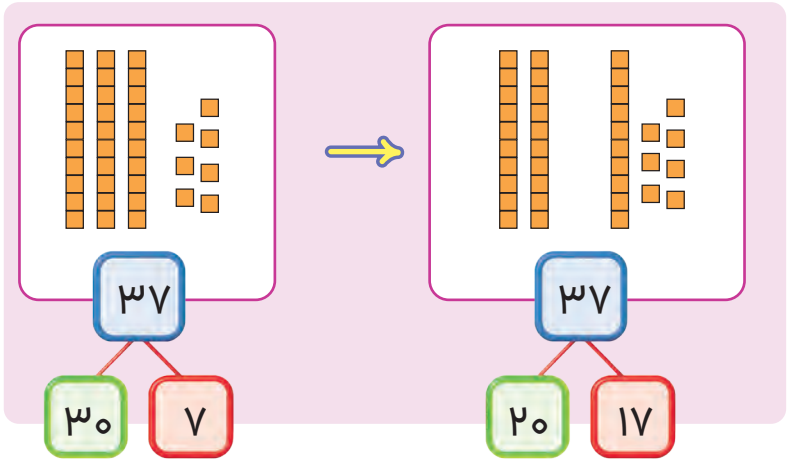
چند تا از فرفره‌هایی که زهرا و هم‌گروهی‌اش آورده بودند فروخته نشده است؟ از ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ و ▭ یا رسم شکل استفاده کن و روش حل خود را توضیح بده.

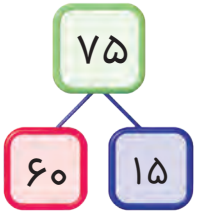

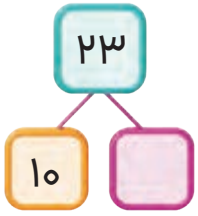
آن‌چه را که در هر تصویر می‌بینی با استفاده از ▭▭▭▭▭▭▭▭▭▭ و ▭ انجام بده.

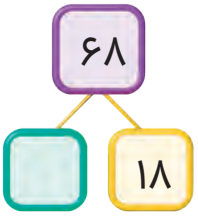

مانند نمونه، جاهای خالی را کامل کن.

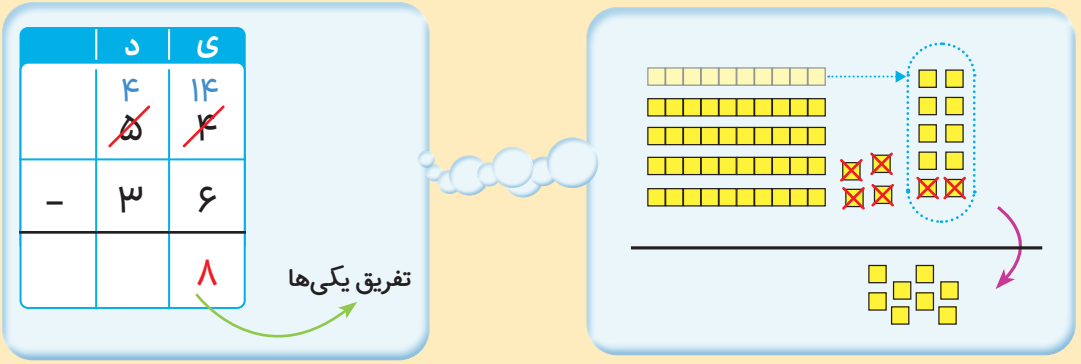

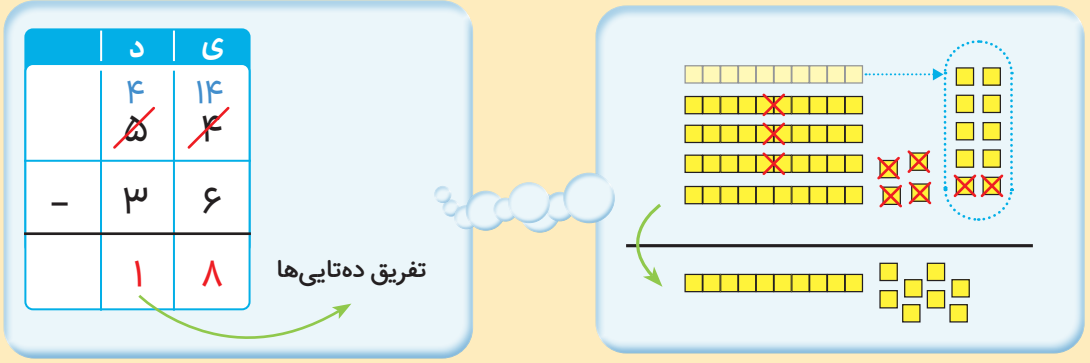

تصویرهای زیر نشان می‌دهند که چگونه می‌توانیم ۳۶-۵۴ را حل کنیم.

چرا ۵۴ به ۴۰ و ۱۴ تبدیل شده است؟

جاهای خالی را کامل کن و جواب تفریق را بنویس.

۶۲ – ۲۷ = ___

۵ ___

	۶	۲
–	۲	۷

۱. مانند نمونه، هر یک از تفریق‌های زیر را حل کن.

۵۷ – ۳۸ = ___

–		

۴۳ – ۲۴ = ___

	۴	۳
–	۲	۴

۹۰ – ۶۶ = ___

۷۲ – ۱۶ = ___

۲. در یک باغ، ۴۶ تا درخت پرتقال و ۱۸ تا درخت نارنگی است. در این باغ، تعداد درختان پرتقال چند تا بیشتر از تعداد درختان نارنگی است؟

زهرا و بهار با هم چند تا فرفره آوردند؟ روش حل خود را در جای مشخص‌شده بنویس.

روش حل خود را بنویس.

۱. مانند نمونه، در هر تصویر، دور چیز اضافی خط بکش.

۲. زهرا ۳۳ تا، شبنم ۱۸ تا و بهار ۲۱ فرفره آوردند. زهرا و بهار با هم چند تا فرفره آوردند؟

۷۲ تا فرفره آوردند.

۳۳+۱۸= ۵۱

۵۱+۲۱= ۷۲

۵۴ تا فرفره آوردند.

۳۳+۲۱= ۵۴

- کدام یک درست حل کرده است؟
- اشتباه نفر دیگر چیست؟

گاهی در مسئله، اطلاعاتی وجود دارد که اضافی هستند و کمکی به پیداکردن خواسته‌ی مسئله نمی‌کنند. به‌عنوان مثال، در این مسئله، تعداد فرفره‌های شبنم اضافی است.

در مسئله‌های زیر، با مشخص‌کردن خواسته و داده‌ها در ذهنت، مانند نمونه، دور اطلاعات اضافی خط بکش؛ سپس، مسئله‌ها را حل کن.

- در جشن تولد ۸ سالگی امید، در یک ظرف ۲۵ تا بیسکویت بود. بچه‌ها ۱۲ تا از بیسکویت‌ها را خوردند. چند تا بیسکویت در ظرف ماند؟

- در ساعت ۱۰ صبح، لیلا ۱۶ تا صدف و خواهرش ۷ تا صدف کمتر از او پیدا کرد. آن‌ها با هم چند تا صدف پیدا کردند؟

- پارسا ۲۲ تا کارت بازی و ۸ تا لگو داشت. برادر ۱۰ ساله‌ی پارسا، ۹ تا کارت بیشتر از پارسا دارد. تعداد کارت‌های برادر پارسا چند تا است؟

۱. جمع و تفریق‌های زیر را حل کن.

۵۳ − ۱۷ = ——

۲۶ + ۶۸ = ——

۶۰ − ۴۴ = ——

۴۸ + ۳۵ = ——

۲. جدول زیر تعداد پرچم‌هایی را نشان می‌دهد که دانش‌آموزان برای بازارچه‌ی نیکوکاری مدرسه‌ی خود درست کردند.

نام	معصومه	نرگس	بهاره	ساناز
تعداد پرچم‌ها	۳۵	۱۸	۲۷	۴۳

ساناز چند تا پرچم بیشتر از نرگس درست کرده است؟

از اطلاعات جدول، استفاده کن و از دوستت یک سؤال بپرس تا او جواب بدهد.

۳. در مسئله‌های زیر، با مشخص‌کردن خواسته و داده‌ها در ذهنت، دور اطلاعات اضافی خط بکش و سپس، آن‌ها را حل کن.

- در سبد میوه ۱۶ تا سیب و ۱۷ تا خیار و ۹ تا موز بود. تعداد خیارها چند تا بیشتر از تعداد موزها بود؟

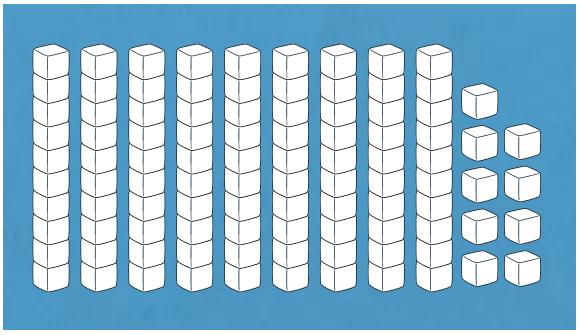

- کیوان در یک جعبه ۲۲ تا لگو داشت. او در ساعت ۱۰ صبح، با ۱۹ تا از لگوها، یک ساختمان ساخت. چند تا از لگوها در جعبه ماندند؟

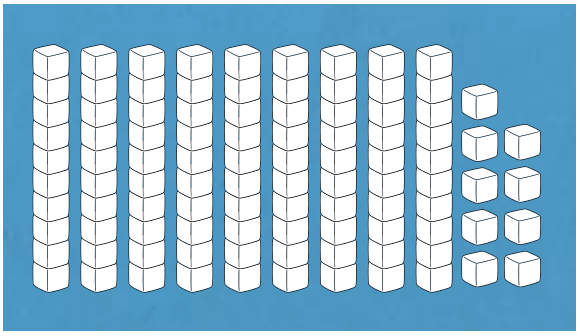

- در هر نوبت، هر بازیکن یک جمع یا تفریق بنویسد تا بازیکن دیگر آن را حل کند.
- اگر او درست حل کرد، ۱۰ امتیاز می‌گیرد و اگر درست حل نکرد، بازیکن دیگر ۱۰ امتیاز می‌گیرد.
- در پایان ۵ دور بازی، بازیکنی که امتیاز بیشتری گرفته باشد برنده است.

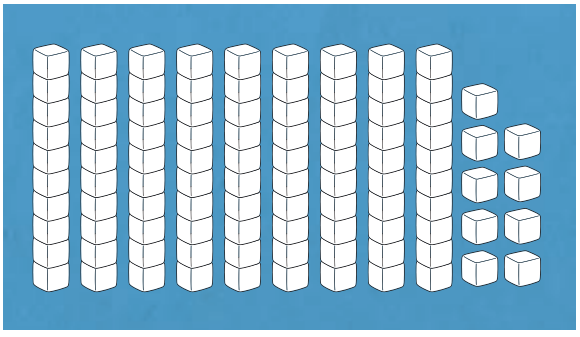

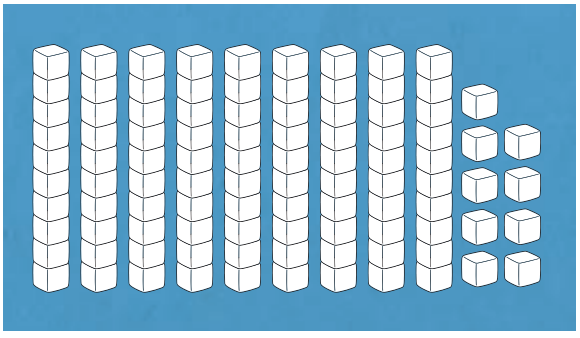
یەکی	دەتایی
___	___

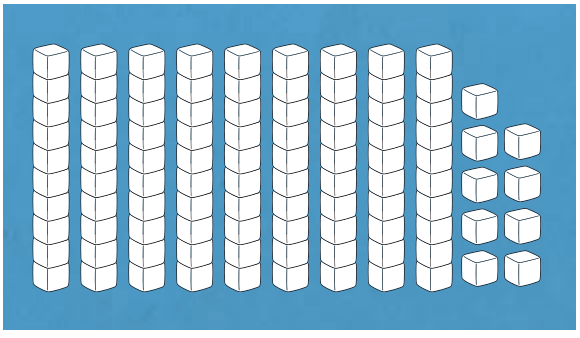
یەکی	دەتایی
___	___

یەکی	دەتایی
___	___

یەکی	دەتایی
___	___

یەکی	دەتایی
___	___

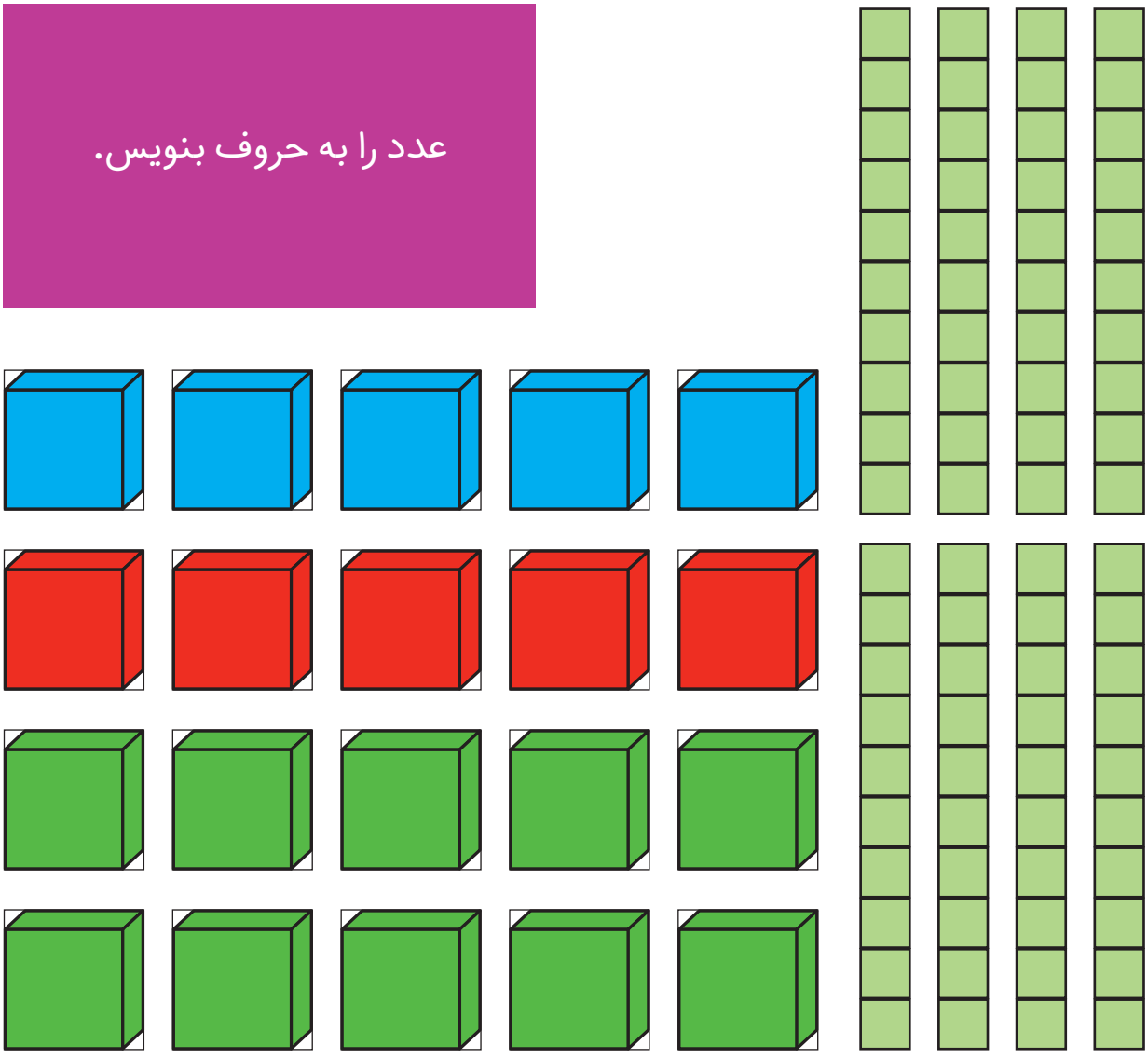
عدد را به حروف بنویس.

عدد را به حروف بنویس.

عدد را به حروف بنویس.

عدد را به حروف بنویس.

عدد را به حروف بنویس.

معلمان محترم، صاحب‌نظران، دانش‌آموزان عزیز و اولیای آنان می‌توانند نظر اصلاحی خود را دربـاره‌ی مطالب کتاب‌های درسی، از طریق سامانه‌ی «نظرسنجی از محتوای کتاب درسی»، به نشانی nazar.roshd.ir، یا نامه به نشانی تهران، صندوق پستی ۴۸۷۴ - ۱۵۸۷۵، ارسال کنند.

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی